

Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving 2022 gemeente Land van Cuijk

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Land van Cuijk;

Overwegende:

Dat de gemeente op grond van artikel 7.3. lid 1 van het Besluit omgevingsrecht verplicht is jaarlijks het uitvoerings- en handhavingsbeleid uit te werken in een uitvoeringsprogramma waarin wordt aangegeven welke van de vastgestelde activiteiten zij het komende jaar zal uitvoeren.

Besluit:

Vast te stellen:

1. Het "Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving 2022 gemeente Land van Cuijk" waar de 'Risicogerichte Toezichtstrategie Brandveiligheid 2022-2025' van de Veiligheidsregio Brabant-Noord onderdeel van uitmaakt.
2. Het uitvoeringsprogramma kenbaar te maken aan de gemeenteraad door bijgevoegde raadsmededeling.

Inwerkingtreding en citeertitel

1. Het Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving 2022 gemeente Land van Cuijk treedt in werking acht dagen na publicatie in het gemeenteblad.
2. Deze beleidsregel kan worden aangehaald als Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving 2022 gemeente Land van Cuijk

1. Inleiding

Voor u ligt het eerste "Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2022" (hierna: uitvoeringsprogramma) van de gemeente Land van Cuijk. In het uitvoeringsprogramma leest u hoe de gemeente Land van Cuijk in 2022 uitvoering geeft aan de diverse vergunning- en handhavingstaken. Met dit uitvoeringsprogramma beoogt de gemeente Land van Cuijk een duidelijk beeld te schetsen van de doelen, activiteiten en prioriteiten die voor 2022 zijn vastgesteld.

De basis voor elk uitvoeringsprogramma ligt in een VTH-beleidsplan. Voordat de gemeentelijke herindeling plaatsvond heeft elke afzonderlijke gemeente een dergelijk beleidsplan vastgesteld. Deze beleidsplannen zijn voor elke voormalige gemeente nog geldig en expireren vanaf 2023.

Voor de volledigheid hierna de momenteel nog geldende beleidsplannen:

- Beleidsplan VTH 2019-2023 Boxmeer (hierna: beleidsplan Boxmeer);
- Beleidsplan VTH gemeente Cuijk 2020 – 2024 (hierna: beleidsplan Cuijk);
- Beleidsplan VTH gemeente Grave 2020 – 2024 (hierna: beleidsplan Grave);
- Beleidsplan VTH gemeente Mill en Sint Hubert 2020 – 2024 (hierna: beleidsplan Mill en Sint Hubert);
- Beleidsplan Vergunningen, Toezicht en Handhaving 2020 -2023 Sint Anthonis (hierna beleidsplan Sint Anthonis).

In deze beleidsplannen hebben de voormalige colleges aangegeven welke doelen en prioriteiten zijn gesteld en welke activiteiten het daartoe zal uitvoeren. In 2022 wordt gestart met de harmonisatie om te komen tot een nieuw VTH-beleid voor de gemeente Land van Cuijk. Medio 2022 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. Een ontwikkeling die, naast de start van een nieuwe gemeente, een grote impact heeft op de werkzaamheden waar in voorliggend uitvoeringsprogramma op wordt ingegaan.

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant ziet er door middel van Interbestuurlijk toezicht op toe dat een gemeente haar taken op een correcte wijze uitvoert. Vanwege de complexiteit van het verwerken van de doelen en prioriteiten uit meerdere beleidsplannen naar één uitvoeringsprogramma heeft er al ambtelijke afstemming met de provincie plaatsgevonden over voorliggend document.

In voorliggend uitvoeringsprogramma wordt, zoals vermeld, uitgegaan van de per gemeente nog geldende beleidsplannen. In de doelen, activiteiten en prioriteiten zitten veel overeenkomsten, maar van-

zelfsprekend ook maatwerk voor een specifieke voormalige gemeente. Daar waar noodzakelijk wordt dit specifiek toegelicht.

Dit uitvoeringsprogramma is vastgesteld door het college van de gemeente Land van Cuijk op 24 januari 2022. Het vastgestelde uitvoeringsprogramma wordt bekend gemaakt aan de gemeenteraad en aan de provincie Noord-Brabant. Het uitvoeringsprogramma is gepubliceerd op de website van de gemeente Land van Cuijk en op overheid.nl.

2. Vergunningverlening: wat willen we en hoe gaan we dit bereiken in 2022?

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de doelstellingen van de voormalige gemeenten van het Land van Cuijk voor de uitvoering van de taken op het gebied van vergunningverlening zoals beschreven in de diverse uitvoeringsprogramma's. In de doelen, activiteiten en prioriteiten zitten veel overeenkomsten, maar vanzelfsprekend ook maatwerk voor een specifieke voormalige gemeente. De doelstellingen uit de beleidsplannen van de voormalige gemeenten zijn hierna aangegeven en dienen als uitgangspunt voor het uitvoeringsprogramma van de gemeente Land van Cuijk.

2.1 Doelstellingen VTH-beleidsplan Boxmeer

In het VTH-beleidsplan zijn de beleidsdoelstellingen van de gemeente Boxmeer geformuleerd. Deze beleidsdoelstellingen volgen uit de strategische missie van onze organisatie op het gebied van het omgevingsrecht.

De missie van de gemeente Boxmeer ten aanzien van VTH is:

Een veilige, gezonde en leefbare omgeving, waarin de eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners en bedrijven centraal staat en op basis van vertrouwen ruimte voor (economische) ontwikkeling wordt geboden.

In de onderstaande tabel worden de doelstellingen benoemd.

Doelstellingen	Prestatie indicator
1 Voldoen aan de wettelijke Wabo kwaliteitsverplichtingen, zoals vastgelegd in het Bor en het Mor en het leveren van een minimaal benodigd adequaat niveau van Wabo-vergunningen.	100%
Toelichting: Het is verplicht om aan de minimale kwaliteitseisen te voldoen. Het niveau van de verleende vergunningen wordt gemeten door een vergelijking met het minimum adequate niveau.	
2 In 2019 moet het project 'digitaal vergunningverlening' zijn gerealiseerd. Aanvragen worden bij binnenkomst direct ingescand en de originele stukken worden naar het archief verzonden (geen fysiek werkdocument aanwezig).	100%
Toelichting: Afdeling Vergunningen werkt na implementatie van het project 'digitaal vergunningverlening' digitaal. Hierdoor zijn geen fysieke stukken meer op de werkplekken aanwezig.	
3 Minimaal percentage verleende vergunningen binnen de wettelijke beslistermijn.	98%
Toelichting: Een klein risico is ingebouwd, omdat vergunningverlening afhankelijk is van de advisering door derden.	
4 Het maximale percentage van rechtswege verleende vergunningen.	2%
Toelichting: 2% zie onder punt 3.	
5 Het maximale percentage gegronde bezwaarschriften op een vergunning.	5%
Toelichting: We streven naar kwalitatief goede besluiten. In een zeer gering aantal gevallen (gesteld op maximaal 5%) kan het nog voorkomen dat een bezwaarschrift gegrond is.	
6 Het beleid en de verordeningen ten behoeve van vergunningen is actueel conform de actualisatienota van gemeente Boxmeer.	100%
Toelichting: In de actualisatienota staat beschreven welke verordeningen en welk beleid moeten worden geactualiseerd.	
7 De afdeling is op maandag t/m donderdag tussen 08.30-17.00 uur en op vrijdag tussen 08.30 – 12.15 uur bereikbaar voor klanten, behoudens in geval van sluiting gemeentehuis.	100%
Toelichting: Om klanten goed van dienst te zijn is het belangrijk om bereikbaar te zijn.	
8 De afdeling neemt bij een terugbelverzoek binnen 1 werkdag contact op met betreffende klant.	100%
Toelichting: Indien een terugbelverzoek wordt gemaakt is het in kader van bereikbaarheid van belang dat de klant op korte termijn wordt terug gebeld.	

2.2 Doelstellingen VTH-beleidsplan Cuijk, Grave en Mill en Sint Hubert

In het beleidsplan 2020-2024 zijn de volgende doelen voor de uitvoering van de vergunningverlening opgesomd:

- 1) Wij werken vanuit het “ja, mits” principe. Dat betekent dat het verzoek centraal staat en niet de regelgeving.
- 2) Wij beslissen binnen de wettelijke termijn op aanvragen.
- 3) Het proces van vergunningverlening maken we inzichtelijk en kenbaar voor de betrokkenen.
- 4) We bevorderen de dialoog tussen de aanvrager en zijn omgeving.
- 5) We willen het proces van vergunningverlening continu verbeteren en leren van de opgedane ervaringen. In het kader van de implementatie Omgevingswet worden werkprocessen in 2022 aangepast en beschreven.

2.3 Doelstellingen beleidsplan Sint Anthonis

We verlenen vergunningen snel en adequaat binnen de termijnen. Om de voortgang van de kwalitatief goede aanvragen niet te vertragen laten we onvolledige, gebrekkige aanvragen nadat de gevraagde aanvullingen niet of onvoldoende zijn ingediend, buiten behandeling.

Vergunningverlening is geen doel op zich. Het doel van een kwalitatieve vergunningverlening is de bescherming en verbetering van bebouwing, waarbij veiligheid, gezondheid, leefomgeving en duurzaamheid voorop staan. Een goede vergunningverlening draagt bij aan een leefbare, veilige en duurzame gemeente, waar het prettig is om te wonen, te werken en te verblijven.

2.4 Bereiken doelstellingen VTH-uitvoeringsprogramma Land van Cuijk

De hiervoor vermelde doelstellingen van de diverse gemeenten worden overgenomen in het uitvoeringsprogramma van de gemeente Land van Cuijk 2022. Om deze doelen te bereiken ondernemen we vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet de volgende acties:

Doel	Actie	KPI	Uitvoering	Trekker
Voldoen aan de wettelijke Wabo kwaliteit verplichting zoals vastgelegd in het Bor en het Mor en het leveren van een minimaal benodigd adequaat niveau van Wabo-vergunningen	Controle bij te verlenen vergunning of deze voldoet aan minimaal niveau	In het kader van de herindeling en implementatie Omgevingswet worden werkprocessen beschreven en vastgesteld. 1 juli 2022 zijn werkprocessen geïmplementeerd en kan controle op kwaliteit ingevoerd worden	Monitoren aan de hand van het zaak-systeem	Adviseur VTH Ondersteuning VTH (hierna O-VTH)
Project ‘digitaal vergunningverlening’	Aanvragen komen veelal digitaal binnen en anders worden deze bij binnenkomst direct gescand en de originele stukken worden naar het archief verzonden	Na de herindeling 1 januari 2022 wordt volledig digitaal gewerkt	Afdeling Vergunningverlening werkt na implementatie van het project ‘digitaal vergunningverlening’ digitaal. Hierdoor zijn geen fysieke stukken meer op de werkplekken aanwezig	Teammanagers en de zaak-verantwoordelijke
Streven naar een minimum percentage gegronde bezwaar-/ beroepschriften op een vergunning	We streven naar kwalitatief goede besluiten	Max. 5 % van de ingekomen bezwaar- / beroepschriften mogen gegrond worden verklaard	Monitoren aan de hand van het zaak-systeem	Senior juridisch adviseur vergunning-verlening Ondersteuning VTH
De afdeling neemt bij een terugbelverzoek binnen 2 werkdagen contact op met betreffende klant.	Applicatie houdt bij of terugbel verzoeken zijn uitgevoerd, anders volgt een reminder	Telefonische vragen worden binnen 2 werkdagen beantwoord	Telefonisch informatie centrum registreert en controleert terugbel notities.	Teammanagers en de zaak-verantwoordelijke
Zoveel mogelijk vergunningen te verlenen binnen	Proces zodanig inrichten dat bij concept aanvragen ge-	Bij maximaal 20 % van de aanvragen met de reguliere procedure-	Monitoren aan de hand van het zaak-systeem	Zaakverantwoordelijke

de wettelijke termijn	gevens bekend zijn om snelle afwikkeling aanvraag te borgen	wordt de beslistermijn verlengd		
"ja-mits principe"	Indien nodig organiseren we binnen 14 dagen na ontvangst van het initiatief één op één gesprekken met de aanvrager waarbij het initiatief integraal wordt besproken	In het kader van de herindeling en implementatie Omgevingswet worden werkprocessen intake- en omgevingstafel uitgewerkt met als doel vanaf 1 juli 2022 initiatief binnen 14 dagen na ontvangst met de aanvrager en betrokkenen te bespreken	Van het gesprek wordt een verslag gemaakt. We monitoren aan de hand van de gespreksverslagen. Onderdeel werkgroep implementatie Omgevingswet	Zaakverantwoordelijke Werkgroep implementatie Omgevingswet /herindeling
Het beleid en de verordeningen ten behoeve van vergunningen is actueel.	We sturen op meer algemene regels en niet op meer regels op detailniveau. We inventariseren de bestaande beleidsregels en beoordelen of die in lijn zijn met dit doel en trekken ze in als dat niet het geval is.	In het kader van de herindeling en implementatie Omgevingswet is er op 1 april 2022 een lijst met de actuele beleidsregels op het gebied van vergunningverlening, de beleidsregels APV en bijzondere wetten beoordeeld op nut en noodzaak.	Jurist vergunningverlening maakt lijst aan de hand van elektronisch bekendgemaakte beleidsregels. Lijst bespreken we met vergunningverleners en beleidsadviseurs RB. We leggen conclusies voor aan bestuur.	Jurist vergunningverlening Werkgroep implementatie Omgevingswet/herindeling
Borgen adequaat niveau medewerkers	We ontwikkelen de competenties van de medewerkers zodat zij zijn toegerust voor de nieuwe werkwijze	In het kader van de herindeling en implementatie Omgevingswet zijn er op 1 januari 2022 functieprofielen voor de vergunningverleners Omgevingswet beschreven. Medewerkers zijn voor 1 juli 2022 getraind in de nieuwe aanpak	We vragen HRM de functieprofielen aan te passen. We stellen een trainingsplan op en voeren dat uit	HRM en teammangers Werkgroep implementatie Omgevingswet /herindeling
We beslissen op aanvragen binnen de wettelijke beslistermijn	Vergunningen worden niet van rechtswege verleend.	In 2022 is geen sprake van 'van rechtswege' verleende vergunningen	Monitoren aan de hand van het zaakstelsel	Adviseur Ondersteuning VTH
We maken het werkproces inzichtelijk en kenbaar voor betrokkenen.	We publiceren het vergunningverleningsproces op de website	In het kader van de herindeling en implementatie Omgevingswet worden nieuwe werkprocessen voor 1 juli 2022 op de gemeentelijke website gepubliceerd	Onderdeel werkgroep implementatie Omgevingswet. Daarnaast hanteren we ook het "4-ogen-principe"	Werkgroep implementatie Omgevingswet / herindeling
We bevorderen de dialoog tussen de aanvrager en zijn omgeving	We kiezen een participatievorm voor de dialoog tussen de aanvrager en de omgeving.	Op 1 maart 2022 is een menukaart met participatievormen beschikbaar	Onderdeel werkgroep implementatie Omgevingswet	Werkgroep implementatie Omgevingswet / herindeling
We verbeteren het proces van vergunningverlening en leren van de opgedane ervaringen	We stellen een werkprogramma op voor het verbeteren van werkprocessen	In het kader van de herindeling en implementatie Omgevingswet worden werkprocessen beschreven en vastgesteld. 1 juli 2022 zijn werkprocessen geïmplementeerd	Jaarlijks werkprogramma uitvoeren Onderdeel werkgroep implementatie Omgevingswet	Werkgroep implementatie Omgevingswet / herindeling

Integraal werken	Bij de behandeling van zaken vindt afstemming plaats tussen de diverse disciplines om integrale advisering tot stand te brengen	Integrale behandeling van VTH-zaken Hierbij moet onder andere gedacht worden aan werkprocessen vaststellen i.v.m. de Omgevingswet en de WKB. Het inzichtelijk maken van de gevolgen van de Wet VTH	Integrale advisering is opgenomen in de vak applicaties. Hierdoor wordt de integrale behandeling van zaken bewaakt. Daarnaast hanteren we ook het "4-ogen-principe" Onderdeel werkgroep implementatie Omgevingswet	Zaak-verantwoordelijke Adviseur Ondersteuning VTH Werkgroep implementatie Omgevingswet /herindeling
-------------------------	---	---	--	---

3. Toezicht en handhaving: wat willen we en hoe gaan we dit bereiken in 2022?

In dit hoofdstuk wordt in de volgende paragrafen ingegaan op de doelstellingen per voormalige gemeente voor de uitvoering van de taken op het gebied van toezicht & handhaving. Vervolgens wordt benoemd hoe binnen de gemeente Land van Cuijk deze doelstellingen worden bereikt.

3.1 Doelstellingen beleidsplan Boxmeer

Doelstellingen	Prestatie indicator
1 Voldoen aan de wettelijke Wabo kwaliteitsverplichtingen, zoals vastgelegd in het Borjen het Mor.	100%
<i>Toelichting: Met het opstellen en vaststellen van de diverse handhavingsdocumenten wordt aangegeven dat het bestuur waarde toekent aan handhaving. De gemeente Boxmeer wil geformuleerd beleid daadwerkelijk uitgevoerd zien worden.</i>	
2 Het tonen van bestuurskracht en het vergroten van het vertrouwen in het bestuur door handhavingsszaken af te ronden.	100%
<i>Toelichting: Naar buiten toe laat het bestuur zien dat zij haar handhavingstaak als belangrijk beoordeelt en dat zij ook daarnaar handelt. Er wordt krachtig ingezet op handhaving en preventie</i>	
3 Het opstellen van een leidraad voor het handhavingproces.	100%
<i>Toelichting: De eigen organisatie weet hoe zij met handhaving in brede zin zal omgaan. De aanpak van handhaving is uniform en transparant.</i>	
4 Integraal werken en vergroten van de efficiëntie.	
<i>Toelichting: Integrale handhaving is te definiëren als het houden van toezicht op de naleving van voorschriften – waar nodig het afdwingen hiervan – waarbij zoveel mogelijk aspecten in één controle worden meegenomen. Door handhaving zoveel mogelijk integraal op te pakken wordt naar efficiencywinst gestreefd.</i>	
5 Bereiken van een naleefgedrag van 100% na doorlopen van een handhavingstraject.	100%
<i>Toelichting: Door gebruikmaking van de ter beschikking staande handhavingsinstrumenten wordt naleving van de desbetreffende regels als het ware afdwongen.</i>	
6 Het belonen van goed naleefgedrag.	100%
<i>Toelichting: De toezichtfrequentie wordt aangepast door een onderscheid te maken in voorlopers, middenmoters en achterblijver. Het gaat hier voornamelijk om controles milieu.</i>	
7 De vermindering van het aantal meldingen en klachten.	-10%
<i>Toelichting: Deze doelstelling is continu en moet in combinatie worden gezien met de doelstelling tot verbetering van het naleefgedrag in zijn algemeenheid.</i>	
8 Het maximale percentage gegrunde bezwaarschriften.	5%
<i>Toelichting: We streven naar kwalitatief goede besluiten. In een zeer gering aantal gevallen (maximaal 5%) kan het nog voorkomen dat een bezwaarschrift / (hoger)beroepschrift gegrond is.</i>	
9 De afdeling is op maandag t/m vrijdag tussen 08.30-17.00 bereikbaar voor klanten.	100%
<i>Toelichting: Indien een terugbelverzoek wordt gemaakt is het in kader van bereikbaarheid van belang dat de klant op korte termijn wordt terug gebeld.</i>	
10 Gedogen vindt plaats op basis van de gedoogstrategie.	100%
<i>Toelichting: Gedogen kan alleen indien voldaan wordt aan de gedoogstrategie. In andere gevallen wordt er niet over gegaan tot gedogen.</i>	
11 Het beleid en de verordeningen is actueel conform de actualisatienota van gemeente Boxmeer.	100%
<i>Toelichting: In de actualisatienota staat beschreven welke verordeningen en welk beleid moeten worden geactualiseerd.</i>	
12 Bij conflicten gebruik maken het mediationtraject.	75 %
<i>Toelichting: Wij verwachten een betere en snellere oplossing van conflicten door het draagvlak bij beide partijen. De bereidheid voor mediation moet wel aanwezig zijn, omdat het op vrijwillige basis plaatsvindt.</i>	

3.2 Doelstellingen beleidsplan Cuijk, Grave en Mill en Sint Hubert

De primaire doelstelling van handhaving is: het bevorderen van naleving van wet- en regelgeving. Door naleving van wet- en regelgeving worden: onveilige en ongezonde situaties-, aantasting van landschapelijke-, cultuurhistorische-, natuurwaarden en milieukwaliteit- en aantastingen van de kwaliteit van woon- en leefomgeving, verstoringen van de openbare orde voorkomen dan wel beëindigd.

3.3 Doelstellingen beleidsplan Sint Anthonis

Doel 1 | de gemeente bevordert een veilige leefomgeving

Dit doel kent de volgende speerpunten:

Aanpakken van ondermijning

Bij ondermijning of drugsproblematiek treedt de gemeente direct handhavend op. Dit doen we bijvoorbeeld door op basis van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (hierna BIBOB) actief beleid te voeren en door drugswoningen/panden te sluiten in overeenstemming

met het geldende Damocles-beleid. Uit de Landelijke Handhavingstrategie Strategie (hierna: LHS) volgt reeds dat bewust en structureel / crimineel gedrag van een overtreder hard wordt aangepakt. De bestuurlijke aanpak wordt waar mogelijk gecombineerd met een strafrechtelijk traject, een en ander in nauwe samenwerking met de politie en het Openbaar Ministerie (hierna: OM).

Het bewaken van de constructieve veiligheid bij bouw en verbouw

De constructieve veiligheid van gebouwen die worden gebouwd of verbouwd is belangrijk omdat fouten in de constructie ernstige gevolgen kunnen hebben. Als een constructie eenmaal gereed is, is het veel moeilijker om de deugdelijkheid van die constructie te controleren. Daarom vinden controles op constructieve veiligheid met name plaats tijdens de bouw.

Het vergroten van de brandveilige omgeving

Brandveiligheid blijft een belangrijk aandachtspunt. Het hoofdthema daarbij is 'veiligheid voor mensen'. De gemeente is sinds 2016 aangesloten bij de veiligheidsregio en de toezichthouders en adviseurs van beide organisaties werken integraal en in nauw verband samen.

Doel 2 | de gemeente bevordert een gezonde leefomgeving

Dit doel kent de volgende speerpunten:

Het terugbrengen van milieuovertredingen bij veehouderijen

Goed werkende luchtwassers en andere emissiearme stalsystemen dragen bij aan de vermindering van de uitstoot van geur, fijnstof en ammoniak en daarmee aan de verduurzaming van de agrarische sector. De stalsystemen van alle veehouderijen in onze gemeente blijven periodiek gecontroleerd worden door de toezichthouders van de Omgevingsdienst Brabant Noord (hierna: ODBN).

Het terugbrengen van overtredingen bij asbestsaneringen

Onjuiste sanering van asbest kan ernstige gevolgen hebben voor de gezondheid van omwonenden. In de sloopfase heeft toezicht op asbestsaneringen dan ook prioriteit. Deze controles worden uitgevoerd door de toezichthouders van de ODBN.

Doel 3 | de gemeente bevordert de leefbaarheid van dorpen en buitengebied

Dit doel kent de volgende speerpunten:

Het tegengaan van illegale bedrijvigheid

Illegale bedrijvigheid kan een negatief effect hebben op het woon- en leefklimaat. Denk hierbij aan verkeersaantrekkende werking, (geluids)overlast of concurrentievervalsing. Het voorkomen van deze effecten begint bij het stellen van duidelijke voorwaarden ten aanzien van (de omvang van) bedrijvigheid. Groeit een bedrijf uit zijn jasje, dan moet het naar een bedrijventerrein en komt de oude locatie vrij voor een startend bedrijf.

Het tegengaan van illegale bewoning

Wanneer al dan niet voor bewoning bestemde panden illegaal worden bewoond kunnen (brand)veiligheidsproblemen ontstaan. Niet voor bewoning bestemde gebouwen, zoals kantoren, bijgebouwen, bedrijfsloodsen of recreatiewoningen, voldoen doorgaans immers niet aan de normen die aan voor bewoning bestemde panden gesteld worden. Ook het met meer dan één huishouden bewonen van een woning of de huisvesting van arbeidsmigranten in (bedrijfs)woningen kan leiden tot (brand)veiligheidsproblemen. Daarnaast kan illegale bewoning de leefbaarheid en openbare orde aantasten.

Het bevorderen van landschapsversterkende maatregelen

We zijn trots op onze groene gemeente en willen het landschap in onze gemeente graag behouden en waar mogelijk verder ontwikkelen en versterken. Dit doen we onder andere door afspraken met ondernemers te maken over landschapsversterkende maatregelen zoals erfbeplanting. Deze afspraken komen tot uiting in voorwaardelijke verplichtingen in het bestemmingsplan. De gemeente controleert of aan deze verplichtingen wordt voldaan.

Doel 4 | de gemeente verbetert haar dienstverlening

Dit doel kent het volgende speerpunt:

Transparant en oplossingsgericht handhaven

Het is van groot belang dat handhaving transparant is. Onze inwoners moeten immers kunnen begrijpen waarom er sprake is van een overtreding. Door begrip ontstaat ook meer bereidheid tot het beëindigen van de overtreding. Meedenken in oplossingen is belangrijk omdat handhavend optreden pas aan de orde is als legalisatie niet mogelijk is.

Doel 5 | de gemeente bevordert duurzaamheid

Dit doel kent de volgende speerpunten:

Het bevorderen van duurzaam en energiezuinig bouwen

Veel maatregelen die bijdragen aan het energieneutraal maken van woningen en andere bouwwerken moeten al in de bouwverbouwfase worden doorgevoerd. Tijdens de bouwcontroles wordt gecontroleerd of de eisen die worden gesteld aan het duurzaam en energiezuinig bouwen worden nageleefd.

Het bevorderen van energiebesparing door bedrijven

Ook in de gebruiksfase kan in bedrijfsgebouwen zoals supermarkten, zorginstellingen en kantoorgebouwen vaak nog veel energie bespaard worden. Het Activiteitenbesluit stelt eisen aan het energieverbruik van bedrijven. Tijdens het regionale project "Branchegerichte aanpak energie" wordt gecontroleerd of aan deze eisen wordt voldaan. Dit doel sluit aan bij doelstelling 'energietransitie en duurzaamheid' uit het coalitieprogramma (energie-neutrale gemeente in 2035).

3.4 Bereiken doelstellingen VTH-beleidsplan

De hiervoor vermelde doelstellingen van de diverse gemeenten worden overgenomen in het uitvoeringsprogramma van de gemeente Land van Cuijk 2022.

Om deze doelen te bereiken ondernemen we tevens vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet de volgende acties:

Doel	Actie	KPI	Uitvoering	Trekker
Voldoen aan de wettelijke Wabo kwaliteit verplichting zoals vastgelegd in het Bor en het Mor en het leveren van een minimaal benodigd adequaat niveau van Toezicht Wabo.	De werkzaamheden bestaan voor het grootste deel uit het uitvoeren van bouwcontroles bij nieuwbouw. De grootste risico's (klasse I en II) bij bouwen liggen -zoals vastgesteld in de risico-analyse- bij bouwen en slopen zonder vergunning en het toezicht op reguliere omgevingsvergunningen/verbouw van openbaar toegankelijke objecten.	In het kader van de herindeling en implementatie Omgevingswet worden werkprocessen beschreven en vastgesteld. 1 juli 2022 zijn werkprocessen geïmplementeerd en kan controle op kwaliteit ingevoerd worden. Het toezichtsprotocol wordt dit jaar geharmoniseerd	Monitoren aan de hand van het zaaksysteem	Teammanager VTH in samenwerking met de Adviseur Ondersteuning VTH
Aanpak ondermijning	Bij ondermijning of drugsproblematiek treedt de gemeente direct handhavend op met de relevante ketenpartners. Het VTH-domein wordt hier vaak bij betrokken vanwege strijdig gebruik op grond van het bestemmingsplan en huisvesting arbeidsmigranten	Elke handhavingzaak wordt voortvarend en conform de landelijke handhavingstrategie opgepakt	Monitoren aan de hand van het zaaksysteem	Toezichthouder/handhaver, Buitengewoon opsporingsambtenaren (hierna: BOA's), coördinator BOA's en juristen Ondersteuning VTH
Streven naar een minimum percentage gegronde bezwaar-/ beroepschriften in een bestuursrechtelijke handhavingstraject	We streven naar kwalitatief goede besluiten	Max. 5 % van de ingekomen bezwaar- / beroepschriften mogen gegrond worden verklaard	Monitoren aan de hand van het zaaksysteem	Juristen Ondersteuning VTH
De afdeling neemt bij een terugbel-verzoek binnen 2	Applicatie houdt bij of terugbel-verzoeken zijn uitgevoerd, anders volgt een reminder	Telefonische vragen worden binnen 2 dag beantwoord	Telefonisch informatie centrum registreert en con-	Teammanagers en de zaakverantwoordelijke.

werkdagen contact op met betreffende klant.			troleert terugbel notities	
Integraal werken	Bij het uitvoeren van controles worden zoveel als mogelijk alle aspecten meegenomen waarvoor de gemeente het bevoegde gezag is. Dit om inefficiëntie te voorkomen	Integraliteit van elke controle	Bij elke handhavings-zaak hier oog voor houden. Het voortzetten van (teamoverschrijdende) controles en daarbij overleggen om integraliteit van casuïstiek te bevorderen en te bewaken. Monitoren aan de hand van het zaakstelsel	Toezichthouder/handhaver, BOA's, coördinator BOA's, juristen en adviseurs Ondersteuning VTH
Naleefgedrag	We controleren op naleving van de regels waarvoor de gemeente het bevoegd gezag is. Handhaving is een methode die de gemeente inzet en geen doel op zichzelf. Handhaving wordt, zoveel als mogelijk, ingezet om een strijdige (onveilige) situatie te beëindigen en niet als een strafmaatregel.	We handhaven in lijn met de landelijke handhavingstrategie.	Monitoren aan de hand van het zaakstelsel	Toezichthouder/handhaver, BOA's, coördinator BOA's, juristen en adviseurs Ondersteuning VTH
Mediation c.q. minnelijke geschillen-beslechtiging	De insteek is om conflicten sneller op te lossen door het draagvlak bij beide partijen te creëren.	Het effect van mediation/ minnelijke geschillen-beslechtiging is lastig meetbaar. Het is vooral een werkwijze die "gemeengoed" moet worden en binnen de organisatie moet worden uitgedragen. Ook de bezwaarschriftencommissie, Rechtbank en Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State hanteren wanneer mogelijk deze werkwijze ook.	Nagenoeg alle juridisch adviseurs handhaving hebben een training mediation. Bij elke zaak wordt hier aandacht voor gehouden	Juridisch adviseurs ondersteuning VTH
Borgen adequaat niveau medewerkers	We ontwikkelen de competenties van de medewerkers zodat zij zijn toegerust voor de nieuwe werkwijze die in het kader van de Omgevingswet op ons af komen.	In het kader van de herindeling en implementatie Omgevingswet zijn er op 1 januari 2022 functieprofielen voor de bij de toezicht & handhaving betrokken medewerkers beschreven. Medewerkers zijn voor 1 juli 2022 getraind in de nieuwe aanpak.	We vragen HRM de functieprofielen aan te passen. We stellen een trainingsplan op en voeren dat uit. Daarnaast hanteleren we ook het "4-ogen-principe".	HRM en Teamleider Werkgroep implementatie Omgevingswet / herindeling

We verbeteren het proces toezicht & handhaving en leren van de opgedane ervaringen	We stellen een werkplan-werk op voor het verbeteren van werkprocessen.	In het kader van de herindeling en implementatie Omgevingswet worden werkprocessen beschreven en vastgesteld. 1 juli 2022 zijn werkprocessen en werkplan Programma's geïmplementeerd	Jaarlijks werkprogramma uitvoeren Onderdeel werkgroep implementatie Omgevingswet	Werkgroep implementatie Omgevingswet / herindeling In samenwerking en senior juristen en adviseurs Ondersteuning VTH
--	--	--	---	--

3.5 Prioritering volgens VTH-beleidsplannen

De prioriteiten in de VTH-beleidsplannen zijn tot stand gekomen op basis van risicoanalyses. Op basis daarvan is per onderwerp de prioriteit hoog, middel en laag toegekend. Om tot deze prioritering te komen is gebruik gemaakt van een vergelijkbare systematiek in de vorm van een risicomatrix. In de risicomatrix is de gemiddelde verwachte ernst weergegeven van de gevolgen van overtreding van gedragsregels die voor het desbetreffende handhavingsthema gelden.

De hierna genoemde negatieve effecten zijn te onderscheiden:

- **Volksgezondheid:** Dit effect leidt tot situaties waarin het lichamelijk welzijn van mens en dier wordt bedreigd (gezondheidsklachten/ ziekten);
- **Fysieke veiligheid:** Dit effect leidt tot situaties waarin de veiligheid van mens en dier fysiek wordt bedreigd;
- **Sociale kwaliteit leefomgeving:** Dit effect heeft een negatieve invloed op de kwaliteit van de sociale leefomgeving;
- **Financieel- economische schade/ aansprakelijkheid:** Dit effect leidt mogelijk tot financiële schade/ aansprakelijkheid;
- **Natuur- / dorpsschoon:** Dit effect heeft een negatieve invloed op de kwaliteit van de natuur- en cultuurhistorische waarden;
- **Bestuurlijk imago:** Dit effect leidt tot aantasting van het beeld van de gemeente bij burgers en bedrijven.

Op basis van de beschikbare formatie worden onderwerpen opgepakt, hier wordt verderop in dit uitvoeringsprogramma op ingegaan. Dit wil echter niet zeggen dat een activiteit met een lage prioriteit, altijd laag blijft. Door aanvullende informatie c.q. signalen kan een activiteit met een oorspronkelijk lage prioriteit toch een hoge prioriteit krijgen.

3.6 Bereikbaarheid buiten kantoortijd

De gemeente Land van Cuijk is vanzelfsprekend buiten kantoortijd bereikbaar voor calamiteiten. Enerzijds telefonisch en anderzijds via een app waarmee burgers 24/7 meldingen over de openbare ruimte kunnen doorgeven.

Daarnaast kent de gemeente Land van Cuijk een crisisorganisatie. Wanneer er sprake is van GRIP-situaties wordt via andere hulpdiensten zoals brandweer en politie opgeschaald. Hierin wordt de gemeente betrokken.

Tot slot is er nog de mogelijkheid voor een burger om 24/7 milieu-gerelateerde klachten in te dienen binnen en buiten kantooruren bij de provinciale milieuklachtenlijn. Deze meldingen komen uit bij de geconsigneerde van de ODBN die op basis van de casus afweegt of direct handelen noodzakelijk is. De ODBN draait overigens ook mee in de crisisorganisatie met een adviserende rol.

3.7 Opvolging van overtredingen

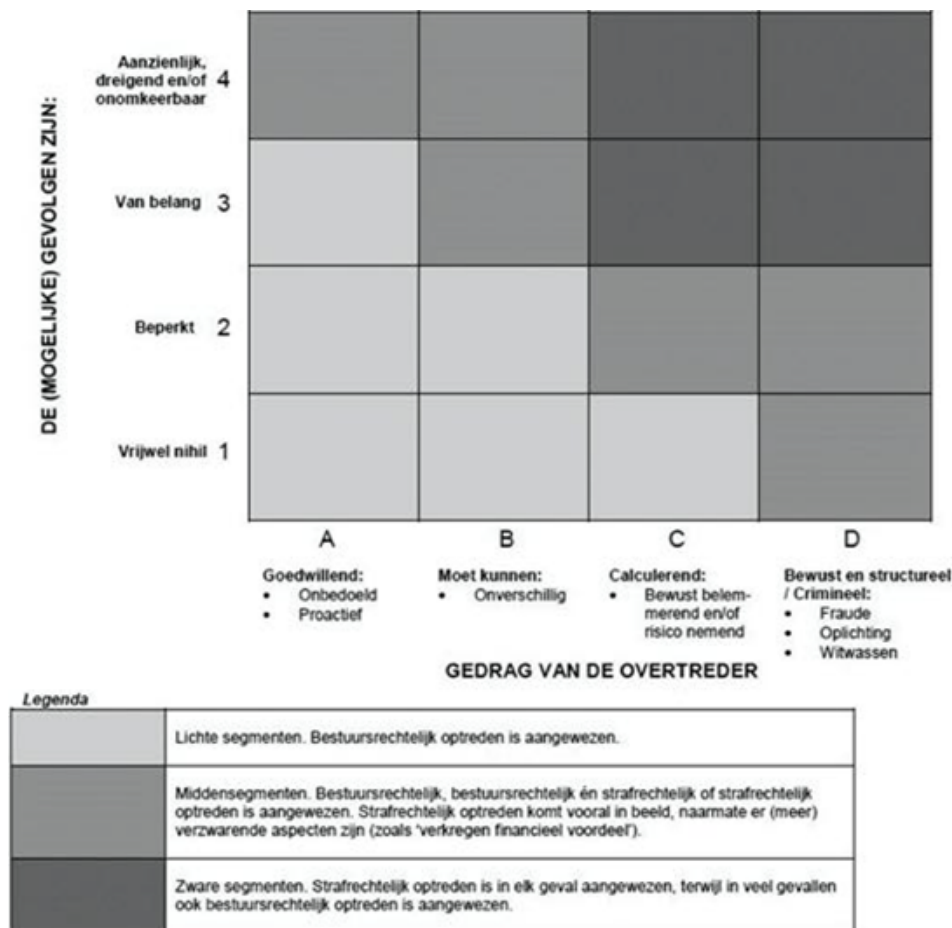
Handhaving vindt plaats conform de Landelijke handhavingstrategie. De colleges van de voormalige gemeenten die opgegaan zijn in de gemeente Land van Cuijk hadden deze strategie reeds vastgesteld. De LHS is voor de volledigheid als bijlage 1 bij dit uitvoeringsprogramma gevoegd en wordt hiermee ook door het college van de gemeente Land van Cuijk vastgesteld.

Kort samengevat is de visie van de Landelijke handhavingstrategie:

- **Onafhankelijkheid:** sterke, slagkrachtige en onafhankelijke handhavingsinstanties.
- **Professionaliteit en vakmanschap:** training, opleiding, kennis- en informatie-uitwisseling.
- **Betrouwbaarheid:** beginselplicht tot handhaven en verantwoording afleggen.
- **Eenvoud:** een passende interventie bij iedere bevinding en hoe daartoe te komen.
- **Gezamenlijkheid:** overleg, afstemming en planmatig en informatie gestuurd gezamenlijk optreden.

De LHS maakt gebruik van een interventiematrix. Ten opzichte van de Brabantse handhavingstrategie is een extra categorie overtredingen toegevoegd, namelijk de categorie 'vrijwel nihil'. Dit is een versoepeling. In de Brabantse handhavingstrategie wordt een overtreding namelijk minimaal aangemerkt als 'beperkt'.

Om naleving van regels af te dwingen, hebben de gemeente en haar handhavingpartners zowel bestuursrechtelijke als strafrechtelijke instrumenten tot hun beschikking. In de sanctiestrategie staat beschreven wanneer en hoe deze middelen worden ingezet. In de onderstaande figuur 3.1 is de interventiematrix met straf- en bestuursrechtelijke instrumenten opgenomen.

Figuur 3.1 Interventiematrix

De LHS gaat uit van het principe zo licht mogelijk starten met ingrijpen, gericht op herstel en het vervolgens snel inzetten van zwaardere middelen wanneer naleving uitblijft. De toezichthouders, handhavers en juristen van de gemeente Land van Cuijk bepalen het in te zetten sanctiemiddel met behulp van de interventiematrix.

Er wordt in principe gekozen voor de minst zware (combinatie van) interventie(s) uit de matrix, tenzij de toezichthouder of handhaver motiveert dat in de betreffende situatie een andere (combinatie van) interventie(s) passender is.

Voor het toepassen van bestuurlijke sanctiemiddelen, zoals een last onder dwangsom of bestuursdwang wordt de Handreiking bestuurlijke sanctiemiddelen gehanteerd. Voor de bepaling van dwangsomhoogtes en termijnen wordt de bij voornoemde handreiking behorende bijlage met overzicht van dwangsomhoogte en termijnen per type overtreding gehanteerd. Beide documenten zijn voor de volledigheid als respectievelijk bijlage 2 en 3 bij dit document gevoegd. De colleges van de voormalige gemeenten die opgegaan zijn in de gemeente Land van Cuijk hadden ook deze documenten vastgesteld. Ook het college van de gemeente Land van Cuijk hanteert deze werkwijze en stelt het werken met deze documenten met de vaststelling van voorliggen uitvoeringsprogramma dan ook vast.

4. Wat is er nodig om de gestelde doelen te bereiken?

In dit hoofdstuk wordt beschreven wat er nodig is om de gestelde doelen te bereiken. Als eerste wordt de beschikbare personele capaciteit weergegeven. Daarna wordt voor vergunningen en toezicht & handhaving aan de hand van de verwachte werkzaamheden beschreven of de beschikbare capaciteit overeenkomt met de benodigde capaciteit voor te verrichten werkzaamheden

4.1 Kennis, kunde en capaciteit

De betreffende eisen op het gebied van minimale kennis, kunde en capaciteit zijn vastgelegd in de Wet VTH en deze eisen zijn gebaseerd op de kwaliteitscriteria 2.2 van de Model Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht. In het kader van de herindeling zijn de inhoud van de functies en de werkprocessen al zoveel als mogelijk op de Omgevingswet afgestemd.

In verband met de komst van de Omgevingswet, naar verwachting op 1 juli 2022, zijn de processen al in voorbereiding en deze zullen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet definitief zijn. Voor de BOA's zijn aanvullende landelijke bekwaamheidseisen.

Om de objectiviteit van de werkzaamheden te borgen, is er binnen de functies in het VTH-domein een scheiding aangebracht tussen vergunningverlening en toezicht & handhaving. De vergunningverleners zijn ondergebracht in het team Vergunningverlening, de toezichthouders/handhavers en BOA's zijn ondergebracht in het team Veiligheid, Toezicht en Handhaving. Wanneer er sprake is van het overgaan tot het opleggen van een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang wordt het dossier overgedragen aan de handhavingsjuristen. Deze zijn ondergebracht in het team Ondersteuning vergunningverlening, toezicht en handhaving. De toezichthouders en de vergunningverleners nemen vanaf dat moment de rol van adviseur in. Om onduidelijkheden in de uitvoering te voorkomen worden er werkafspraken gemaakt tussen beide clusters.

4.2 Personele capaciteit VTH-domein

Om de in hoofdstuk 2 en 3 beschreven doelstellingen te bereiken is personele capaciteit nodig. Binnen de gemeente Land van Cuijk is de capaciteit voor het VTH-domein ondergebracht in de teams "Veiligheid, Toezicht & Handhaving", "Vergunningverlening" en "Ondersteuning Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving".

In onderstaande tabel wordt inzichtelijk gemaakt welke functies en personele capaciteit er voor Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving beschikbaar is:

Onderdeel	Functie	Benodigde Formatie (in FTE's)	Beschikbare formatie (in FTE's)
Vergunningen	Vergunningverlener	20,00	14.95
	Vergunningverlener APV	6,00	6.67
	Juridisch adviseur	4,00	2.86
	Administratief medewerker	2,50	3.00
Subtotaal		32,50	27.48
Toezicht & Handhaving	Toezichthouder/handhaver	5,00	5.44
	BOA (domein I)	10,50	10.50
	BOA (domein II)	2,50	2.00
	Coördinator toezicht & handhaving BOA's	0,00	1,00
	Juridisch adviseur	7,00	6,62
	Administratief medewerker	0,67	0,67
Subtotaal		25,67	26,23
Algemeen	Frontoffice	4,00	3,35
	Administratief medewerker	2,5	2,67
	Adviseur VTH	3,00	2,89
Subtotaal		9,5	8,91
Totaal		67,67	62,62

In paragraaf 4.3 en 4.4 wordt in detail ingegaan of met de beschikbare capaciteit de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Vooruitlopend op de conclusies in paragraaf 4.3 en 4.4 wordt ingegaan op het verschil aan benodigde formatie en beschikbare formatie bij vergunningverlening.

Om de benodigde formatieplekken in te vullen zijn in 2021 reeds vacatures opengesteld. In de tabel op pagina 21 is een prognose aangegeven van de te verwachten aanvragen in 2022. Op basis van deze prognose kan 21,05 Fte voor vergunningverlening noodzakelijk zijn. Dit kan een tekort veroorzaken van 1,05 Fte. Mocht dit tekort in de praktijk blijken, dan kan de inhuur van tijdelijke krachten noodzakelijk zijn. Het risico bij het invullen van de vacatures vergunningverleners is de schaarste van goede professionals op de arbeidsmarkt. Indien de vacatures voor vergunningverleners niet allen op korte termijn ingevuld kunnen worden, dan is de inhuur van tijdelijke vergunningverleners noodzakelijk.

De detailstructuur op basis waarvan de functies voor de gemeente Land van Cuijk bepaald zijn, kent geen "coördinator Toezicht en Handhaving voor de BOA's. De intentie is om in heel 2022 deze expertise in te huren. De coördinator heeft als taak de aansturing van de BOA's. Deze insteek is gekozen vanwege het grote aantal BOA's. Indien deze behoefte blijft bestaan kan in het derde kwartaal 2022 worden bepaald in welke vorm dit wenselijk is en kan overwogen worden of dit structurele formatie moet worden.

4.3 Benodigde capaciteit vergunningverlening

Bij de raming van het aantal producten voor 2022 gaan wij uit van gemiddelde resultaten van voorgaande jaren. De raming hebben wij vervolgens naar boven bijgesteld vanwege de verwachting dat door de economische opgang, transitie in de veehouderij en de geprogrammeerde woningbouw het aantal (bouw)aanvragen voor 2022 verder zal toenemen. Het resultaat, de prognose 2022, staat in de tabel op pagina 21. De invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen zijn van invloed op de cijfers. Omdat de invoeringsdatum nog niet vaststaat, is uitgegaan van de producten en fte's van voorafgaande jaren.

Activiteiten	Ken getal (uren/product)	Aantal 2021 CGM	Aantal 2021 Boxmeer	Aantal 2021 SINT Anthonis	Prognose 2022 LvC	Benodigde Fte's 2022
Aantal Fte's						21,05
Aantal uren						30517,2
Omgevingsrecht						
Omgevingsvergunning, activiteit bouwen						
Publiekstoegankelijk gebouw	15	4	11	2	20	306
Bedrijfsgebouw	15	69	38	35	170	2556
Woongebouw	15	5	12	2	23	342
Grondgebonden woning(en)	14	51	45	8	125	1747,2
Overige bouwwerken	10	379	286	44	851	7500
Subtotaal						12451,2
Omgevingsvergunning, activiteit afwijken bestemmingsplan	10	207	380	67	785	7848
Principe verzoeken	10	93	80	21	233	2328
Subtotaal						10176
Intrekken niet gebruikte omgevingsvergunningen	2	26	24	73	148	295,2
Adviesgesprekken	1	393	566	250	1451	1450,8
Meldingen	2	33	30	19	98	196,8
Vooroverleggen	6	568	228	71	1040	6242,4
Subtotaal						7890

Totaal							30517,2
	* Er is uitgegaan van aanvragen/melding tot 1 november en het aantal is geëxtrapoleerd over heel 2021.						
Aantal Fte's							7,6
Aantal uren							10953,6
APV en Bijzondere wetten							
Evenementenvergunning		15	203	175	28	487	7308
Alcoholwetvergunning		10	28	16	3	56	564
Alcoholwethooftheffing		3	24	10	0	41	122,4
Exploitatatievergunning		4	10	1	20	37	148,8
Ligplaatsvergunningen		1	34	0	0	41	40,8
Objecten openbare weg		4	81	25	0	127	508,8
Standplaatsvergunning		6	68	14	1	100	597,6
Terrasvergunning		3	23	6	0	35	104,4
Collectievergunningen		1	45	0	3	58	57,6
Overige vergunningen/onthefingen		3	63	204	0	320	961,2
Wet Bibob		10	34	5	6	54	540
Totaal							10953,6
Totaal FTE's							29,29

* Er is uitgegaan van aanvragen/melding tot 1 november en het aantal is geëxtrapoleerd over heel 2021.

APV en Bijzondere wetten

Het is nog maar zeer de vraag of de reguliere evenementen in 2022 doorgang vinden, gelet op de verspreiding van het COVID-19 virus. Toch zijn voor evenementenvergunningen de reguliere uren geraamd. De verwachting is dat als er evenementen plaatsvinden daarvoor de niet de gebruikelijke draaiboeken kunnen worden gebruikt. Voor de nieuwe vorm van evenementen (of zelfs nieuwe evenementen) zullen nieuwe invullingen en oplossingen moeten worden gevonden. Het uitvoeringsprogramma biedt daar ruimte voor en koppeling met het evenementenbeleid is ook geborgd.

4.3.1 Conclusie

Personele capaciteit Wabo -vergunningen (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht):

In de tabel op pagina 21 is een prognose aangegeven van de te verwachten aanvragen in 2022. Hieruit blijkt dat er naar verwachting 21.05 Fte voor vergunningverlening noodzakelijk kan zijn. Er is aan formatie aanwezig 14.95 Fte als vergunningverlener. Vacatures voor 5 fte aan vergunningverleners zijn in 2021 reeds opengesteld. In de tussentijd wordt het tekort reeds opgevuld door de inhuur van tijdelijke vergunningverleners.

Personele capaciteit APV-vergunningen (Algemene Plaatselijke Verordening):

Uit de bovenstaande gegevens blijkt dat er naar verwachting 7.6 Fte voor APV-vergunningverlening noodzakelijk is. Er is reeds aan formatie aanwezig 6,67 Fte als APV-vergunningverlener. Dit betekent een tekort van 0,93 Fte. Gezien het nog maar zeer de vraag is of de reguliere evenementen etc. in 2022 doorgang vinden, gelet op de verspreiding van het COVID-19 virus wordt er nog geen extra vacature opengesteld of APV-vergunningverlener ingehuurd. Bij eventuele piekmomenten kan een beroep worden gedaan op de Frontoffice-medewerker voor tijdelijke ondersteuning.

Personele capaciteit adviseurs VTH, juridisch adviseurs en front- en backoffice:

De huidige formatie van adviseurs VTH, juridisch adviseurs en medewerkers front- en backoffice is gebaseerd op de samenvoeging van de formaties van de verschillende gemeenten. De juridisch adviseurs vertegenwoordigen de gemeente in bezwaar en beroep.

Het front- en backoffice verzorgt onder andere administratieve ondersteuning en het frontoffice specifiek het klantcontact aan balie en telefoon. De adviseurs VTH faciliteren de afdelingen bij inhoudelijke projecten, kwaliteitsbewaking, beleidsplannen, etc. In 2022 wordt gemonitord of de personele capaciteit toereikend is.

4.4 Benodigde capaciteit toezicht en handhaving

Aan de hand van een productenlijst, gebaseerd op de "gemene deler" van de producten uit de verschillende VTH-beleidsplannen (waaronder ook het Integraal Veiligheidsbeleid van de gemeenten) wordt

inzichtelijk gemaakt aan welk product welke tijd besteed wordt. De werkzaamheden worden opgepakt op basis van de risicoprioritering uit de VTH-beleidsplannen waar in paragraaf 3.5 reeds op in is gegaan. Er wordt onderscheid gemaakt in het toezicht in het kader van de Wabo en daaraan belerende wetgeving en het toezicht door de BOA's.

4.4.1 Wabo-toezicht

Het Wabo-toezicht gebeurt door de toezichthouder/handhaver. De onderstaande productenlijst vermeldt welke toezicht- en handhavingsactiviteiten in 2022 worden uitgevoerd. De producten spreken voor zich. Bij activiteit 6. wordt bedoeld op het toezicht dat noodzakelijk is als een handhavingstraject is ingezet. Hierbij valt te denken aan een opgelegde last onder dwangsom of een stillegging van bouwwerkzaamheden. In de productenlijst is ook een urenraming opgenomen, deze is gebaseerd op basis van de risicoprioritering uit de VTH-beleidsplannen.

Onderdelen Wabo	Activiteiten	Uren
Milieutoezicht	zie werkprogramma ODBN 2022 (bijlage 5)	n.v.t.*
Toezicht & Handhaving Wabo	1. Constructieve veiligheid van gebouwen	170
	2. Sloopwerkzaamheden op basis Bouwbesluit	35
	3. Uitvoeren toezicht op verleende omgevingsvergunning (activiteiten: bouwen, werk, werkzaamheden uitvoeren, monumenten, kappen, in- en uitrit, slopen op basis van RO)	3.794
	4. Bouwen zonder benodigde vergunning/ vergunningsvrij bouwen	506
	5. Strijdig gebruik bestemmingsplan, gebouwen, erven of gemeentegrond	506
	6. Toezicht tijdens handhavingstraject	935
	7. Toezicht in relatie WOZ/ BAG	168
	8. Flexibel in te zetten uren voor onvoorziene taken en ondermijning	800
	9. Brandveiligheid, algemeen, inclusief horeca en evenementen	782
	10. Werktafel woonoverlast	350
	11. Arbeidsmigranten	200
Totaal		8.246

* Urenraming van de ODBN is niet opgenomen doordat deze niet ten laste komt van de gemeentelijke personele capaciteit

4.4.2 Toezicht door de Buitengewoon Opsporingsambtenaren/toezichthouders

De BOA's voeren bestuursrechtelijk en strafrechtelijke werkzaamheden uit. De capaciteit van het BOA-team is onderverdeeld in Domein 2, Domein 1 Leefbaarheid en Domein 1 Bijzondere onderwerpen. Gemiddeld is er 1 koppel per dag beschikbaar op leefbaarheid (o.a. in de wijken) om de meldingen/ signalen / controleverzoeken, op basis van prioriteiten en de interventiematrix zoals genoemd in 3.5, uit te voeren. De andere uren van de BOA's worden ingezet op bijzondere onderwerpen (vaak hoog geprioriteerd en in het belang van de openbare orde en veiligheid). De uren voor deze onderwerpen worden geregistreerd en planmatig ingezet.

De uren binnen bijzondere onderwerpen vloeien voort vanuit het geraamde beleid of vanuit de inschatting wat aan capaciteit nodig geacht wordt op basis van prioritering. In 2022 zal bezien worden of de uren voldoende zijn om de gewenste doelen te behalen.

Onderdelen BOA	Activiteiten	Uren
Domein 1 Toezicht & Handhaving Leefbaarheid (6905)	1. Dagelijks werk op basis van prioriteit (o.a. meldingen, controles, signalen, surveillance)* monodisciplinair / kort / eenvoudig	3005
	2. Overlast door Personen	2300

Domein 1 Bijzondere onderwerpen (8320)	3.	Overlast verkeer – Fietsen	1000
	4.	Woningen	600
	5.	Alcohol en Horeca	1450
	6.	BRP/LAA	870
	7.	Huisvesting Arbeidsmigranten	600
	8.	Ondermijnende Criminaliteit; o.a. prostitutie, radicalisering, interventieteam, actiedagen	1300
	9.	Overlast Evenementen	1400
	10.	Overlast Vuurwerk	300
	11.	Complexe Woonoverlast (Wet Aanpak Woonoverlast)	400
	12.	Werktafel woonoverlast; Semi-complexe APV overlast met nader onderzoek / afstemming / regie nodig (geen buurtbemiddeling en uitsluitend zaken binnen taken en bevoegdheden BOA's)	800
	13.	Rampen en Crises	200
	14.	Corona Covid-19	1000
Domein 2 (3875)	1.	Milieu	468
	2.	Welzijn dier en plant	468
	3.	Overlast op of aan het water	1050
	4.	Natuur- & buitengebied, Water-Bodem-Milieu & luchtverontreiniging	941
	5.	Ondermijnende criminaliteit m.b.t. Natuur-buitengebied-wa- ter-milieu-bodemverontreiniging	468
	6.	Overlast Vuurwerk	108
	7.	Bij INCIDENTEN	372
Totaal			19100

Los van deze capaciteit loopt er een project op de overlast AZC welke valt onder sturing van het cluster Veiligheid. De hiervoor in te zetten uren/middelen komen niet ten laste van voorliggend uitvoeringsprogramma. De hierboven weergegeven uren zijn op basis van de formatieve bezetting (2,5 fte) en voor Domein 2 komen 240 uren boven de formatieve bezetting uit. Dit komt door de inzet in Mook en Middelaar, welke door gefactureerd wordt aan die gemeente en voor 2022 gecontinueerd zal worden.

4.4.3 Conclusie

Personele capaciteit toezicht & handhaving (Wabo):

Uit de bovenstaande gegevens blijkt dat er naar verwachting 5,7 fte voor toezicht & handhaving Wabo noodzakelijk is. Er is 5,44 fte aan formatie beschikbaar, waarvan 0,44 fte het eerste kwartaal wordt ingehuurd. Gedurende het jaar wordt de voortgang van werkzaamheden in relatie tot de inzet van toezicht bewaakt. Met de verwachte inwerkingtreding op 1 juli 2022 van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen zal een gedeelte van het bouwtoezicht bij private partijen worden ondergebracht. Dit betekent dat er minder fte voor dit toezicht benodigd is. In het VTH-beleidsplan, dat in 2022 voorbereid wordt

en waar vanzelfsprekend ook weer een uitvoeringsprogramma uit voortvloeit, zal hier rekening mee worden gehouden.

Personele capaciteit buitengewoon Opsporingsambtenaren/ toezichthouders:

De huidige formatieve capaciteit van het BOA-team á 10,5 FTE Domein 1 en 2,5 FTE domein 2 zoals genoemd is in paragraaf 4.2 is niet voldoende om alle Toezichts- en Handhavingstaken uit te voeren conform de huidige afspraken en VTH-beleidsplannen. Hierdoor was het noodzakelijk om vooraf in het uitvoeringsprogramma van 2022 de keuze te maken de uren bij een aantal activiteiten te verlagen tot binnen de huidige formatie. Voorbeelden hiervan waarin minder uren opgenomen zijn dan in de beleidsstukken aangegeven is; Toezicht op Basis Registratie Personen, Landelijke Aanpak Adreskwaliteit, Alcohol en Horeca en Semi-complexe overlast.

We nemen het komende jaar 2022 de tijd om te monitoren en eventueel bij te sturen binnen de huidige bezetting. Ook kan een goed overzicht gemaakt worden van de beleidsharmonisatie en welke capaciteitsclaim dit legt binnen het BOA-team. Zo kan in 2022 de balans opgemaakt worden of en per wanneer het noodzakelijk is de formatie uit te breiden. Bij uitbreiding van de formatie kan er in de avonduren in het weekend in de basis gemiddeld een koppel meer beschikbaar zijn.

Personele capaciteit adviseurs VTH, juridisch adviseurs en front- en backoffice:

De huidige formatie van juridisch adviseurs en medewerkers front- en backoffice is gebaseerd op de samenvoeging van de formaties van de verschillende gemeenten. De juridisch adviseurs hebben de opvolging van een handhavingstraject in hun takenpakket. Hieronder valt onder andere het opstarten van bestuursrechtelijke sancties en het vertegenwoordigen van de gemeente in bezwaar en beroep. Het front- en backoffice verzorgt onder andere administratieve ondersteuning en het frontoffice specifiek het klantcontact aan balie en telefoon. De adviseurs VTH faciliteren de afdelingen bij inhoudelijke projecten, kwaliteitsbewaking, beleidsplannen, etc. In 2022 wordt gemonitord of de personele capaciteit toereikend is.

Algemeen

Momenteel worden er verkennende gesprekken gevoerd om te komen tot een Maas en Leijgraaf- breed Interventieteam. Nu is nog onbekend hoe dit interventieteam eruit gaat zien en welke T&H- capaciteit hiervoor moet worden vrijgemaakt. Vaststaat dat hier een bijdrage aan geleverd gaat worden. De inzet voor het interventieteam geeft immers gevolg aan een aantal doelstellingen van de VTH-beleidsdocumenten. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de aanpak van ondermijning. Inzet op Prostitutie en Seksinrichtingen wordt eveneens een taak voor de gemeente welke komend jaar verder vorm dient te krijgen in beleid en uitvoering.

4.5 Financiële middelen VTH

In de begroting van de gemeente Land van Cuijk voor 2022 is rekening gehouden met de formatie (personele middelen) die nodig is voor de uitvoering van de VTH-taken en de bijbehorende beleidswerkzaamheden. Naast de formatie zijn tevens de uitvoeringsbudgetten van de 5 gemeenten samengevoegd (financiële middelen).

Op basis van monitoring van de voortgang wordt inzicht verkregen in de realisatie, zowel ten aanzien van de personele als financiële middelen. Gedurende het eerste kwartaal mag verwacht worden dat er steeds meer zicht komt op deze budgetten en eventuele benodigde aanpassingen van deze budgetten. Zicht in administratieve zin, zijn de budgetten goed samengesteld, bij het juiste team terechtgekomen, en beleidsmatig inzicht, zijn er voldoende middelen voor het uitvoeringsprogramma 2022.

We verwachten dat we aan het einde van het eerste kwartaal 2022, o.a. op basis van inzicht in de realisatie reeds bepaalde effecten kunnen meenemen in de voorbereiding op het begrotingsproces 2023 en de kaderbrief 2022. Ook in de tweede helft van 2022 zullen waar nodig aanpassingen aan het college en de gemeenteraad worden voorgelegd in de aanloop naar het jaarverslag 2022.

De kosten van de werkzaamheden die worden uitgevoerd door de ODBN zijn eveneens gewaarborgd in de begroting van de gemeente Land van Cuijk. Er is €3.472.159,- gebudgetteerd voor de uitvoering van het werkprogramma van de ODBN. Aan de hand van door de ODBN maandelijks aangeleverde voortgangsrapportages wordt de voortgang en benutting van de hiervoor beschikbare budgetten gemonitord.

Over de financiële en personele middelen wordt gerapporteerd in het jaarverslag over 2022. Dit wordt in 2023 door het college van de gemeente Land van Cuijk wordt vastgesteld en ter kennisname aan de gemeenteraad voorgelegd.

5. Welke ketenpartners hebben we nodig om onze doelstellingen te bereiken?

Een juiste afstemming met interne en externe (handavings)partners is essentieel om het uitvoeringsprogramma goed uit te kunnen voeren. Om die reden wordt er in de dagelijkse uitvoeringspraktijk dan ook afstemming gezocht met diverse partners. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de diverse ketenpartners waarmee we samenwerken en die nodig zijn om onze doelstellingen te bereiken.

5.1 Omgevingsdienst Brabant Noord

De uitvoering van de VTH-milieutaken is ondergebracht bij de ODBN. Hierbij moet gedacht worden aan advisering rondom vergunningverlening en toezicht & handhaving. Jaarlijks wordt ambtelijk een ODBN-werkprogramma voorbereid. In aanloop naar de gemeente Land van Cuijk is dit werkprogramma ambtelijk voorbereid met medewerkers uit de voormalige gemeenten. Op 24 november 2021 heeft de Stuurgroep Land van Cuijk het werkprogramma van de ODBN voor 2022 vastgesteld. Dit werkprogramma is als bijlage 4 toegevoegd.

5.2 Veiligheidsregio Brabant-Noord

Sinds 2017 werken de Veiligheidsregio Brabant-Noord (hierna: Veiligheidsregio) en de gemeenten met een Risicogerichte Toezichtstrategie Brandveiligheid voor gebouwen. Eén van de bestuurlijke kaders die gemeenten hebben meegegeven aan Veiligheidsregio Brabant-Noord is “het voorkomen van slachtoffers bij brand”. De Risicogerichte Toezichtstrategie Brandveiligheid voor de periode 2022 – 2025 (hierna: toezichtstrategie) is dan ook vormgegeven rond dit doel. Binnen de strategie heeft de brandweer, door middel van toezicht en handhaving op de naleving van brandveiligheidsvoorschriften, een belangrijk instrument in handen om minder branden, slachtoffers en schade te realiseren.

Toezicht en handhaving blijft de kern van de toezichtstrategie. Door middel van een fysieke controle wordt getoetst of voldaan wordt aan wet- en regelgeving. Toezicht en handhaving vindt plaats conform de Landelijke Handhavingstrategie en de inspectieonderwerpen zijn gebaseerd op het Bouwbesluit 2012 en de Omgevingswet (het Besluit Bouwwerken Leefomgeving).

Naast toezicht en handhaving wordt door de Veiligheidsregio ook ingezet op preventie. Dit wordt vormgegeven door:

- **De zelfscan:** eigenaren of gebruikers van een gebouw worden gevraagd zelf een aantal controlepunten met betrekking tot brandveiligheid in hun gebouw na te lopen. Hierdoor worden zij op een laagdrempelige manier gestimuleerd om zelf na te denken over de brandveiligheid en wordt bewustwording vergroot. Daarnaast geven de uitkomsten van de zelfscan ook inzicht of voldaan wordt aan wet- en regelgeving.
- **Kennissessies en trainingen:** Op vaste momenten in het jaar worden door de brandweer kennissessies en trainingen georganiseerd. Tijdens de kennissessies delen we kennis, informatie en tips over brandveiligheid met de deelnemers. Tijdens de trainingen gaan de deelnemers ook actief ermee aan de slag. Vanuit ons programma Maatschappij Maatschappelijke aandacht voor veiligheid is de afgelopen jaren al veel ervaring opgedaan met het geven van diverse kennissessies en trainingen. Deze leveren een grote bijdrage aan het vergroten van het bewustzijn rondom brandveiligheid.

Met de vaststelling door het college van voorliggend uitvoeringsprogramma wordt de toezichtstrategie eveneens vastgesteld. Zodra alle colleges binnen de Veiligheidsregio Brabant-Noord akkoord geven op de toezichtstrategie worden met de VTH-afdelingen werkafspraken gemaakt over o.a. inhoud en kwaliteit van rapporteren, aanleveren van dossiers en het rapporteren van het toezicht. Hiervoor worden de huidige werkafspraken geactualiseerd naar de nieuwe strategie.

5.3 Andere organisaties

Hierbij kan gedacht worden aan collega's binnen de gemeente Land van Cuijk van het taakveld Openbare Orde en Veiligheid en Ruimtelijk Beleid. Voor 2022 is de insteek om bestaande overlegvormen met externe partners zoveel als mogelijk te handhaven. Bij afstemming met externe partners kan onder andere gedacht worden aan partners die belast zijn met strafrechtelijke en bestuurlijke handhaving (politie, OM en Samen Sterk in Brabant), maar ook de Veiligheidsregio.

Begin 2022 zal tevens gestart worden met werkoverleggen en overleggen die teamoverstijgend zijn. Vooral de laatste overlegvorm om integraliteit te bereiken en bewaken om de doelstellingen in de VTH-beleidsplannen en de uitvoering van voorliggend uitvoeringsprogramma te bereiken. Gedurende 2022 worden de overlegvormen geëvalueerd om de efficiëntie te waarborgen en noodzaak vast te stellen.

Tot slot wordt nog opgemerkt dat de mogelijkheid verkend wordt tot samenwerking tussen de gemeente Land van Cuijk en de gemeente Maashorst voor het opstellen van VTH-documenten. De gemeente

Maashorst staat voor eenzelfde uitdaging als de gemeente Land van Cuijk met betrekking tot het opstellen van een nieuw VTH-beleid gebaseerd op de Omgevingswet.

6. Hoe bewaken we de voortgang en de resultaten?

Het uitvoeringsprogramma benoemt de publieke waarde die Land van Cuijk op het gebied van VTH wil realiseren voor haar inwoners en bestuurders. Om te kunnen beoordelen of de werkzaamheden zoals genoemd in dit uitvoeringsprogramma daadwerkelijk worden uitgevoerd en bijdragen aan de realisatie van de gestelde doelen heeft Land van Cuijk een aantal maatregelen getroffen:

- Zaakgericht en digitaal werken: alle activiteiten worden als zaak geregistreerd en informatie wordt opgeslagen bij de zaak in het zaaksysteem RX Mission zodat alle betrokkenen beschikken over actuele statusinformatie.
- Wij gaan op basis van de data uit onze applicaties analyseren in hoeverre we ons in de uitvoering houden aan de gestelde prioriteiten (kwantitatief) en daarmee resultaat bereiken (kwalitatief).

Doelen daarbij zijn:

- Het kunnen evalueren op basis van de beschreven doelen. Het benoemen en bemeten van Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI) en periodieke rapportage hierover aan management en bestuur. Doel is om de (tussentijdse) rapportages en KPI's te koppelen aan de Planning- en control cyclus.
- Het verkrijgen van informatie om in het VTH Uitvoeringsprogramma 2023 en het VTH-beleidsplan beter in staat te zijn om doelstellingen voor het toezicht SMART te formuleren (nulmeting).
- Het verkrijgen van informatie voor het opstellen van een jaarlijks VTH evaluatieverslag.
- Input leveren voor de beleidscyclus om:
 - ✓ juistheid van de argumenten in de prioritering;
 - ✓ effectiviteit van toegepaste strategieën;
 - ✓ kwaliteit van de omgevingsanalyse;
 - ✓ zo objectief als mogelijk te evalueren of de beschikbare middelen al dan niet voldoende zijn.

Wij gaan in 2022 beginnen met het monitoren en waar gewenst sturen we op basis daarvan bij in de uitvoering. De monitoring borgt dat we met regelmaat het lopende proces volgen en verbeteren. Ook het monitoren van de met externe partners gemaakte afspraken valt hieronder. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan de met het OM, de ODBN en de Veiligheidsregio gemaakte (werk)afspraken.

Land van Cuijk, 25 januari 2022

Burgemeester en wethouders Land van Cuijk,

*Johan Postma
Secretaris / algemeen directeur*

*Wim Hillenaar
wnd. Burgemeester*

Bijlage 1: Landelijke handhavingstrategie

Versie 1.7, 24 april 2014

1. Inleiding

1.1 Achtergrond en aanleiding

Op 11 april 2013 zijn de grondslagen van het nieuwe stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) ¹ voor de Wabo bestuurlijk vastgesteld. Het nieuwe stelsel beoogt een robuuste professioneel werkende uitvoeringsstructuur, waarin de Omgevingsdiensten een centrale rol vervullen, die:

- knelpunten oplost, zoals die onder andere zijn vastgesteld door de Commissie Herziening Handhavingstelsel VROM-regelgeving ²;
- bijdraagt aan de realisatie van beleidsdoelen in de fysieke leefomgeving (een schoner milieu, natuur en water, veiliger leefomgeving, betere naleving);
- leidt tot vermindering van de door het bedrijfsleven ervaren regel- en toezichtsdruk en tot een gelijk speelveld voor bedrijven.
- een heldere rolverdeling regelt en ook eenvoudige en effectieve afstemming tussen het bestuurs- en strafrecht.

Het nieuwe VTH-stelsel is in 2013 en wordt gedurende 2014 verder ontwikkeld en geïmplementeerd op drie essentiële onderdelen:

1. generieke condities waaronder het stelsel kan functioneren en waaronder een (verdere) verbetering van de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving kan plaatsvinden. Hierbij valt te denken aan een infrastructuur voor kennis- en informatie-uitwisseling en training en opleiding van handhavers;
2. onderling afgestemd en effectief handelen van alle instanties die een rol hebben in de handhaving van het omgevingsrecht, waaronder het maken van afspraken over de afstemming van landelijke en regionale prioriteiten en het zo effectief mogelijk bestuurs- en/of strafrechtelijk aanpakken ervan;
3. monitoring, verantwoording en zo nodig bijsturing van het (gezamenlijke) overheidsoptreden in het nieuwe stelsel.

De onderhavige landelijke handhavingstrategie is primair uitgewerkt voor onderdeel 2, in de vorm van een instrument voor alle overheden om eenduidig te interveniëren naar aanleiding van tijdens het toezicht gedane bevindingen.

De landelijke handhavingstrategie heeft ook raakvlakken met de onderdelen 1 en 3. Met onderdeel 1 vanwege het uitwisselen van ervaringen met (het toepassen van) de landelijke handhavingstrategie, teneinde de (uitvoering van de) strategie stap voor stap te verbeteren. Met onderdeel 3 vanwege de monitoring en verantwoording van de toepassing van de landelijke handhavingstrategie en de op termijn voorziene evaluatie van het VTH-stelsel en de landelijke handhavingstrategie.

Voor het opstellen van de landelijke handhavingstrategie is gebruik gemaakt van bestaande strategieën. Met de toepassing van de landelijke handhavingstrategie komen de bestaande handhavingstrategieën, die daarin goeddeels zijn geïncorporeerd, te vervallen.

¹ Het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de Wabo, Uitvoering met ambitie.nl, Vastgesteld BO 11 april 2013.

² De Tijd is Rijp, juli 2008.

1.2 Beoogde brede werking, doel en positionering

Beoogde brede werking

De landelijke handhavingstrategie is ontwikkeld vanuit het milieurecht, met oog voor het bredere omgevingsrecht, en heeft in eerste instantie betrekking op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de in artikel 5.1 van de Wabo opgenomen wetten³. Toepassing van de landelijke handhavingstrategie leidt tot afgestemd en effectief bestuurs- en/of strafrechtelijk handelen. Daarom is de landelijke handhavingstrategie breder toepasbaar dan alleen op het omgevingsrecht.

Doel

De overheid is verantwoordelijk voor het handhaven van de wetgeving. Voor wat het omgevingsrecht betreft ligt de basis van deze verantwoordelijkheid voor het bestuur in diverse bijzondere wetten, de Algemene wet bestuursrecht en in de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, de zogenoemde beginselplicht tot handhaven⁴. Voor het OM ligt de basis van deze verantwoordelijkheid in artikel 124 van de Wet op de rechterlijke organisatie en in de Europese richtlijn inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht⁵. Uitgangspunt is dat bestuur en OM, elk handelend vanuit de eigen verantwoordelijkheid, hun handelen afzonderlijk en in combinatie richten op het naleven van wet- en regelgeving.

Uit het oogpunt van rechtsgelijkheid is het doel van de landelijke handhavingstrategie, voortbouwend op de hiervoor geschetste verantwoordelijkheden van bestuur en OM: *uitvoering geven aan de beginselplicht tot handhaven, passend interveniëren bij iedere bevinding, in vergelijkbare situaties vergelijkbare keuzes maken en interventies op vergelijkbare wijze kiezen en toepassen, landsbreed door het bestuurlijk bevoegd gezag / de Omgevingsdiensten, landelijke inspecties, politie en het OM. Hiertoe bevat de landelijke handhavingstrategie een duidelijke visie op handhaven (hoofdstuk 2) en een uitgeschreven en geïnstrumenteerde aanpak (hoofdstuk 3).*

Positionering

Handhavinginstanties moeten op grond van het Besluit omgevingsrecht (Bor) een nalevingstrategie hebben, bevattende een toezicht-, sanctie- en gedoogstrategie. De landelijke handhavingstrategie ondersteunt dit, door één lijn te brengen in hoe instanties reageren op tijdens het toezicht gedane bevindingen. In figuur 1 is de positionering van de landelijke handhavingstrategie weergegeven.

De term 'handhavingstrategie' drukt uit dat interveniëren breder is dan het opleggen van sancties naar aanleiding van overtredingen. Omdat interveniëren ook tijdens toezicht kan plaatsvinden, bijvoorbeeld in de vorm van aanspreken en informeren, raakt de landelijke handhavingstrategie in figuur 1 de toezichtstrategie aan. De landelijke handhavingstrategie

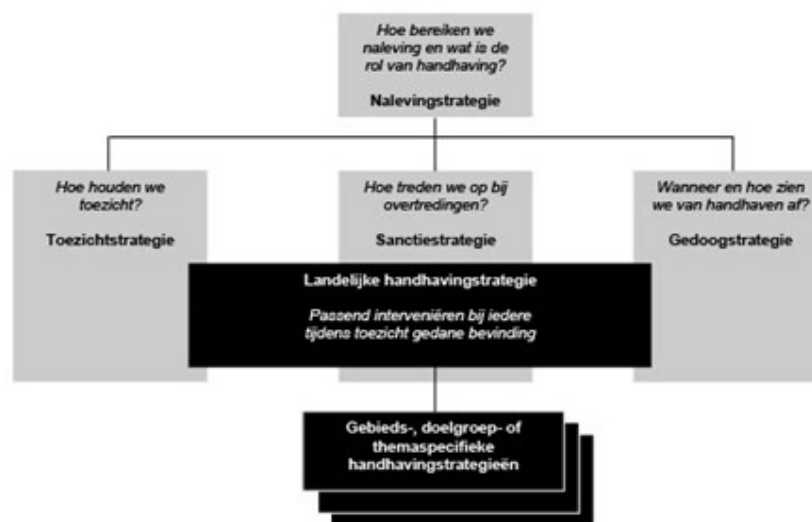
³ Op de publicatiedatum van onderhavig document is hoofdstuk 5 van de Wabo ('Bestuursrechtelijke handhaving') voor wat betreft de handhaving van toepassing op de volgende wetten, voor zover dit bij of krachtens deze wetten is bepaald: de Flora- en faunawet, de Monumentenwet 1988, de Natuurbeschermingswet 1998, de Ontgrondingenwet, de Wet bodembescherming, de Wet geluidhinder, de Wet inzake de luchtverontreiniging, de Wet milieubeheer, de Wet ruimtelijke ordening, de Waterwet en de Woningwet. De Kernenergiewet en de Wet bescherming Antarctica ontbreken in voornoemde opsomming, omdat de landelijke handhavingstrategie daarop (vooralsnog) niet van toepassing is. Geformuleerd in ABRvS 7 juli 2004, LJN AP8242.

⁴ EG richtlijn nr. 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008.

gaat niet over het toezicht als zodanig (prioriteiten, manieren van toezicht houden, en dergelijke).

De landelijke handhavingstrategie raakt in figuur 1 ook de gedoogstrategie aan. Dit betekent dat de landelijke handhavingstrategie erkent dat er omstandigheden kunnen zijn om van (bestuursrechtelijk) handhaven af te zien. Dit laat eventuele strafvervolgning door het OM overigens onverlet ⁶.

Figuur 1 toont tot slot dat er specifieke strategieën, die sporen met de landelijke handhavingstrategie, onder de landelijke handhavingstrategie kunnen hangen voor gebieden (bijvoorbeeld Natura 2000), groepen van normadressaten (BRZO bedrijven) of speciale thema's. Indien een met de landelijke handhavingstrategie sporende specifieke strategie voorhanden en bestuurlijk vastgesteld is, wordt deze specifieke strategie gevolgd. Reeds onderkend is dat het voor bepaalde domeinen, zoals 'water', 'erfgoed' en 'bouwen en wonen', noodzakelijk kan zijn om spoedig een specifieke, met de landelijke handhavingstrategie sporende, handhavingstrategie te ontwikkelen.

Figuur 1: Positionering landelijke handhavingstrategie

1.3 Werking, implementatie en monitoring en evaluatie

Voor de Wabo en de in artikel 5.1 van de Wabo opgenomen wetten ⁷ is de landelijke handhavingstrategie voor gebruik in het VTH-stelsel opgeleverd aan het Bestuurlijk omgevingsberaad.

⁶ Gedogen in Nederland 25085, nr 2, 1996-1997.

⁷ Vooralsnog met uitzondering van de Kernenergiewet en de Wet bescherming Antarctica.

Het overnemen en invoeren van de landelijke handhavingstrategie is onderdeel van de VTH kwaliteitscriteria voor Wabo bevoegde overheden⁸. Dit waarborgt landelijke eenduidigheid in twee opzichten, te weten:

1. dat iedere bevinding een passende interventie krijgt; en
2. dat het proces om tot een passende interventie te komen overal hetzelfde verloopt.

Lokale/regionale bestuurlijke afwegingsruimte zit gezien het voorgaande in keuzes over toezichtprioriteiten en de manier van toezicht houden, maar niet in het toepassen van de landelijke handhavingstrategie. De landelijke handhavingstrategie is een landelijk geldend afwegingsinstrument dat iedereen volgt om van bevinding naar interventie te komen. Dit onderstreept dat de landelijke handhavingstrategie vooral een instrument is voor uitvoerders.

Als stelselverantwoordelijke VTH voor de Wabo, draagt de minister van IenM voor wat betreft het omgevingsrecht zorg voor het monitoren en evalueren van de toepassing van de landelijke handhavingstrategie en het zo nodig voorstellen van maatregelen naar aanleiding hiervan. Alle partijen die met de landelijke handhavingstrategie werken kunnen voorstellen voor maatregelen doen. Besluitvorming over voorgestelde maatregelen vindt voor wat betreft het omgevingsrecht plaats in het Bestuurlijk omgevingsberaad.

⁸ Paragraaf 5.2.4 Kwaliteitscriteria 2.1 voor vergunningverlening, toezicht en handhaving krachtens de Wabo, Uitvoering met ambitie.nl, 7 september 2012.

2. Visie landelijke handhavingstrategie

Als richtinggevende visie zijn de volgende vijf uitgangspunten van het nieuwe VTH-stelsel voor de Wabo voor de handhaving geoperationaliseerd.

2.1 Onafhankelijkheid – sterke, slagkrachtige en onafhankelijke handhavinginstanties

Handhavinginstanties en hun medewerkers handelen consequent en vasthoudend op basis van de geldende wet- en regelgeving en de landelijke handhavingstrategie. Het belang van sterke, slagkrachtige en onafhankelijke handhavinginstanties is groot. Provincies en gemeenten dragen hier als bevoegd gezag voor de Wabo aan bij, door voor de aan hun Omgevingsdiensten opgedragen taken een duidelijk en ruim mandaat te verstrekken, op grond waarvan de directeur bevoegd is tot het toepassen van bestuursrechtelijke interventies, waaronder sancties.

2.2 Professionaliteit en vakmanschap – training, opleiding, kennis- en informatie-uitwisseling

Handhavers wegen de ernst van de bevinding, het gedrag van de normadressaat en de feiten en omstandigheden van de situatie. Handhavers bepalen vervolgens welke interventie in het specifieke geval passend is. Dit vereist professionaliteit en vakmanschap. Handhavinginstanties brengen en houden daarom de voor handhaven vereiste⁹ kennis en kunde op peil en ondersteunen binnen hun organisaties een cultuur waarin (elkaar aanspreken op) kennis en informatie uitwisselen, samenwerken en handhavers die zich blijven ontwikkelen vanzelfsprekend zijn.

Ook uitwisseling van kennis en leerervaringen tussen handhavinginstanties is van groot belang. De landelijke handhavingstrategie op papier is immers het begin, maar waar het vervolgens om gaat is dat alle instanties de papieren strategie op soortgelijke wijze blijven toepassen en daarover met elkaar in contact blijven en leerervaringen en beste praktijken uitwisselen. Anders zullen praktijken ongewild toch weer uit elkaar gaan lopen.

Landelijk overleg over de implementatie en uitvoering van de landelijke handhavingstrategie gebeurt tijdens de implementatieperiode voor wat het omgevingsrecht betreft in het Implementatieberaad. Regionaal overleg ter zake vindt plaats in (de voorportalen van) het door de provincie geïnitieerde Bestuurlijk Handhavingsoverleg (BHO) van de bevoegde overheden en het Functioneel Parket van het OM.

2.3 Betrouwbaarheid – beginselplicht tot handhaven en verantwoording afleggen

Handhavinginstanties hebben een beginselplicht tot handhaven¹⁰. Handhavend optreden is zowel eerlijk tegenover normadressaten uit het oogpunt van een gelijk speelveld, als tegenover de maatschappij die ervan uit mag gaan dat handhavers zodanig optreden dat haar rechtsgevoel wordt gerespecteerd en de leefomgeving veilig, schoon en gezond blijft.

In het VTH-stelsel is de primaire verantwoordingsrelatie die van het bevoegd gezag aan het eigen democratisch controlerend orgaan (bijvoorbeeld Gemeenteraad en Provinciale Staten

⁹ Onder andere voldoen aan de voor het VTH-stelsel voor de Wabo gedefinieerde kwaliteitscriteria.

¹⁰ Geformuleerd in ABRvS 7 juli 2004, LJN AP8242.

in het geval van gemeenten respectievelijk provincies). De toepassing van de landelijke handhavingstrategie is onderdeel van deze verantwoordingsrelatie.

2.4 Eenvoud – een passende interventie bij iedere bevinding en hoe daar toe te komen

Met de landelijke handhavingstrategie wordt ingezet op een passende interventie bij iedere bevinding. Handhavers hanteren de landelijke handhavingstrategie bij iedere bevinding en maken daarbij gebruik van de in de strategie opgenomen instrumenten. Omwille van rechtsgelijkheid waarborgt dit passend interveniëren en eenduidig optreden, dat wil zeggen: het in vergelijkbare zaken maken van vergelijkbare keuzes en het op vergelijkbare wijze kiezen en toepassen van interventies, landsbreed.

Een passende interventie wil zeggen dat de interventie, gegeven de verzamelde feiten en de beoordeling van de aard en/of omstandigheden van de bevinding en de normadressaat, zo effectief en efficiënt mogelijk leidt tot spoedig herstel van de situatie voor de bevinding, naleving waarborgt, herhaling voorkomt en/of straft daar waar dit passend is of noodzakelijk om de normadressaat tot naleven te bewegen, dan wel de norm te bevestigen.

Dit betekent dat twee keuzen noodzakelijk zijn:

1. Hoe wordt er opgetreden: alleen bestuursrechtelijk, bestuurs- én strafrechtelijk, of alleen strafrechtelijk?
2. Welke interventie(s) wordt (worden) ingezet?

Ad. 1

Hoe wordt opgetreden is vastgelegd in hoofdstuk 3 van deze landelijke handhavingstrategie. Bestuursrechtelijk optreden is vooral gericht op het herstellen van de situatie, dat wil zeggen op het in overeenstemming brengen met de wet- en regelgeving, opdat vastgesteld beleid wordt geëffectueerd. Strafrechtelijk optreden is vooral gericht op het straffen van de overtreder en het wegnemen van diens wederrechtelijk genoten (concurrentie)voordeel. Bestuurs- en strafrechtelijk optreden dienen daarnaast allebei tot ontmoediging, ofwel tot individuele en algemene preventie. Omdat deze aspecten vaak tegelijk aan de orde zijn, is een weloverwogen inzet van het bestuursrecht en/of het strafrecht conform de landelijke handhavingstrategie noodzakelijk.

Ad. 2

De keuze van de in te zetten bestuursrechtelijke interventie(s) vindt plaats aan de hand van de in hoofdstuk 3 van de landelijke handhavingstrategie opgenomen interventieladder en interventiematrix, waarbij het spoedig herstellen van de situatie voor de bevinding de eerste prioriteit is.

2.5 Gezamenlijkheid – overleg, afstemming en planmatig en informatiegestuurd gezamenlijk optreden

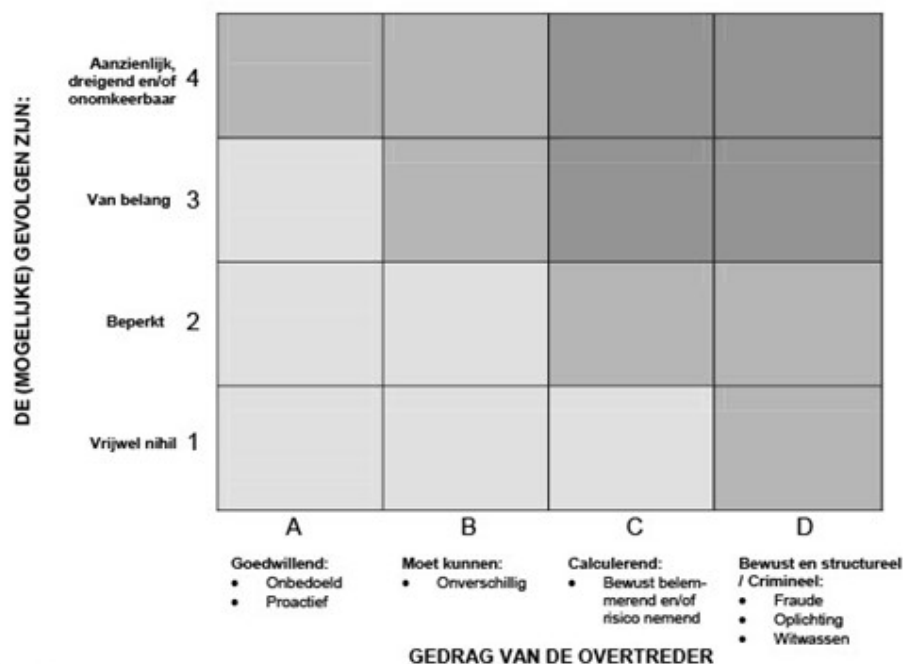
Toezicht houden gebeurt op basis van door bevoegde overheden bestuurlijk vastgestelde handhavingprogramma's, inclusief financiering en menskracht, die zijn afgestemd met alle bij het omgevingsrecht betrokken instanties. Afgestemde handhavingprogramma's en de landelijke handhavingstrategie borgen in combinatie dat de overheden planmatig gezamenlijk optreden, bij het toezicht en bij bevindingen die tijdens dat toezicht zijn gedaan¹¹. Informatie is voor goede risicoanalyses en daarop gebaseerde handhavingprogramma's onontbeerlijk.

¹¹ Beperking toezichtlast: naleving bewerkstelligen tegen zo gering mogelijke kosten.

3. Realisatie landelijke handhavingstrategie – stappenplan

Dit hoofdstuk geeft een stappenplan voor het toepassen van de in hoofdstuk 2 opgenomen visie. Startpunt van het stappenplan is een tijdens het toezicht gedane bevinding.

3.1 Stap 1 – Positionering bevinding in de interventiematrix

Legenda

	Lichte segmenten. Bestuursrechtelijk optreden is aangewezen.
	Middensegmenten. Bestuursrechtelijk, bestuursrechtelijk én strafrechtelijk of strafrechtelijk optreden is aangewezen. Strafrechtelijk optreden komt vooral in beeld, naarmate er (meer) verzwarende aspecten zijn (zoals 'verkregen financieel voordeel').
	Zware segmenten. Strafrechtelijk optreden is in elk geval aangewezen, terwijl in veel gevallen ook bestuursrechtelijk optreden is aangewezen.

Figuur 2: De interventiematrix

De handhaver bepaalt ten eerste in welk segment van de in figuur 2 opgenomen interventiematrix hij de bevinding positioneert¹² door: (1) het beoordelen van de gevolgen van de bevinding voor milieu, natuur, water, veiligheid, gezondheid en/of maatschappelijke relevantie en (2) het typeren van de normadressaat.

¹² Geldt enkel voor bevindingen die een overtreding zijn.

Ad. 1

De gevolgen van bevindingen beoordeelt de handhaver als:

1. vrijwel nihil; of
2. beperkt; of
3. van belang – er is sprake van aanmerkelijk risico dat de bevinding maatschappelijke onrust geeft en/of milieuschade, natuurschade, waterverontreiniging en/of doden, zieken of gewonden (mens, plant én dier) tot gevolg heeft; of
4. aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar – onder andere het geval als de overtreding maatschappelijke onrust en/of ernstige milieuschade, ernstige natuurschade, ernstige waterverontreiniging en/of doden, zieken of gewonden (mens, plant én dier) tot gevolg heeft.

Ad. 2

De handhaver typeert de normadressaat als:

- A. goedwillend, proactief en geneigd om de regels te volgen, de bevinding is het gevolg van onbedoeld handelen; of
- B. onverschillig/reactief, neemt het niet zo nauw met het algemeen belang, heeft een onverschillige houding, de bevinding en de gevolgen van zijn handelen laten hem koud; of
- C. is opportunistisch en calculerend, er is sprake van het bewust belemmeren van controlerenden, er is sprake van mogelijksbewustzijn, maar de gevolgen van het handelen worden op de koop toe genomen, bewust risico nemend; of
- D. bewust en structureel de regels overtredend en/of crimineel of deel uitmakend van een criminele organisatie, houdt zich bezig met fraude, oplichting of witwassen.

Bij de typering van de normadressaat kijkt de handhaver dus verder dan de bevinding op zich en neemt hij diens gedrag en toezicht- en handhavinghistorie mee in beschouwing. Als de handhaver niet in staat is om de normadressaat te typeren, dan is typering B (onverschillig/reactief) het vertrekpunt.

De handhaver bepaalt tot slot of er sprake is van verzachtende of verzwarende argumenten. Bij verzachtende argumenten wordt de in de interventiematrix gepositioneerde bevinding één segment naar links en vervolgens één segment naar onder verplaatst. Bij verzwarende argumenten, waaronder recidive, is de verplaatsing één segment naar rechts en vervolgens één segment naar boven. Als er meer verzachtende of verzwarende argumenten zijn, levert dit toch maar één verplaatsing op.

Als legalisatie van de bevinding mogelijk is, is dat de aangewezen weg gelet op de hieruit voortvloeiende rechtszekerheid voor alle betrokkenen. Dit laat het toepassen van de landelijke handhavingstrategie en de interventiematrix onverlet, omdat er maatregelen nodig kunnen zijn om de overtreding te beëindigen en de gevolgen te beperken of weg te nemen. Bij het toepassen van de interventiematrix is de mogelijkheid van legalisatie een verzachtende omstandigheid.

Er kunnen tot slot omstandigheden zijn om bij een bevinding van handhaven af te zien op basis van een vastgestelde gedoogstrategie. Onder gedogen wordt verstaan het expliciete besluit van een bestuursorgaan om tegen een bepaalde overtreding niet handhavend op te treden. De nota 'Gedogen in Nederland'¹³ bevat het landelijke kader voor gedogen: een gedoogsituatie is van tijdelijke aard doordat het handelen binnen afziebare tijd ophoudt dan wel doordat waarschijnlijk een vergunning zal worden verleend. Ingeval tot gedogen wordt besloten dient het landelijke kader voor gedogen onverkort te worden gevolgd. Gedogen laat eventuele strafvervolgning door het OM overigens onverlet.

¹³ Gedogen in Nederland 25085, nr 2, 1996-1997.

3.2 Stap 2 – Bepalen verzwarende aspecten

De handhaver bepaalt of er verzwarende aspecten zijn die moeten worden betrokken bij de afweging om het bestuurs- en/of strafrecht toe te passen. Hoe meer verzwarende aspecten, des te groter de reden om naast bestuursrechtelijk ook strafrechtelijk te handhaven. Vooral voor bevindingen die na stap 1 in de middensegmenten van de interventiematrix zijn gepositioneerd (A4, B3, B4, C2 en D2), kunnen de verzwarende aspecten reden zijn om naast bestuursrechtelijk ook strafrechtelijk op te treden. De volgende verzwarende aspecten worden afgewogen:

1. Verkregen financieel voordeel (winst of besparing). De normadressaat heeft door zijn handelen financieel voordeel behaald of financieel voordeel halen was het doel.
2. Status verdachte / voorbeeldfunctie. De normadressaat is: een regionaal of landelijk maatschappelijk aansprekende of bekende (rechts)persoon, een overheid, een toonaangevend brancheonderdeel, een certificerende instelling, een persoon die een openbaar ambt bekleedt, de eigen organisatie.
3. Financiële sanctie heeft vermoedelijk geen effect. Een bestuurlijke boete kan waarschijnlijk niet geïnd worden of is waarschijnlijk door de normadressaat als (bedrijfs)kosten ingecalculeerd.
4. Combinatie met andere relevante delicten. Andere handelingen zijn gepleegd ter verhulling van de feiten, zoals valsheid in geschrift, corruptie of witwassen.
5. Medewerking van deskundige derden. De normadressaat is bij zijn handelen ondersteund door deskundige derden, zoals vergunningverlenende of certificerende instellingen, keuringinstanties en brancheorganisaties. De handhaver moet onderbouwen op grond van welke aanwijzingen hij het vermoeden heeft dat de deskundige derde op de hoogte was en/of medewerking heeft verleend aan de geconstateerde bevinding(en).
6. Normbevestiging. Bij dit aspect geldt dat het doel van de handhaving ligt in het onder de aandacht brengen van het belang van een bepaalde norm bij de branche of bij het bredere publiek. Strafrechtelijke handhaving vindt mede plaats in het kader van normhandhaving of normbevestiging met het oog op grotere achterliggende te beschermen rechtsbelangen. Hierbij speelt de openbaarheid van het strafproces een grote rol. Als in het openbaar, door middel van een onderzoek ter terechtzitting of de publicatie van een persbericht bij een transactie of strafbeschikking, verantwoording wordt afgelegd van gepleegde strafbare feiten krijgt de normhandhaving of normbevestiging het juiste effect.
7. Waarheidsvinding. Soms kan strafrechtelijk optreden met toepassing van opsporingsbevoegdheden met het oog op de strafrechtelijke waarheidsvinding en afdoening aangewezen zijn. Bijvoorbeeld als een controle of inspectie aanwijzingen aan het licht brengt dat er meer aan de hand is, maar de bestuursrechtelijke instrumenten ontoereikend zijn om de waarheid aan het licht te brengen.

3.3 Stap 3 – Bepalen of overleg van het bestuur met politie en OM, dan wel van politie en OM met het bestuur, over de toepassing van het bestuurs- en/of strafrecht geïndiceerd is

De handhaver bepaalt of overleg over de toepassing van het bestuurs- en/of strafrecht geïndiceerd is op basis van de beoordeling van de bevinding met de interventiematrix (stap 1) en de afweging van verzwarende aspecten (stap 2). Dit overleg beoogt een weloverwogen inzet van het bestuursrecht, het bestuurs- én strafrecht of alleen het strafrecht. Dit overleg is

derhalve tweerichtingsverkeer: bestuursrechtelijke handhavers zoeken indien noodzakelijk het overleg op met politie en OM en omgekeerd.

Overleg over de toepassing van het bestuurs- en/of strafrecht is altijd noodzakelijk als de handhaver de bevinding na stap 1 heeft gepositioneerd in de middensegmenten (A4, B3, B4, C2, D2 en D1) of zware segmenten (C3, C4, D3 en D4) van de interventiematrix. Overleg kan ook zinvol zijn bij bevindingen die de handhaver weliswaar heeft gepositioneerd in de lichte segmenten van de interventiematrix (A1, A2, A3, B1, B2 en C1), maar waarbij er op grond van stap 2 sprake is van één of meer verzwarende aspecten.

In situaties waarin een handhavinginstantie een BSBm oplegt is overleg met het OM niet geïndiceerd en is strafrechtelijk optreden door het OM niet aan de orde.

Als de handhaver concludeert dat overleg over de toepassing van het bestuurs- en/of strafrecht geïndiceerd is, wordt gehandeld op basis van vooraf tussen bestuursrechtelijke handhavinginstanties, politie en OM gemaakte algemene afspraken over hun samenspel. Alleen zo kan accuraat en effectief optreden in voorkomende gevallen worden gewaarborgd, in het bijzonder als er sprake is van spoed en heterdaad. Situaties waarin de vooraf gemaakte algemene afspraken niet voorzien, zullen apart door handhavinginstantie, politie en OM worden beoordeeld, in een regulier overleg of door middel van ad hoc overleg als snelheid vereist is. Uit het overleg volgt hoe de betreffende bevinding wordt opgepakt: alleen bestuursrechtelijk, bestuurs- én strafrechtelijk of alleen strafrechtelijk. Het laatste veelal startend met een opsporingsonderzoek onder leiding van de Officier van Justitie.

Tenslotte is, afgezien van de interventiematrix, aangifte bij het OM standaard als toezicht-houders de volgende ernstige bevindingen doen:

- Situaties waarin bewust het toezicht onmogelijk wordt gemaakt, zoals het weigeren van toegang, intimidatie, geweldsdreiging, fraude, vernietiging van bewijs en poging tot omkoping.
- Situaties waarin de toezichthouder constateert dat er opzettelijk mensen in gevaar worden gebracht, door onder andere: sabotage, vernieling of het bewust verstrekken van verkeerde informatie.

3.4 Stap 4 – Optreden met de interventiematrix

De landelijke handhavingstrategie gaat uit van het in principe zo licht mogelijk starten met interveniëren gericht op herstel en het vervolgens snel inzetten van zwaardere interventies als naleving uitblijft. De handhaver gebruikt de interventiematrix van figuur 3 daarbij als volgt:

1. De handhaver kijkt naar de interventies in het segment van deze interventiematrix waarin hij de bevinding eerder met behulp van stap 1 (paragraaf 3.1) heeft gepositioneerd.
2. De handhaver kiest voor de minst zware (combinatie) van de in het betreffende segment opgenomen interventies, tenzij de handhaver motiveert dat een andere (combinatie van) interventie(s) in de betreffende situatie passender is.

De interventies in de (segmenten van de) matrix lopen van beneden naar boven op in zwaarte. In bijlage 2 staan alle interventies eveneens van licht naar zwaar toegelicht.

Waar in de matrix van figuur 3 'PV' staat betreft het de middelzware en zware segmenten die in stap 3 zijn afgestemd tussen handhavinginstantie en OM. Als in overleg is besloten dat het OM niet optreedt, zijn er in deze situaties de in figuur 3 aangegeven op herstel en/of op bestraffing gerichte bestuursrechtelijke interventies om te overwegen, en ook de BSBm als strafrechtelijke interventie.

DE (MOGELIJKE) GEVOLGEN ZIJN:	Aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar 4	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
	Van belang 3	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
	Beperkt 2	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informeren	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
	Vrijwel nihil 1	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informeren	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informeren	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen
		A Goedwillend: • Onbedoeld • Proactief	B Moet kunnen: • Onverschillig	C Calculerend: • Bewust belemmerend en/of risico nemend	D Bewust en structureel / Crimineel: • Fraude • Oplegting • Witwassen
GEDRAG VAN DE OVERTREDER					

Figuur 3: De interventiematrix voor het bepalen van de eerste interventie(s) – zie ook bijlage 2

De handhaver zet de betreffende (combinatie van) interventie(s) in totdat sprake is van naleving. Als naleving binnen de door de handhaver bepaalde termijn uitblijft, pakt de handhaver direct door, door middel van het inzetten van een zwaardere (combinatie van) interventie(s). In algemene zin geldt voor termijnen het volgende:

- Gedragsvoorschriften dienen direct in acht genomen te worden. Hiervoor dient geen of hooguit een zeer korte termijn te worden gesteld om de overtreding te beëindigen en/of herhaling ervan te voorkomen.
- In alle andere gevallen – waaronder ook plannen of voorzieningen waarvoor investeringen vereist zijn – geldt: hoe urgenter de situatie des te korter de termijn. Daarbij rekening houdend met de technische en organisatorische realiseerbaarheid in die termijn.

Het optreden in stap 4, zoals tot nu toe beschreven, heeft betrekking op gedane bevinding(en) die op grond van de interventiematrix worden aangepakt. Uiteraard kunnen handhavinginstanties aanvullend ook hun toezichtstrategie bij het betreffende bedrijf als zodanig aanpassen, in de zin van bijvoorbeeld het verhogen/verlagen van de toezichtfrequentie, het initiëren van de herijking van de vergunningensituatie, et cetera.

3.5 Stap 5 – Vastlegging

De doorlopen stappen en genomen beslissingen worden verifieerbaar en transparant vastgelegd volgens de binnen de handhavinginstantie geldende administratieprocedures en -systemen, zodanig dat hieruit kan worden afgeleid dat is voldaan aan: het motiveringsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het verbod van willekeur en het verbod van misbruik van bevoegdheid.

Bijlage 1 – Begrippen

Begrip	Toelichting
Beginsplicht tot handhaven	Uitgangspunt dat het bevoegd gezag verplicht is om op te treden bij een geconstateerde overtreding. De term 'beginsplicht' impliceert dat er omstandigheden kunnen zijn om van handhaven en/of het opleggen van een sanctie af te zien. Dit is in het recht geregeld via artikel 5:5 Awb (het bestuursorgaan legt geen bestuurlijke sanctie op voor zover voor de overtreding een rechtvaardigingsgrond bestond) en artikelen 39 en verder van het Wetboek van strafrecht (strafuitsluitingsgronden). Uit de rechtspraak volgt voorts dat overwogen kan worden van handhaven af te zien als er concreet zicht op legalisatie bestaat, of wanneer handhavend optreden zodanig onevenredig is in verhouding tot de daarmee te dienen belangen, dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien.
Bestuurlijk handhavingsoverleg	Een overleg onder coördinatie van de provincie waaraan de handhaving-partners deelnemen. Het BHO stelt uitgaande van de landelijke handhavingprioriteiten de regionale / lokale handhavingprioriteiten vast.
Bestuurlijk Omgevingsberaad	Centraal bestuurlijk overleg over het stelsel VTH o.l.v de Minister van IenM, gericht op afstemming van de verschillende taken en verantwoordelijkheden. Aan het Bestuurlijk omgevingsberaad doen in ieder geval mee: de ministers van I&M en V&J, drie vertegenwoordigers van de omgevingsdiensten, vertegenwoordigers van de bevoegde overheden en het OM.
Bestuurlijke boete	Een boete die door een daartoe bevoegde overheidsdienst zonder tussenkomst van het OM of een rechter kan worden opgelegd. Het CJIB verzorgt de inning en incasso van bestuurlijke boetes van diverse overheidsdiensten, waaronder de NVWA, de Inspectie SZW en de Inspectie Leefomgeving en Transport.
Bestuurlijke strafbeschikking milieu	Een strafrechtelijke boete die bij strafbeschikking wordt opgelegd ter afdoening van relatief eenvoudige overtredingen. De gevallen waarin dit instrument kan worden toegepast zijn opgenomen in het Feitenboekje Bestuurlijke strafbeschikking milieu- en keurfeiten.
Bevinding	Waarneming die ten aanzien van een bepaald onderwerp van onderzoek tijdens een inspectie wordt gedaan. Na beoordeling ervan kunnen bevindingen leiden tot de kwalificatie wel/geen overtreding.
Functioneel Parket	Specialistisch, landelijk opererend onderdeel van het OM, dat zich toelegt op de bestrijding van complexe fraude en milieucriminaliteit.
Fysieke leefomgeving	De fysieke leefomgeving omvat de inrichting van de woonwijk/gemeente inclusief de wegen, parken, industrieterreinen. De kwaliteit van de fysieke leefomgeving wordt deels bepaald door de milieukwaliteit.
Gedooagstrategie	Een bestuurlijk vastgesteld document, waarin is vastgelegd in welke situaties en onder welke condities inzet van sancties tegenover overtreeders tijdelijk achterwege kan blijven.
Handhaving	Het door toezicht bewerkstelligen en zo nodig met toepassing van bestuursrechtelijke of strafrechtelijke middelen bereiken dat de regelgeving wordt nageleefd.
Handhavingprogramma	Op onderkende risico's en vastgestelde prioriteiten gericht handhaving-activiteitenprogramma, inclusief financiering en capaciteit.
Interventie	Actieve handeling om een geconstateerd probleem op te lossen.
Legalisatietoets	Toets om na te gaan of legalisatie van een overtreding mogelijk is.
Motiveringsbeginsel	In de Algemene wet bestuursrecht vastgelegd beginsel dat de overheid haar besluiten goed moet motiveren: de feiten moeten kloppen en de motivering moet logisch en begrijpelijk zijn.

Nalevingstrategie	Bestuurlijk vastgesteld document, waarin is vastgelegd met welke instrumenten naleving wordt gerealiseerd en welke rol handhaving daarbinnen speelt. Een nalevingstrategie bevat in ieder geval een toezichtstrategie, een sanctiestrategie en een gedoogstrategie.
Normadressaat	Natuurlijke of rechtspersoon voor wie een bepaalde norm of voorschrift geldt.
OM	Openbaar Ministerie.
Omgevingsdiensten	Diensten van provincies en gemeenten voor de uitvoering van de VTH-taken. De Omgevingsdiensten werden eerder ook wel aangeduid als Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's).
Rechtsgelijkheid	Rechtsbeginsel dat bepaalt dat gelijke gevallen gelijk dienen te worden behandeld en ongelijke verschillend naar de mate van het verschil.
Rechtvaardigingsgrond	Omstandigheid die de wederrechtelijkheid van een handeling bij nader inzien wegneemt. Mogelijke reden om uiteindelijk geen sanctie op te leggen.
Sanctie	Straf of maatregel die wordt toegepast als rechtsregels worden overschreden.
Sanctiestrategie	Bestuurlijk vastgesteld document, waarin de basisaanpak voor het bestuursrechtelijk en strafrechtelijk optreden bij overtredingen is vastgelegd. De sanctiestrategie omvat ten minste: a. een op elkaar afgestemd bestuursrechtelijk – strafrechtelijk optreden tegen overtreding van de gestelde milieunormen; b. een passende reactie op geconstateerde overtredingen; c. een stringenter reactie bij voortdurende overtreding; d. een regeling voor optreden tegen overtredingen door de eigen organisatie en andere overheden; e. transparantie over te stellen termijnen voor het opheffen van (standaard)overtredingen en over de zwaarte van sancties daarvoor.
Schulduitsluitingsgrond	Omstandigheid die de verwijtbaarheid van een handeling bij nader inzien wegneemt. Mogelijke reden om uiteindelijk geen sanctie op te leggen.
Strafuitsluitingsgronden	Er zijn twee categorieën strafuitsluitingsgronden: rechtvaardigheidsgronden en schulduitsluitingsgronden. Zie aldaar.
Strategische milieukamer	Overleg tussen het Functioneel Parket van het OM, de inspecteurs-generaal van de ILT, NVWA en de Inspectie SZW, de Nationale Politie, een vertegenwoordiging van de Omgevingsdiensten en het bestuurlijk bevoegd gezag. De SMK stelt de landelijke prioriteiten vast voor de strafrechtelijke handhaving en de afstemming van de strafrechtelijke handhaving op de bestuurlijke handhaving.
Toezicht	Het controleren of en in hoeverre wettelijke bepalingen worden nageleefd.
Toezichtstrategie	Bestuurlijk vastgesteld document, waarin is vastgelegd welke vormen van toezicht worden onderscheiden en wat de basiswerkwijze daarbij is.
VTH kwaliteitscriteria	Kwaliteitscriteria die inzichtelijk maken welke kwaliteit burgers, bedrijven en instellingen, maar ook overheden onderling en opdrachtgevers mogen verwachten bij de uitvoering of de invulling van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH taken).
Zorgvuldigheidsbeginsel	In de Algemene wet bestuursrecht vastgelegd rechtsbeginsel, dat de overheid een besluit zorgvuldig moet voorbereiden en nemen: correcte handeling van de burger, zorgvuldig onderzoek naar de feiten en belangen, procedure goed volgen en deugdelijke besluitvorming.

Bijlage 2 – Toelichting interventies van licht naar zwaar

Bestuursrecht herstellend

Aanspreken/informeren

Aanspreken/informeren is een informele interventie (geen wettelijke basis) naar aanleiding van een inspectie die ertoe moet leiden dat de normadressaat naleeft of in staat is na te leven. Aanspreken/informeren gebeurt mondeling, door het verstrekken van schriftelijke informatie of door verwijzing naar websites. Aanspreken/informeren is vooral aan de orde bij goedwillende normadressaten die onbedoeld niet naleven en die gemotiveerd zijn de niet naleving zo snel mogelijk zelf op te lossen.

Waarschuwen – brief met hersteltermijn

Waarschuwen betekent dat de normadressaat naar aanleiding van een inspectie een waarschuwingsbrief ontvangt. Daarin is opgenomen welke maatregelen of voorzieningen getroffen moeten worden om na te leven en binnen welke (redelijke) termijn. In de brief staat ook dat de handhavinginstantie verdergaande bestuursrechtelijke interventies zal nemen (LOB, LOD), als blijkt dat de in de waarschuwingsbrief opgenomen maatregelen of voorzieningen niet zijn getroffen na het verstrijken van de termijn.

Bestuurlijk gesprek

Een bestuurlijk gesprek met (de leiding van) de normadressaat in kwestie is een aanvullende escalerende interventie op waarschuwen.

Verscherpt toezicht

Verscherpt toezicht als interventie betreft het naar aanleiding van een inspectie meer of intensiever toezicht houden op de normadressaat. Een bestuurlijk gesprek zal hier vaak aan vooraf gaan. Verscherpt toezicht moet worden aangekondigd, als ook onder welke voorwaarden het verscherpt toezicht weer zal worden opgeheven.

Last onder dwangsom – LOD

Een last onder dwangsom is een op herstel gerichte interventie voor het ongedaan maken van overtredingen en/of het voorkomen van verdere/herhaalde overtreding. De normadressaat krijgt een verplichting (een last) opgelegd om binnen een gegeven termijn de overtreding te beëindigen door iets te doen of na te laten op straffe van het verbeuren van een dwangsom wanneer de last niet tijdig wordt uitgevoerd. De op te leggen dwangsom moet voldoende hoog zijn om de overtreding te beëindigen. Een last onder dwangsom kan alleen worden opgelegd als hiervoor een wettelijke bevoegdheid bestaat.

Het opleggen van een last onder dwangsom gebeurt volgens zorgvuldig te volgen stappen. In het algemeen worden de volgende stappen doorlopen:

1. Bestuurlijke waarschuwing, dat wil zeggen: het bekend maken van het voornemen om een last onder dwangsom op te leggen met een hersteltermijn plus de termijn om zienswijzen bekend te maken. → Indien niet tijdig hersteld:
2. Sanctiebeschikking, dat wil zeggen: het opleggen van een last onder dwangsom met een hersteltermijn. → Indien niet tijdig hersteld:
3. Verbeuren en innen dwangsom.

Last onder bestuursdwang – LOB

Een last onder bestuursdwang is een op herstel gerichte interventie voor het ongedaan maken van een overtreding waarbij de handhavinginstantie, wanneer de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd, op kosten van de overtreder, een overtreding beëindigt door zelf daadwerkelijk in te (laten) grijpen. Een last onder bestuursdwang kan alleen worden toegepast als hiervoor een wettelijke bevoegdheid bestaat.

Voor de last onder bestuursdwang gelden dezelfde zorgvuldig te doorlopen stappen als voor de last onder dwangsom. Ook hier kan, bijvoorbeeld in spoedeisende situaties, van deze stappen worden afgeweken:

1. Bestuurlijke waarschuwing, dat wil zeggen: het bekend maken van het voornemen om een last onder bestuursdwang op te leggen met een hersteltermijn plus de termijn om zienswijzen bekend te maken. → Indien niet tijdig hersteld:
2. Sanctiebeschikking, dat wil zeggen: het opleggen van een last onder bestuursdwang met een hersteltermijn. → Indien niet tijdig hersteld:
3. Uitvoeren bestuursdwang.

In spoedeisende situaties en bij ernstige overtredingen is de last onder bestuursdwang de meest geschikte bestuursrechtelijke interventie. De handhavinginstantie kan verzoeken om onmiddellijke beëindiging van de overtreding. Als blijkt dat de normadressaat niet bereid is aan dit verzoek te voldoen, kan de handhavinginstantie zelf en in spoedeisende gevallen zonder voorafgaande last feitelijk optreden. Wel moet de handhavinginstantie zo spoedig mogelijk nadien alsnog een formele sanctiebeschikking uitvaardigen.

Tijdelijk stilleggen

Tijdelijk stilleggen betekent dat activiteiten of voertuigen als gevolg van de overtreding tijdelijk worden stilgelegd, tot de overtreding is hersteld en van naleving sprake is. Er kan aanleiding zijn om bij tijdelijk stilleggen beleid en/of politiek te informeren. Tijdelijk stilleggen kan onder de LOB vallen.

Bestuursrecht bestraffend

Bestuurlijke boete

Een bestuurlijke boete is een bestuurlijke bestraffende sanctie die door een daartoe bevoegde overheidsdienst zonder tussenkomst van het OM of een rechter kan worden opgelegd. Het CJIB verzorgt de inning en incasso van bestuurlijke boetes van diverse overheidsdiensten, waaronder de NVWA, de Inspectie SZW en de Inspectie Leefomgeving en Transport. Een bestuurlijke boete houdt de onvoorwaardelijke verplichting in tot betaling van een geldsom en kan naast een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang worden opgelegd. Het opstellen van het boeterapport gebeurt door de toezichthouder/handhaver, maar de kennisgeving, beschikking en inning gebeuren door het boetebureau (o.a. CJIB). De maxima en bandbreedtes van boetebedragen zijn veelal vastgelegd in de wetgeving. Een belangrijk verschil met de BSBm is dat bezwaar en beroep bij het bestuursorgaan dienen te worden aangetekend, terwijl de normadressaat tegen de BSBm in verzet kan komen bij het OM.

Schorsen of intrekken vergunning, certificaat of erkenning

Als de normadressaat houder is van een begunstigend besluit (vergunning of ontheffing), dan kan het geheel of gedeeltelijk intrekken van dat besluit een passende interventie zijn. Deze interventie is met name passend als de normadressaat niet in actie komt naar aanleiding van eerdere correctieve interventies, zoals een last onder dwangsom. Het geheel of gedeeltelijk intrekken van een begunstigend besluit is een vergaande interventie die zorgvuldig moet worden voorbereid.

Exploitatieverbod, sluiting

Voor niet vergunningplichtige normadressaten bestaat de mogelijkheid op basis van de Fraudewet om het bedrijf te sluiten of de exploitatie ervan te verbieden. Ook dit zijn vergaande interventies die zorgvuldig moeten worden voorbereid en waarbij het informeren van beleid en politiek noodzakelijk is.

Strafrecht

Bestuurlijke strafbeschikking milieu – BSBm

De bestuurlijke strafbeschikking milieu is een op het strafrecht (artikel 257ba Wetboek van Strafvordering) gebaseerde interventie die daartoe bevoegde handhavinginstanties zonder tussenkomst van het OM kunnen opleggen. Voor feiten uit het zogenoemde 'Feitenboekje Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu- en Keurfeiten' wordt een combibon uitgeschreven (geldboete) die ter afdoening wordt gezonden aan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). De BSBm kan los van (of óf), parallel met (én én) of volgtijdelijk aan (eerst...dan...) op herstel gerichte interventies worden ingezet.

De BSBm is bedoeld voor relatief eenvoudige overtredingen, waarbij er over de schuldvraag geen twijfel bestaat. De 'Richtlijn bestuurlijke strafbeschikkingbevoegdheid milieu- en keurfeiten' geeft in paragraaf 2.7 de beleidsvrijheid binnen gestelde grenzen aan en in paragraaf 2.8 de contra-indicaties

voor het uitvaardigen van een BSBm. Als geen BSBm kan worden uitgevaardigd is in veel gevallen overleg met het OM noodzakelijk.

Proces-verbaal (PV)

BOA's die een strafbaar feit vermoeden of constateren, kunnen een PV opmaken. Dit optreden valt onder het strafrechtelijk optreden dat in deze landelijke handhavingstrategie is geregeld. Een PV is de basis voor het verdere optreden van het OM dat kan leiden tot sancties als: een geldboete, een werkstraf, een gevangenisstraf, ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel, publicatie van het vonnis, stillegging van de onderneming en verbeurdverklaring.

Bijlage 2: Handreiking bestuurlijke sanctiemiddelen

HANDHAVINGSAMENWERKING
Noord-Brabant

1 INLEIDING

Op basis van artikel 7.2, vierde lid, BOR dient elke handhavingorganisatie een handhavingstrategie te hebben opgesteld. Binnen de provincie Noord-Brabant streven we zoveel mogelijk uniformiteit na in werkwijzen en uitvoeringsdocumenten. Zo ook de handhavingstrategie. Deze strategie bestaat uit diverse onderdelen, waaronder een op elkaar afgestemd bestuursrechtelijk en strafrechtelijk optreden en een stappenplan voor het optreden met verschillende scenario's naar gelang de ernst van de overtrekking en de urgentie waarmee dient te worden opgetreden.

Op dit moment wordt de geactualiseerde handhavingstrategie "Zo handhaven we in Brabant" vanaf 2010 door de Brabantse handhavingsorganisaties gehanteerd. Daarnaast is deze 'Handreiking bestuurlijke sanctiemiddelen', opgesteld om praktische handvatten te geven ten aanzien van de toepassing van bestuurlijke sanctiemiddelen, waarvan met name de last onder dwangsom. Daarom wordt hierin weinig aandacht besteed aan procedurele aspecten, toezicht en opsporing en handhaving van specifieke wetten, zoals de Wabo en de Waterwet. Opgemerkt wordt dat dit document slechts een handreiking betreft met enige richtinggevende voorbeelden. De casuïstiek en de daarbij behorende specifieke omstandigheden blijven altijd bepalend voor het vaststellen van de wijze van optreden. Handhaving blijft maatwerk.

Brabants alcohol- en horecasanctiebeleid

Het toezicht op de Drank- en Horecawet is per 1 januari 2013 overgedragen naar gemeenten. Ook voor de Drank- en Horecawet vormt de handhavingstrategie "Zo handhaven wij in Brabant" het kader waarbinnen gesanctioneerd wordt. Gezien het specifieke karakter en doel van deze wet is er voor gekozen het sanctioneren van overtredingen bij alcoholverstrekkers in een apart document uit te werken; het Brabants alcohol- en horecasanctiebeleid. Deze vindt u dan ook niet terug in dit document.

2 BESTUURLIJKE SANCTIEMIDDELEN

Met betrekking tot het optreden tegen overtredingen van regels bestaat de mogelijkheid gebruik te maken van een aantal bestuurlijke sanctiemiddelen:

1. De last onder bestuursdwang
2. De last onder dwangsom
3. Het intrekken van een vergunning
4. De bestuurlijke boete
5. De bestuurlijke strafbeschikking

2.1 Last onder bestuursdwang

Onder bestuursdwang wordt verstaan 'het feitelijk handelen door of vanwege een bestuursorgaan tegen hetgeen in strijd met de regels is gedaan, gehouden of nagelaten'. Bestuursdwang wordt toegepast, nadat de overtreder door het bevoegd gezag in de gelegenheid is gesteld om de overtreding en de gevolgen daarvan ongedaan te maken. Hiervoor wordt een last onder bestuursdwang uitgevaardigd. Indien de overtreder geen gevolg geeft aan de last, voert het bevoegd gezag de last zelf uit en verhaalt de kosten daarvan op de overtreder.

Bestuursdwang kan bij uitstek worden toegepast in de volgende situaties:

- Er is sprake van een overtreding waardoor een acuut (milieu)bedreigende situatie is ontstaan. Het voortduren van een overtreding kan onherstelbare schade tot gevolg hebben.
(bijvoorbeeld: het constateren van een uitbreidende oliecontaminatie op het oppervlaktewater);
- Bij acuut dreigende calamiteiten. Met name indien de overtreder in dergelijke situaties niet bereikbaar is (bijvoorbeeld bij XTC-afval of kadavers in of langs het water);
- Indien de overtreder niet genegen of (financieel) niet in staat is om de overtreding ongedaan te maken, kan bestuursdwang een adequaat instrument zijn;
 - Het opleggen van een last onder dwangsom heeft niet het gewenste effect gehad (bijvoorbeeld bij een dreigend faillissement van de overtreder).
NB: de dwangsom moet in dat geval eerst worden ingetrokken voordat bestuursdwang kan worden toegepast
- Een last onder bestuursdwang kan ook worden opgelegd als er nog geen overtreding plaatsvindt, maar het bestuursorgaan wel vermoedt dat een overtreding zal gaan plaatsvinden. Uit jurisprudentie blijkt dat indien er sprake is van klaarblijkelijk gevaar van een op zeer korte termijn te verwachten overtreding van een voorschrift, preventief een last onder bestuursdwang mag worden opgelegd.

2.2 Last onder dwangsom

Een dwangsom is de sanctie waarbij de overtreder per tijdseenheid, per overtreding of ineens een geldbedrag verbeurt, indien of zolang de overtreding voortduurt of de gevolgen daarvan niet ongedaan zijn gemaakt. Met het opleggen van een last onder dwangsom wordt, naast de plicht zich conform de voorschriften te gedragen, een voorwaardelijke plicht toegevoegd, namelijk die tot het betalen van een bedrag, indien de dwangsom wordt verbeurt. De beschikking bevat een last om de overtreding te beëindigen, voortzetting en herhaling te voorkomen en zo nodig de gevolgen ervan weg te nemen. Veelal zal daartoe een zogenaamde begunstigingstermijn worden gegeven. Een begunstigingstermijn is niet noodzakelijk indien de overtreder onmiddellijk tot naleving van de voor hem geldende verplichtingen in staat is. Dit doet zich bijvoorbeeld voor bij gedragingen die onmiddellijk beëindigd kunnen worden zonder dat daarvoor bijvoorbeeld technische voorzieningen moeten worden getroffen. Een preventieve dwangsom is ook mogelijk, deze wordt in paragraaf 3.2 behandeld.

2.3 Intrekking van een vergunning

Het ten aanzien van een vergunning bevoegde gezag kan de vergunning geheel of gedeeltelijk intrekken, indien niet overeenkomstig die vergunning is of wordt gehandeld, dan wel indien aan de vergunning verbonden voorschriften of regels niet worden nageleefd. Het bevoegd gezag mag pas tot intrekking overgaan nadat het de betrokkene de gelegenheid heeft geboden binnen een daartoe te bepalen termijn zijn handelen alsnog in overeenstemming te brengen met de vergunning. Als zelfstandig sanctiemiddel lijkt de intrekking weinig effectief. Je ontnemt hiermee immers iemands rechten maar je dwingt hiermee nog niet om iets te doen of na te laten. Het feit dat je de vergunninghouder een recht ontnemt geeft echter wel aan dat het een zware sanctie is. De rechter accepteert dan ook alleen in uitzonderlijke gevallen intrekking. Alleen als een bedrijf keer op keer in de fout gaat, kan een intrekking worden overwogen.

2.4 Bestuurlijke boete en bestuurlijke strafbeschikking

De Bestuurlijke boete en de Bestuurlijke strafbeschikking voor overlastfeiten zijn gelijkwaardig en zijn beiden geschikt voor de handhaving van veel voorkomende en overlastgevende overtredingen in de publieke ruimte, zoals overtredingen van de gemeentelijke Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en (deels) de gemeentelijke Afvalstoffenverordening (ASV). De bestuurlijke boete en bestuurlijke strafbeschikking gelden voor de hele APV, behalve voor een klein aantal zwaardere overtredingen die gevaar opleveren en waarbij de politie bevoegd is om de orde te handhaven (zoals samenscholingen, ongeregelde heden, betogingen en demonstraties) of die sterk aan het strafrecht zijn gerelateerd. De instrumenten strafbeschikking en bestuurlijke boete kunnen niet beiden door gemeentelijke Boa's voor het optreden tegen dezelfde overtreding worden ingezet. Welk instrument door de gemeente ingezet wordt is afhankelijk van diverse factoren. De laatste tijd wint de strafbeschikking aan terrein, gelet op de praktische voordelen daarvan. Gemeenten zijn overigens niet verplicht één van beide instrumenten toe te passen. In 2009 is de Wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte en het bijbehoren-

de besluit in werking getreden. De bestuurlijke boete kan voor natuurlijke personen nooit hoger zijn dan 340 euro en voor rechtspersonen niet hoger dan 2.250 euro per overtreding. De meeste boetebedragen zijn landelijk vastgelegd.

Anders dan de benaming van de Wet OM-afdoening suggereert, kan op grond van deze wet ook aan bijvoorbeeld gemeenten, waterschappen en provincies de bevoegdheid worden verleend een strafbeschikking uit te vaardigen. Deze bevoegdheid wordt onder toezicht en binnen richtlijnen van het OM uitgeoefend. Eventueel verzet tegen de bestuurlijke strafbeschikking moet ingediend worden bij het OM. Het OM regelt via het CJIB ook de inning van de opgelegde bedragen. Bij AMvB is een lijst met overlastfeiten vastgesteld voor de gemeente. Hierbij is nauw aangesloten bij de feiten, aangewezen krachtens de Wet bestuurlijke boete overlast in de publieke ruimte. De gemeente krijgt een vergoeding voor door gemeentelijke boa's geschreven mini-processen verbaal ten behoeve van een bestuurlijke strafbeschikking voor overlastfeiten. Het rechtstreeks, zonder tussenkomst van de politie, en geautomatiseerde aanleveren van strafbeschikkingen door gemeenten bij het CJIB is mogelijk sinds 2010.

Op 1 mei 2012 is het Besluit OM afdoening gewijzigd. Vanaf deze datum hebben provincies de bevoegdheid om een bestuurlijke strafbeschikking op te leggen, niet voor overlastfeiten, maar voor ruim 300 aangewezen milieufeiten. Het is de bedoeling dat deze bevoegdheid geleidelijk over gaat naar de directeur RUD en dat de feitenlijst geleidelijk wordt uitgebreid. Ook de waterschappen hebben vanaf deze datum de bevoegdheid een bestuurlijke strafbeschikking uit te schrijven voor aangewezen milieufeiten en een aantal keurfeiten. Ook hier worden mini-processen verbaal uitgeschreven door Boa's die voor provincie of waterschap werken en wordt verzet behandeld door het OM en de inning verzorgd door het CJIB. Het OM heeft in april 2012 een richtlijn uitgevaardigd, waarin is aangegeven op welke wijze de bestuurlijke strafbeschikking voor milieu- en keurfeiten mag worden toegepast. Het is de bedoeling dat in de komende jaren de feitenlijst verder wordt uitgebreid. Een bestuurlijke boete of strafbeschikking mag worden opgelegd naast of in plaats van bestuursdwang of dwangsom.

2.5 Keuze van sanctiemiddelen

Ingevolge de artikelen 122 Provinciewet, 125 Gemeentewet of 61 Waterschapswet en gelet op artikel 5:21, e.v., Algemene wet bestuursrecht zijn de provincie, gemeente en waterschappen bevoegd met bestuursrechtelijke handhavinginstrumenten op te treden, zoals de last onder bestuursdwang of onder dwangsom. Deze strekken ertoe de overtreding ongedaan te maken of verdere overtreding dan wel een herhaling daarvan te voorkomen. Het bestuursorgaan kan voor een last onder dwangsom kiezen indien het belang dat het betrokken voorschrift beoogt te beschermen, zich daartegen niet verzet. Kortom: de dwangsom mag niet worden gekozen als niet het risico mag worden aanvaard dat de overtreding ondanks de last onder dwangsom nog zou worden voortgezet of herhaald.

Het intrekken van een vergunning is een zwaar sanctiemiddel, waarvan toepassing slechts in uitzonderlijke gevallen door de rechter wordt geaccepteerd. Hierbij komt dat tengevolge van intrekking sec

overtredingen niet ophouden te bestaan, zodat vaak hiertegen alsnog moet worden opgetreden door middel van bijvoorbeeld het opleggen van een dwangsom. Het toepassen van bestuursdwang kan veel praktische complicaties opleveren. Het is vaak niet eenvoudig in te grijpen in de technische bedrijfsvoering van een overtreder, de afvoer van in beslaggenomen stoffen en producten kan complicaties opleveren en, bijvoorbeeld bij agrarische bedrijven, kan het optredende bestuursorgaan stuiten op strenge veterinaire regelgeving, waardoor toepassing van bestuursdwang worden gefrustreerd. Ten slotte dient bij bestuursdwang kostenverhaal achteraf plaats te vinden. Thans voorziet de wet ook hier in uitgebreide rechtsbescherming. Het kostenverhaal is dan ook complex, langdurig en de uitkomsten onzeker.

De aard van de overtreding kan, zoals gezegd, desalniettemin nopen tot het toepassen van bestuursdwang. Ingevolge de handhavingstrategie worden alle overtredingen verdeeld in drie categorieën, te weten acuut gevaar, dit is categorie 0, ernstige overtredingen, dit is categorie I en overige overtredingen, dit is categorie II. Bij acuut gevaar wordt geen gebruik gemaakt van een last onder dwangsom. Normaliter wordt hiervoor het middel van zeer spoedeisende bestuursdwang toegepast. Gelijktijdige toepassing van bestuursdwang en een last onder dwangsom ter zake van één en dezelfde overtreding is niet mogelijk. Samenloop met een bestuurlijke boete of strafbeschikking is wel mogelijk.

Van de herstelsancties is de last onder dwangsom nog steeds het meest populair. Derhalve is deze handreiking op dit sanctiemiddel toegespitst. De laatste jaren is er echter ook discussie ontstaan over de effectiviteit van de last onder dwangsom. De overtreder wordt keer op keer een termijn gegeven om orde op zaken te stellen en tegen zowel de last zelf als tegen de inning van een verbeurde dwangsom staat een hele reeks mogelijkheden tot bezwaar en beroep open, zodat het uiteindelijk heel lang kan duren voordat een overtreding feitelijk ongedaan gemaakt wordt. De trend is om hogere dwangsommen op te leggen en kortere begunstigingstermijnen te stellen. De last onder dwangsom ontdoet zich zo van het imago een 'soft' instrument te zijn. Verder wordt eerder gekozen voor een (parallele) strafrechtelijke aanpak. Nieuwe instrumenten met een strafrechtelijke inslag, zoals de strafbeschikking, hebben een hoog 'lik op stuk' gehalte. De verwachting is dat dit instrument leidt tot een beter nalevingsgedrag. De strafbeschikking is echter (nog niet) overal inzetbaar en leidt niet noodzakelijkerwijs tot het beëindigen van een overtreding. Verder zijn de boetes laag voor de wat grotere ondernemingen.

Meer handvaten voor de keuze uit bestuurlijke sanctiemiddelen zijn opgenomen in de Handhavingstrategie "Zo handhaven wij in Brabant".

2.6 Uitzicht op legalisatie

Een last onder bestuursdwang of onder dwangsom mag niet worden opgelegd als er concreet uitzicht op legalisatie is. Dit geldt eveneens voor intrekking. Ofschoon de bestuursrechter een beginselplicht tot handhavend optreden hanteert voor het bevoegde bestuursorgaan, hecht hij veel waarde aan de uitzondering daarop: concreet uitzicht op legalisatie. Voorwaardes zijn dat er, althans uitgaande van een vergunningplichtige inrichting of bijvoorbeeld vergunningplichtig bouwwerk, er een volledige aanvraag voorligt, waarvan op voorhand mag worden geoordeeld dat deze vergunbaar is. Van het bevoegde bestuursorgaan verwacht de rechter dat actief is onderzocht of er concreet uitzicht is op legalisatie, zodat van handhavend optreden moet worden afgezien.

Vooraf bij verwijtbaar handelen van de overtreder in de voorfase kan het, ook bij concreet uitzicht op legalisatie, wel geboden zijn strafrechtelijke instrumenten in te zetten, zoals de bestuurlijke strafbeschikking of een proces-verbaal op te laten maken ten behoeve van reguliere strafvervolgning. Dit betekent dat het bestuur, ten aanzien van eenzelfde overtreding, bestuursrechtelijk een pas op de plaats maakt en, tegelijkertijd, wel strafrechtelijke acties start.

3 DE LAST ONDER DWANGSOM

3.1 Aan wie richten

De last onder dwangsom kan alleen worden opgelegd aan de overtreder. Voorwaarde is dat deze het feitelijk en juridisch in zijn macht heeft de last uit te voeren of na te komen. Wie de overtreder is, is afhankelijk van de reactie van de wettelijke bepaling die wordt overtreden. Zo kan de eigenaar naast de huurder overtreder zijn, indien een voorschrift ook het laten gebruiken verbiedt. Gaat het om een inrichting, dan geldt in principe dat de houder van de vergunning in beginsel mag worden beschouwd als drijver van de inrichting. De vergunningvoorschriften zijn in elk geval tot hem gericht. Meestal is de drijver een rechtspersoon.

De Wabo maakt het mogelijk dat een last onder dwangsom tevens geldt voor de rechtsopvolger. Dit moet dan wel in het besluit zijn aangegeven. Op deze wijze wordt voorkomen dat door overdracht aan een ingezette bestuursrechtelijke handhavingsactie wordt ontkomen. Ook het kostenverhaal bij bestuursdwang en het innen van dwangsommen kan dan jegens de rechtsopvolger plaatsvinden.

3.2 Preventieve dwangsom

Een preventieve dwangsom kan worden toegepast als er nog geen overtreding plaatsvindt maar het bestuursorgaan, op grond van omstandigheden, stellig moet verwachten dat een overtreding zal gaan plaatsvinden. Jurisprudentie wijst uit dat, indien er sprake is van klaarblijkelijk gevaar van een op zeer korte termijn te verwachten overtreding en bij deze overtreding omgevingsbelangen aanmerkelijk zullen worden geschaad een preventieve last onder dwangsom mag worden opgelegd. De overtreding moet dan wel zo specifiek in beeld zijn dat de last scherp omschreven kan worden. Ook een preventieve last onder bestuursdwang kan worden opgelegd.

3.3 De hoogte van de dwangsom

Uit de regelgeving, literatuur en jurisprudentie kunnen de volgende criteria voor de bepaling van de hoogte van de dwangsom worden gedestilleerd:

- Het vastgestelde bedrag dient in redelijke verhouding te staan tot de zwaarte van het geschonden belang en de beoogde werking van de dwangsom. Dit is een standaardoverweging van de Raad van State.
- De last onder dwangsom mag niet worden aangemerkt of materieel functioneren als strafsanctie. Ook mag geen rekening worden gehouden met eerder door overtreding behaalde winst. De hoogte van de dwangsom mag niet worden afgemeten aan de mate van belastendheid voor de overtreder.
- Als een exploitant de dwangsom, gelet op de eigen financiële positie, niet zou kunnen betalen, mag dat geen reden zijn de hoogte daarvan neerwaarts aan te passen. Andersom, gaat het om

een exploitant, met grote financiële draagkracht, zoals meestal een groot bedrijf, dan mag dit wel een reden zijn de dwangsom op een hoger bedrag te bepalen, teneinde te bewerkstelligen dat de overtreding wordt beëindigd.

- Bij het bepalen van de hoogte van de dwangsom moeten de kosten van beëindiging uitgangspunt zijn en mag niet worden uitgegaan van het bedrag dat gemoeid zou zijn met het beëindigen van de overtreding in het geval dat bestuursdwang wordt toegepast. Dit bedrag ligt veelal beduidend hoger dan het bedrag dat de overtreder zelf moet spenderen.

De hoogte van de dwangsom moet dus primair ingegeven zijn door de vereiste mate van financiële prikkeling om de overtreding te staken. De zwaarte van de overtreding is een indicatie voor de snelheid waarmee de overtreding ongedaan moet worden gemaakt, dus voor de lengte van de begunstigingstermijn. Bij het vaststellen van de hoogte van de dwangsommen, moet uitgegaan worden van de mogelijke *winst* die het in stand houden van de overtreding voor de exploitant oplevert, de *kosten* die gemaakt moeten worden om de overtreding te beëindigen en beëindigd te houden en de *milieuschade* die bij het voortduren van de overtreding kan ontstaan. Deze criteria moeten zowel worden toegepast op de bepaling van de dwangsom per tijdseenheid als de bepaling van het maximaal te verbeuren bedrag.

De bedragen mogen in geen enkel geval zo laag zijn dat het in stand houden van de overtreding lonend is voor de exploitant. Voor de kleinere bedrijven kunnen voorgenomen bedragen verlaagd worden en voor de grote inrichtingen verhoogd. Een rekensom kan zo een ondergrens voor de hoogte van de bedragen opleveren. De op te leggen dwangsom dient significant hoger te zijn dan winst plus kosten voor de overtreder, teneinde een voldoende prikkel tot het beëindigen van de overtreding te bewerkstelligen. Het maximaal te verbeuren bedrag zelf kan 'voldoende' hoog zijn, doch het bedrag per tijdseenheid, waarmee dit maximum wordt opgebouwd, zo laag dat de beëindiging van de overtreding niet voortvarend wordt aangepakt.

De dwangsom mag echter niet zo hoog zijn dat deze niet meer in een redelijke verhouding staat tot evenbedoelde winst, kosten en milieuschade. De Raad van State accepteert nog een toeslag van ruwweg 50% op de kosten van beëindiging. De dwangsom mag dus ook niet veel hoger zijn dan toereikend om de overtreder te bewegen conform te handelen. Of de overtreder de in te vorderen dwangsommen kan betalen is, zoals gezegd, niet relevant. Een onderzoek naar de financiële draagkracht van de overtreder is dan ook niet benodigd. Wel kan dit een overweging zijn om bestuursdwang toe te passen.

Vaak wordt het financiële voordeel indicatief berekend aan de hand van de winst welke wordt gedoreven als de verboden activiteit wordt gestaakt. Vaak wordt vergeten dat ook veel vaste kosten worden 'terugverdiend' als de verboden activiteit wordt voortgezet. Bijvoorbeeld de huur of afschrijving van gebouwen, vaste personeelskosten en (een deel der) energiekosten. Bovendien kan het voldoen aan een last onder dwangsom, zeker op korte termijn, extra schade voor de overtreder met zich meebrengen.

gen. De vraag kan worden gesteld of bij de berekening mag worden uitgegaan van een normaal renderend bedrijf binnen de eigen branche of van de individuele financiële positie van het bedrijf. Voor het eerste is het meest te zeggen.

Ten slotte kennen de bedrijfseconomie en het fiscale recht een aantal definities van 'winst'. Over de fiscus gesproken; de inspecteur accepteert dat betaalde dwangsommen als bedrijfskosten worden opgevoerd en dus fiscaal aftrekbaar zijn. Bij de vaststelling van de hoogte van dwangsommen moet hier rekening mee worden gehouden.

Al met al is de bepaling van een dwangsom een complex gebeuren, waarover al gauw met de overtreder 'welles-nietes' spelletjes kunnen ontstaan. Hierbij heeft de overtreder altijd een kennisvoorsprong, welke hij niet snel met de handhavende overheid zal delen. Een berekening kan slechts indicatief zijn en pleegt gelukkig slechts marginaal te worden getoetst door de rechter, met name in die gevallen waarin de dwangsom mogelijk veel te hoog is. Ook de vraag of terecht is gekozen voor het middel dwangsom, is geen vraag die indringend door de rechter wordt getoetst. Soms zijn de door het bevoegd gezag in de laatste jaren opgelegde dwangsommen aan de lage kant gebleken, gelet op de trage reactie van de overtreder of zelfs het uitblijven daarvan. Na intrekking van een eerste dwangsombeschikking kan echter een nieuwe dwangsombeschikking worden genomen met een hoger bedrag indien blijkt dat van het eerdere opgelegde dwangsombedrag onvoldoende dreiging uitgaat om de overtreding te beëindigen.

Het verdient, gelet op het vorenstaande, in het geval er geen heldere berekeningsgrondslagen zijn te formuleren of te achterhalen, de voorkeur uit te gaan van forfaitaire maatstaven, bijvoorbeeld een factor maal de ingeschatte gederfde winst, na correctie voor fiscale effecten. Voor identieke overtredingen, onder gelijke omstandigheden moeten gelijke dwangsommen worden opgelegd. In een aantal gevallen kan gekozen worden voor standaardbedragen voor specifieke concrete overtredingen, zoals hieronder in hoofdstuk 5 is aangegeven. Dan hoeft de hoogte ook niet meer per geval te worden gemotiveerd en kan volstaan worden met verwijzing naar de lijst met standaardbedragen.

Concluderend wordt gesteld dat er geen duidelijke regels zijn om de hoogte van dwangsommen alsmede de eventueel daaraan verbonden maxima vast te stellen. Belangrijk is wel dat de vaststelling zo mogelijk gemotiveerd plaatsvindt, uitgaande van bovenstaande criteria.

3.4 De wijze van vastlegging van de dwangsom

Dwangsommen kunnen in de last op drie manieren worden vastgelegd, te weten op een bedrag ineens, of een bedrag per tijdseenheid waarin de last niet is uitgevoerd of op een bedrag voor iedere overtreding van de last. In de bouwwereld is een éénmalig bedrag meer gebruikelijk dan in de milieuwereld. Daar moet meestal periodiek worden 'afgerekend' indien een overtreding voortduurt.

Bedrag ineens

Een bedrag ineens komt in aanmerking indien de overtreder éénmaal voor een bepaalde datum een bepaalde handeling moet verrichten, bijvoorbeeld het afbreken van een illegaal bouwwerk.

Per geconstateerde overtreding

Indien voorschriften bij herhaling kortdurend worden overtreden, zoals bijvoorbeeld het open laten staan van deuren en luiken, of het produceren van teveel geluid in de avonden, ligt het voor de hand om de dwangsom te bepalen per geconstateerde overtreding. Worden meerdere voorschriften overtreden dan kan per voorschrift een dwangsom per overtreding worden opgelegd. Wel eist de rechter dat bepaald wordt dat per voorschrift per tijdseenheid nooit meer dan een bepaald bedrag wordt verbeurd. Anders zou bijvoorbeeld het zes maal op één dag constateren dat een luik open staat, leiden tot het verbeuren van hoge bedragen binnen een korte tijdsspanne, hetgeen in strijd moet worden geacht met de rechtszekerheid. Het lijkt aanvaardbaar, indien de overtreder steeds maar in herhaling valt, vast te leggen dat bij elke opvolgende constatering een hoger bedrag wordt verbeurd, teneinde naleving af te dwingen.

Per tijdseenheid

Een dwangsom per tijdseenheid komt aan de orde als er sprake is van een continuele overtreding van voorschriften. Bijvoorbeeld als voortdurend een emissienorm wordt overschreden of een opslag niet voldoet aan brandveiligheidseisen. Ook hier is een progressief tarief per tijdseenheid verdedigbaar, indien de overtreding al maar voortduurt.

Maximumbedrag

Indien een dwangsom per tijdseenheid of per overtreding van de last wordt opgelegd dient het bestuursorgaan een bedrag te noemen waarboven geen dwangsom meer wordt verbeurd. Dit is meestal zesmaal het bedrag dat per overtreding of per tijdseenheid wordt opgelegd. Bij 'hardnekkige' overtreders is tot 8 maal dit bedrag verdedigbaar, al moet dan wel worden afgevraagd of het instrument last onder dwangsom dan wel effectief is. Aan het vereiste van het aangeven van een maximumbedrag wordt in de rechtspraak strikt de hand gehouden. Dit geldt uiteraard alleen voor de dwangsom per overtreding en de dwangsom per tijdseenheid. Als de dwangsom op één bedrag ineens wordt bepaald, dan is daarmee tevens het maximum vastgesteld.

3.5 De begunstigingstermijn

Een dwangsom wordt pas verbeurd of bestuursdwang mag pas worden toegepast nadat de overtreder de gelegenheid heeft gehad zelf de geëigende maatregelen te treffen om de overtreding ongedaan te maken. Een uitzondering op deze eis vormen overtredingen welke per direct kunnen worden beëindigd en overtredingen welke nauwelijks bestuursdwang eisen. De begunstigingstermijn moet zo worden gekozen dat de overtreder voldoende tijd heeft om de overtreding ongedaan te maken of ongedaan te laten maken. De begunstigingstermijn moet concreet omschreven zijn. 'Zo spoedig

mogelijk' en dergelijke zijn niet toegelaten. De begunstigingstermijn moet zo kort mogelijk zijn, maar niet onredelijk kort. Dit betekent dat de begunstigingstermijn dient overeen te komen met de termijn waarbinnen het voor de overtreder fysiek, bij een voortvarende aanpak, mogelijk is de strijdigheid ongedaan te maken. Een voortvarende aanpak betekent dat sneller doorgewerkt moet worden dan bij reguliere uitvoering, vooral als de overtreding nogal wat, hinder, gevaar of milieuschade tot gevolg heeft. Wat betreft de mogelijkheden en restricties moet ook hier het bedrijf van de overtreder enige inspraak worden gegund. Een begunstigingstermijn is niet noodzakelijk indien de overtreder onmiddellijk tot naleving van de voor hem geldende verplichtingen in staat is. Dit geldt vooral als de last inhoudt dat een bepaalde gedraging moet worden nagelaten, zoals openstelling van een horeca-inrichting in de nachtperiode.

Een begunstigingstermijn mag korter zijn dan de termijn voor bezwaar en beroep. Indien er mogelijk op korte termijn concreet uitzicht op legalisatie ontstaat, mag de termijn hier niet aan worden gekoppeld. De begunstigingstermijn moet altijd zijn ingegeven door de periode die minimaal benodigd is voor het ongedaan maken van een overtreding. De suggestie mag niet ontstaan dat de overtreder het recht krijgt om 'nog even door te gaan'. Hierbij moet ook bedacht worden dat bij een voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom in feite ook al een begunstigingstermijn is gegeven, waarmee een eventuele eerdere gedoogsituatie is afgebouwd. Een begunstigingstermijn kan achteraf, bij afzonderlijke beschikking, worden verlengd. Dit ligt bij overmachtsituaties in de rede. De overtreder kan immers afhankelijk zijn van bijvoorbeeld weersomstandigheden of van medewerking van derden, zoals het leveren van materialen of diensten of het geven van toestemming, bijvoorbeeld een omgevingsvergunning voor bouwen of slopen. De periode voor interne besluitvorming binnen het bedrijf van de overtreder mag echter maar slechts een beperkte invloed hebben op het bepalen van een begunstigingstermijn.

3.6 De omschrijving van de last

Een last moet gericht zijn op het beëindigen van een overtreding, op het herhalen ervan te voorkomen en op het ongedaan maken van de gevolgen ervan. Een last is een zo concreet mogelijk geformuleerde opdracht aan de overtreder. Het bestuursorgaan heeft de bevoegdheid vrij ver te gaan als het om concretisering gaat. Het bestuursorgaan neemt als het ware ten aanzien van het invullen van de weg die leidt tot het beëindigen van de overtreding de regie van het bedrijf van de overtreder over. Ook kunnen interim-maatregelen worden verlangd, zoals het paraat hebben van een mobiele blusinstallatie totdat de sprinklerinstallatie van een brandgevaarlijke opslag operationeel en goedgekeurd is. Doelvoorschriften en gelijkwaardigheidsbepalingen mogen dan ook door het bestuursorgaan worden ingevuld met concreet aan te geven middelen. Er mag een fasering worden aangebracht, zoals bijvoorbeeld eerst een verboden aanvoer te stoppen en vervolgens het illegaal aangevoerde materiaal uit de inrichting te verwijderen. De last kan dus bestaan uit een reeks opvolgende deelopdrachten. Ook kan eerst een plan van aanpak worden verlangd. Aan elke handeling, of het nalaten daarvan, kan een dwangsom worden gekoppeld, al dan niet per tijdseenheid, ook al leidt het voldoen aan alleen de deelop-

dracht nog niet tot beëindiging van de overtreding. Door een last 'creatief' te formuleren, kan een bevoegd gezag de greep op de overtreder aanmerkelijk versterken. Fasering en concreetheid zijn hier van belang. Soms is enige inspraak van de overtreder hier noodzakelijk, maar het bestuursorgaan mag niet de regie uit handen geven. Het rekening houden met de mogelijkheden en belangen van het bedrijf van de overtreder bij het formuleren van een last, geeft het bestuursorgaan in beroep een sterkere positie.

3.7 De formulering van de beschikking

Een beschikking, houdende een last onder dwangsom, bestaat, gelet op het bovenstaande, uit de volgende basiselementen:

- een constatering dat een norm is overtreden, het aangeven door wie de norm is overtreden en een onderbouwing van de vrees op herhaling, of, bij duurovertredingen, de constatering dat de norm aanhoudend wordt overtreden. De rechter eist hier de laatste jaren een zorgvuldige bewijsvoering welke tendeert in strafrechtelijke richting. Het is beter dat, indien het bewijs van overtreding alleen berust op zintuiglijke waarnemingen, deze waarnemingen door ten minste twee toezichthouders worden gedaan. Zo mogelijk moet het bewijs van overtreding worden ondersteund door foto's, meetrapporten en waarnemingen van anderen, zoals klachten.
- Het aanvoeren van de beginselplicht tot handhaving en het gemotiveerd aangeven dat er geen bijzondere omstandigheden zijn, zoals concreet uitzicht op legalisatie, waardoor handhavend optreden achterwege zou moeten worden gelaten
- Het formuleren van de last, dus de opdracht de overtreding niet te herhalen of het aangeven van de wijze waarop en de periode waarbinnen de overtreding moet worden beëindigd en verder eventueel de wijze waarop de gevolgen van de overtreding ongedaan gemaakt moeten worden. De last is de kern van de beschikking. Zie ook hierboven. Hier moet maatwerk worden geleverd. De opdracht mag, zoals gezegd, worden onderverdeeld in concrete stappen, met elk een eigen dwangsom
- Het aangeven van de dwangsom indien de last niet, niet tijdig of op een verkeerde wijze wordt opgevolgd. Hierbij moet worden aangegeven of een bedrag periodiek verbeurd zal worden indien de overtreding voortduurt of verbeurd zal worden bij elke herhaling van de overtreding. Ten slotte moet het maximumbedrag worden gegeven, waarboven geen dwangsom meer zal worden verbeurd. De methodiek en de hoogte moeten worden gemotiveerd, zoals hierboven is aangegeven.
- Het wijzen op het tijdstip waarop de last van kracht wordt, de mogelijkheden tot bezwaar en beroep en eventueel de betekenis van de last voor rechtsopvolgers.

3.8 Verbeuren, invordering en innen van de dwangsom

Als de overtreding niet is opgeheven na de in de beschikking gestelde begunstigingstermijn, verbeurt de betrokkene de dwangsom. 'Verbeuren' houdt in dat het dwangsombedrag van rechtswege ver-

schuldigd wordt aan het bevoegde bestuursorgaan. In de laatste jaren stellen zowel de bestuursrechter als de civiele rechter hogere eisen aan de bewijsvoering ten aanzien van het voortduren van overtredingen, nadat een dwangsom is opgelegd. Vooral bij zintuiglijke waarnemingen door een toezichthouder, zonder aanvullend technisch bewijs, vergaard door bijvoorbeeld een meting, kan het nodig zijn dat een tweede toezichthouder de zintuiglijke waarnemingen bevestigt, zodat, alsdan, er voor de rechter alsnog voldoende bewijs is. Deze bewijsvoering moet nog zwaarder worden ingevuld dan bij het constateren van de overtredingen die ten grondslag hebben gelegen aan het opleggen van de last onder dwangsom.

Indien geconstateerd is dat een dwangsom is verbeurd, laat het bevoegd gezag dit eerst per brief weten aan de overtreder. Tevens wordt aangegeven dat binnen zes weken moet worden betaald. Pas na afloop van deze termijn begint de formele invordering. Dan stelt het bevoegde bestuursorgaan een invorderingsbeschikking vast. Een belanghebbende kan overigens om een zodanige invorderingsbeschikking verzoeken. In dat geval beslist het bevoegd gezag binnen vier weken op dit verzoek. In de invorderingsbeschikking wordt zorgvuldig gemotiveerd dat geconstateerd is dat de last niet is opgevolgd en dat dus één of meer dwangsommen zijn verbeurd. Hierdoor is van rechtswege een zogenaamde bestuurlijke geldschuld ontstaan. Ook wordt vermeld dat tot invordering zal worden overgegaan indien het verbeurde bedrag niet binnen een opnieuw gestelde termijn is voldaan en er geen bijzondere omstandigheden zijn om van invordering af te zien. Alleen in geval van aperte overmacht ligt overigens het afzien van invordering in de rede. Ingesteld bezwaar of beroep is geen reden. Tegen de invorderingsbeschikking kan de overtreder apart bezwaar en beroep instellen, waarbij hij de constateringen kan aanvechten.

Indien ook binnen de opnieuw gestelde termijn niet of niet volledig is betaald, stuurt het bevoegd gezag nog één aanmaning. Als ook na deze aanmaning nog niet wordt betaald, wordt de zaak overgedragen aan de deurwaarder. Deze vordert het verschuldigde bedrag bij dwangbevel in. Dat dwangbevel is de officiële kennisgeving, waarin de verplichting tot betaling van de dwangsom is vastgelegd. Dat dwangbevel wordt bij deurwaardersexploot aan de debiteur betekend. De deurwaarder wikkelt verder de hele executie van het dwangbevel af. Hij kan hierbij dwangmiddelen inzetten, zoals het beslag op goederen en bankrekeningen.

Het exploot vermeldt dat tegen de tenuitvoerlegging van het dwangbevel kan worden geageerd door dagvaarding van het bestuursorgaan voor de burgerlijke rechter. Dagvaarding schorst de tenuitvoerlegging, er hoeft nog niet te worden betaald. De lengte van de procedure kan zo flink oplopen en het bestuursorgaan dient tweemaal het bewijs te leveren dat sprake is van een overtreding, waardoor de controlelast vrij zwaar is. Verder heeft zowel de bestuursrechter in beroep tegen een invorderingsbeschikking, als de civiele rechter in een executiegeschil, de bevoegdheid het te betalen bedrag te matigen.

De bevoegdheid tot invordering van een verbeurde dwangsom verjaart door verloop van een jaar na de dag waarop zij is verbeurd. Indien de dwangsombeschikking een jaar lang van kracht is zonder dat

een dwangsom is verbeurd, kan deze op verzoek van de overtreder worden ingetrokken. Wordt een zodanig verzoek niet gedaan, dan kan het bestuursorgaan overwegen de dwangsom ambtshalve in te trekken.

4 BESTUURSRECHTELIJKE HANDHAVING "RODE KLEURSPoor"

Deze handreiking is sterk gericht op de handhaving van milieuvoorschriften. De bestuursrechtelijke handhavingsmogelijkheden met betrekking tot bouwen en ruimtelijke ordening zijn in principe gelijk aan de hiervoor beschreven mogelijkheden. De handhaving binnen het rode kleurspoor valt thans in beginsel onder de reikwijdte van de Wabo. Toepassing van de Wabo noopt tot integrale handhaving. Dit kan betekenen dat in éénzelfde beschikking zowel overtredingen van milieu- bouw en planologische voorschriften dienen te worden opgenomen. Ook kan het bijvoorbeeld gaan over monumenten of natuur. Grondslag is dan steeds het handelen zonder omgevingsvergunning of in strijd met de daaraan verbonden voorschriften. Zelfs bijvoorbeeld planologisch strijdig gebruik moet nu in beginsel worden gezien als handelen zonder omgevingsvergunning. Het voert te ver om in deze handreiking hier verder op in te gaan. Vermeldenswaardig is nog wel de mogelijkheid om bij bijvoorbeeld bij bouw of sloop, bij last onder dwangsom, separaat interim-maatregelen op te leggen, zoals het stutten van een gebouw, indien instorting dreigt. Ook het stilleggen van bouw of sloop is een variant van bestuursdwang. De wijze van toepassing van de bestuurlijke sanctiemiddelen is bij bouwen en RO vaak wel wezenlijk anders, dan bijvoorbeeld aan de milieukant. Daarnaast is ook hier een afweging te maken in gradaties van overtredingen. Om die reden is in deze Handreiking een afzonderlijke tabel opgenomen met overtredingen en wijzen van handhavend optreden in het rode kleurspoor.

5 DWANGSOMHOOGTEN EN BEGUNSTIGINGSTERMIJN PER OVERTREDING

Voor overtredingen op het gebied van alcoholverstreking of direct aan de horecagerelateerde overtredingen wordt verwezen naar het Brabants Alcohol- en Horecasanctiebeleid.

Onderstaande tabel is onderverdeeld in:

5.1 Algemene overtredingen milieu en brandveiligheid (diverse wetgeving)

5.2 Agrarische overtredingen WM

5.3 Overtredingen Rode Kleurspoor

Verklaring gebruikte verwijzingen

1 = Dwangsom afhankelijk van de omvang (risico, hoeveelheid, oppervlakte of inhoud) van de overtreding.

5.1 Algemene overtredingen milieu en brandveiligheid (diverse wetgeving)

Onderwerp	Overtreding	Hoogte dwangsom	Dwangsom Per	Maximum	Begun- stiging ter- mijn
VERGUNNING / MELDING					
	Inrichting zonder vergunning	€ 2.500,-	week	€ 15.000,-	3 maanden
	Inrichting uitgebreid zonder vergunning	€ 2.500,-	week	€ 15.000,-	3 maanden
	Inrichting milieuneutrale wijziging (voormalige melding 8.19)	€ 800,-	week	€ 4.800,-	3 maanden
	Inrichting zonder melding inwerking	€ 500,-	week	€ 3.000,-	3 maanden
AFVAL					
	Opslag niet overeenkomstig voorschriften	€ 4.000,-	week	€ 24.000,- ¹	3 maanden
	Bedrijfsafval wordt niet regelmatig afgevoerd	€ 4.000,-	week	€ 24.000,- ¹	3 maanden
	Gevaarlijk afval wordt niet correct afgevoerd	€ 8.500,-	week	€ 51.000,- ¹	1 maand
	Niet registreren verwijdering gevaarlijk afval	€ 4.000,-	week	€ 24.000,-	1 maand
	Niet vergunde opslag van bedrijfsafval	€ 4.000,-	week	€ 24.000,-	1 maand
	Niet vergunde opslag van gevaarlijk afval	€ 8.500,-	week	€ 51.000,-	2 weken
	Verbranden van afval	€ 4.000,-	constatering	€ 24.000,-	direct
	Afvalpreventieonderzoek niet uitgevoerd	€ 800,-	week	€ 4.800,- ¹	2 maanden
AFVALWATER					
	Olie- en benzineafscheider of vetafscheider vol	€ 500,-	constatering	€ 3.000,-	1 week
	Ontbreken afscheiderinstallatie	€ 2.500,-	week	€ 15.000,- ¹	3 maanden
	Ontbreken controlevoorziening	€ 1.250,-	week	€ 7.500,-	3 maanden

Handreiking bestuurlijke sanctiemiddelen
Versie november 2012

Samen handhaven voor een duurzaam en veilig Brabant

16

Onderwerp	Overtreding	Hoogte dwangsom	Dwangsom Per	Maximum	Begun- stiging ter- mijn
	Overschrijding van 'algemene' emissie-eisen	€ 1.000,-	week	€ 6.000,- ¹	2 weken
BODEM					
PGS 30	Bovengrondse tank niet gekeurd	€ 250,-	week	€ 1.500,-	2 maanden
	Bovengrondse tank niet in lekbak	Per tank € 2.500,-	week	€ 15.000,- ¹	2 maanden
	Bovengrondse tank niet tegen aanrijden beschermd	€ 2.000,-	week	€ 12.000,-	2 maanden
	Geen KiWA-certificaat van de bovengrondse tank	Per tank € 250,-	week	€ 1.500,-	2 maanden
	Geen KiWA-certificaat van de lekbak van de bovengrondse tank	Per tank € 250,-	week	€ 1.500,-	2 maanden
	Geen installatie-certificaat van de bovengrondse tank	Per tank € 350,-	week	€ 2.100,-	2 maanden
	Geen inwendige en uitwendige inspectie per 15 jaar	Per tank € 250,-	week	€ 1.500,-	2 maanden
	Geen water / sludge-controle uitgevoerd	€ 100,-	week	€ 600,-	2 maanden
	Geen Logboek	€ 50,-	week	€ 300,-	2 maanden
	Ontluchtingsleiding niet in orden	Per tank € 750,-	week	€ 4.500,-	2 maanden
	Buiten gebruik stellen tank niet volgens regels	Per tank € 500,-	week	€ 3.000,-	2 maanden
	Opslag van brandgevaarlijke stoffen bij de tank	€ 500,-	constatering	€ 3.000,- ¹	direct
PGS 28	Geen water / sludge-controle uitgevoerd	€ 750,-	week	€ 4.500,-	2 maanden
Ondergrondse Tank	Ondergrondse tank niet (15 jaarlijks)gekeurd	€ 2.500,-	week	€ 15.000,-	3 maanden
	Niet saneren van ondergrondse tank	€ 1.500,-	week	€ 9.000,-	2 maanden
	Peilbuizen niet geplaatst	Per peilbuis € 2.400,-	week	€ 14.000,-	2 maanden
	Bemonstering grondwater niet uitgevoerd	€ 1.500,-	week	€ 9.000,-	2 maanden
	Ontbreken financiële zekerheid tank	Per tank € 2.250,-	week	€ 13.500,-	2 maanden
	Ontbreken eindsituatie onderzoek	Per tank € 300,-	week	€ 1.800,-	3 maanden
Afleverinstallatie	Geen temperatuurgevoelige elementen / geen doormelding	€ 200,-	week	€ 1.200,-	2 maanden
	Lekke leidingen	€ 8.000,-	week	€ 48.000,-	1 week
	Vulpistool is voorzien van een vastzetinrichting	Per vulpistool € 250,-	constatering	€ 1.500,-	2 maanden
Vloer	Ontbreken vloestofdichte vloer	€ 200,-	week		3 maanden
	Ontbreken vloestofdichte vloer tankstation	€ 5.500,-	week	€ 33.000,- ¹	3 maanden
	Geen vloestofdichte vloer rondom afleverzuil	€ 1.500,-	week	€ 9.000,-	3 maanden
	Geen certificaat van vloestofdichte vloer	€ 500,-	week	€ 3.000,-	2 maanden
	Geen controle vloestofdichte vloer	€ 500,-	week	€ 3.000,-	2 maanden
	Werkzaamheden op een niet vloestofkerende vloer	€ 3.500,-	constatering	€ 21.000,- ¹	2 maanden
	Werkzaamheden op een niet vloestofdichte vloer	€ 7.500,-	constatering	€ 45.000,- ¹	1 maand
Opruimen vervuiling	Niet direct verwijderen van verontreinigingen op de bodem	€ 500,-	constatering	€ 3.000,- ¹	1 maand
Lekbak	Vloer of lekbak niet goed	€ 4.000,-	week	€ 24.000,- ¹	3 maanden

Handreiking bestuurlijke sanctiemiddelen
Versie november 2012

Samen handhaven voor een duurzaam en veilig Brabant

17

Vaatwerk	Vaatwerk niet in lekbakken	€ 900,-	constatering	€ 5.400,- ₁	1 maand
	Opslag ongevuurd vaatwerk niet als gevuld vaatwerk	€ 900,-	constatering	€ 5.400,-	1 maand
Accu	accu's niet opgeslagen boven lekbakken / vloestofkerende vloer	€ 900,-	constatering	€ 5.400,- ₁	1 maand
gedragsvoorschriften	Geen gedragsvoorschriften controle bodembeschermende voorzieningen	€ 200,-	week	€ 1.200,-	2 maanden
Onderhouds-programma b.b. voorzieningen	Geen onderhoudsprogramma voor het onderhouden bodembeschermende voorzieningen	€ 200,-	week	€ 1.200,-	2 maanden
Nul onderzoek	Geen bodem nul- / eind-situatieonderzoek uitgevoerd	€ 900,-	week	€ 5.400,-	1 maand
	Slechte opslag van afval	€ 900,-	constatering	€ 5.400,-	1 maand
	Vloeistoffen in bodem brengen	€ 1.000,-	constatering	€ 6.000,- ₁	1 maand
GELUID					
	Overlast geluid door ventilator, airco e.d.	€ 1.200,-	week	€ 7.200,-	1-3 maanden
	Overtreding geluidsvoorschriften (exclusief horeca). Bij nalatig gedrag (dus niet als er voorzieningen nodig zijn).	€ 3.500,-	constatering	€ 21.000,-	direct
	Muziekbegrenzer niet aangebracht	€ 4.000,-	week	€ 24.000,-	1 maand
	Maatwerk m.b.t. verblijf van bezoekers in de inrichting tussen 02.00 uur en 06.00 uur	€ 2.000,-	constatering	€ 12.000,-	1 week
	Werken met open deuren (geluidsoverlast) per constatering	€ 1.000,-	constatering	€ 6.000,-	direct
	Akoestisch onderzoek niet uitgevoerd	€ 800,-	week	€ 4.800,- ₁	2 maanden
LUCHT					
Stookinstallaties	Geen keuring gasgestookte Stookinstallatie eens per 4 jaar van 20 < en < 100 kW	€ 75,-	week	€ 450,-	2 maanden
	Stookinstallatie > 130 kW eerste inspectie bij ingebruikname (EBI)	€ 200,-	week	€ 1.200,-	2 maanden
	Niet gasgestookte Stookinstallatie 20 - 100 kW geen onderhoud eenmaal per 4 jaar	€ 150,-	week	€ 900,-	2 maanden
	Niet gasgestookte Stookinstallatie > 100 kW geen onderhoud eenmaal per 2 jaar	€ 75,-	week	€ 450,-	2 maanden
	Gas afvoer niet conform BEES	€ 4.000,-	week	€ 24.000,- ₁	2 maanden
Geur	Voorschriften stankhinder niet naleven	€ 4.000,-	constatering	€ 24.000,-	2 maanden
	Geen ontgeuringsinstallatie	€ 4.000,-	week	€ 24.000,-	2 maanden
	Geuronderzoek niet uitgevoerd	€ 4.000,-	week	€ 24.000,- ₁	2 maanden
CFK	Ontbreken CFK-logboek	Per installatie € 500,-	week	€ 3.000,-	2 maanden
	Ontbreken instructiekaart	Per installatie € 500,-	week	€ 3.000,-	2 maanden
	Ontbreken kenplaat op de koelinstallatie	Per installatie € 350,-	week	€ 2.100,-	2 maanden
	Niet uitvoeren periodieke lekdichtheidscontrole	Per installatie € 900,-	week	€ 5.400,-	2 maanden

Handreiking bestuurlijke sanctiemiddelen
Versie november 2012

Samen handhaven voor een duurzaam en veilig Brabant

18

STOF	Ontbreken filterinstallatie	€ 4.000,-	week	€ 24.000,- ₁	2 maanden
	Geen filter in de filterinstallatie aanwezig	€ 750,-	week	€ 4.500,-	2 maanden
	Slechte opslag dierlijk afval	€ 450,-	constatering	€ 13.500,-	2 maanden
	Metingen niet correct uitgevoerd	€ 300,-	week	€ 1.200,-	1 maand
	Uitmonding afvoerpijp afzuiginstallatie niet op hoogte	€ 2.500,-	week	€ 15.000,-	2 maanden
	Schuren zonder afzuiginstallatie per keer	€ 500,-	constatering	€ 3.000,-	1 week
	Stofoverlast veroorzaken	€ 4.000,-	constatering	€ 24.000,-	2 maanden
	Onderzoek emissiebeperkingen niet uitgevoerd	€ 4.000,-	week	€ 24.000,-	2 maanden
Dampretoursysteem (DRS)	Ontbreken dampretour stage II	Per pomp € 300,-	week	€ 18.000,-	2 maanden
	Geen controle van dampretoursysteem Stage II	Per pomp € 500,-	week	€ 3.000,-	2 maanden
	ontbreken in het installatieboek van controlerapport van DRS	€ 250,-	week	€ 1.500,-	2 maanden
Oplosmiddelenbesluit VEILIGHEID	Niet opstellen reductieprogramma	€ 1.500,-	week	€ 9.000,-	2 maanden
Blusmiddelen	Geen brandblussers	€ 500,-	week	€ 3.000,-	2 weken
	Keuring blusmiddelen niet juist	Per brandblusser € 250,-	week	€ 1.500,- ₁	2 weken
	Brandblusser niet direct bereikbaar voor gebruik	Per brandblusser € 250,-	constatering	€ 1.500,-	2 weken
	Sprinklerinstallatie niet gekeurd	€ 4.000,-	week	€ 45.000,- ₁	1 maand
PGS 15 Gevaarlijke stoffen	Opslag gevaarlijke stoffen niet conform CPR / PGS	€ 4.000,-	Week	€ 24.000,-	1 maand
	Het opslaan van gevaarlijke stoffen buiten de PGS 15 ruimte (geen werk-voorraad)	€ 2.000,-	constatering	€ 12.000,-	1 maand
	Het ontbreken van pictogram / opschriften	Per pictogram € 250,-	week	€ 1.500,-	2 weken
	Brandwerendheid onvoldoende	€ 4000,-	week	€ 24.000,- ₁	1 maand
	Geen brandwerende roosters of brandkleppen	€ 250,-	week	€ 1.500,-	2 weken
	Geen zelfsluitende deur	€ 250,-	week	€ 1.500,-	2 weken
	Geen goede ventilatie kluis of kast	€ 900,-	week	€ 5.400,-	2 maanden
Gasflessen	Onveilige opstelling gasflessen	Per fles € 50,-	week	€ 2.500,-	1 week
	Gasfles niet tegen omvallen beschermd	Per fles € 50,-	constatering	€ 1.000,-	1 week
	Gasflessen niet opgeslagen in ruimte conform CPR / P GS	€ 800,-	week	€ 4.800,-	1 maand
	Keuringstermijn gasfles verstreken	Per fles € 250,-	constatering	€ 2.500,-	4 weken
PGS 19 Propaan tank	Geen noodplan	€ 250,-	Week	€ 1.500,-	2 maanden
	Geen controle op de vereiste beveiligingen van het reservoir en controle op de goede werking van deze beveiligingen;	Per tank € 750,-	Week	€ 4.500,- ₁	2 maanden
	Geen controle op de toepassing van goedgekeurd toebehoren;	Per tank € 750,-	Week	€ 4.500,- ₁	2 maanden
	Geen controle op de insteldruk van de veiligheidskleppen en op de vereiste capaciteit van de veiligheidskleppen;	Per tank € 750,-	Week	€ 4.500,- ₁	2 maanden
	Geen controle op gasdichtheid van de reservoiransluitingen	Per tank € 750,-	Week	€ 4.500,- ₁	2 maanden

Handreiking bestuurlijke sanctiemiddelen
Versie november 2012

Samen handhaven voor een duurzaam en veilig Brabant

19

	Geen aarding overeenkomstig de richtlijnen tegen blikseminslag	Per tank	€ 750,-	Week	€ 4.500,- ¹	2 maanden
	Geen of onvolledig logboek tank	Per tank	€ 750,-	Week	€ 4.500,- ¹	2 maanden
LPG	Afleveren LPG zonder toezicht (evt. in nacht)		€ 1.000,-	constatering	€ 20.000,-	1 week
	LPG-installatie binnen 5 m van erfgrans		€ 5.000,-	Week	€ 75.000,-	1-3 maanden
Ventilatie	Niet keuren van reservoir, leidingen en toebehoor		€ 4.000,-	Week	€ 24.000,- ¹	2 maanden
	Geen ventilatie openingen in de werkplaats		€ 200,-	week	€ 1.200,-	1-3 maanden
Spuitruiimte	Geen explosievrij verlichting in spuitruimte	Per lamp	€ 750,-	Week	€ 4.500,- ¹	2 maanden
	Geen elektrische schakeling ventilatie met verlichting		€ 100,-	Week	€ 600,- ¹	2 maanden
	Slechte elektrische bedrading		€ 500,-	Week	€ 7.500,-	2 maanden
REGISTRATIE						
	Geen installatieboek tankstation aanwezig		€ 250,-	constatering	€ 1.500,-	2 maanden
	Geen registratie energieverbruik		€ 250,-	constatering	€ 1.500,-	2 maanden
	Geen VOS-registratie		€ 250,-	constatering	€ 1.500,-	2 maanden
	Geen onderhoudscontracten of bewijzen van onderhoud of keuringen van ten behoeve van de inrichting aanwezige voorzieningen en installaties;	Per installatie	€ 250,-	constatering	€ 1.500,-	2 maanden
	Geen veiligheidsinformatiebladen aanwezig	Per product	€ 200,-	constatering	€ 5.000,-	2 maanden
	Geen uittreksel van inschrijving in het handelsregister		€ 125,-	constatering	€ 1.250,-	2 maanden
	Geen afgiftebewijzen van bedrijfs- en gevaarlijke afvalstoffen	Per afvalstof	€ 200,-	constatering	€ 5.000,-	2 maanden
VERRUIMDE REIKWIJDTE						
Energieonderzoek	Energiebesparingsonderzoek niet uitgevoerd		€ 800,-	week	€ 4.800,- ¹	2 maanden
Waterbesparingsonderzoek	Waterbesparingsonderzoek niet uitgevoerd		€ 800,-	week	€ 4.800,- ¹	2 maanden
ALGEMEEN						
Instructie personeel	Geen schriftelijke instructie personeel		€ 250,-	week	€ 1.500,-	2 maanden
	Niet indienen of tijdig indienen van rapporten (geluids-, mvj en dergelijke)		€ 450,-	week	€ 6.750,-	1 week
	Niet melden van calamiteiten / meldingen ongewone voorvallen (Hfst. 17 Wm)		€ 500,-	constatering	€ 5.000,- ¹	1 dag
	Inrichting niet schoon		€ 450,-	constatering	€ 4.500,-	1-3 weken
	Parkeervoorschriften niet naleven		€ 50,-	constatering	€ 1.250,-	1 dag
	Geen doeltreffende maatregelen tegen ongedierte		€ 250,-	week	€ 5.000,-	1 week
	Afleveren vuurwerk aan personen jonger dan 16 jaar		€ 450,-	constatering	€ 9.000,-	1 dag

ASBEST						
	Niet overleggen van stortbonnen		€ 250,-	week	€ 1.500,-	2 maanden
	Niet aanwezig zijn van de sloopvergunning op sloofterrein		€ 500,-	constatering	€ 10.000,-	2 maanden
	Niet tijdig melden begin sanering		€ 500,-	constatering	€ 10.000,-	2 maanden
BRANDVEILIGHEID						
	Spoedeisend of acuut gevaar. Sluiting voor de duur van het aanbrengen van <u>primaire</u> voorzieningen	Sluiting voor de duur van het aanbrengen van <u>primaire</u> voorzieningen		n.v.t.	n.v.t.	Kort tot zeer kort (minimaal één dag)
Omgevingsvergunning	Inrichting zonder vergunning		€ 500,-	week	€ 3.000,-	1-3 maanden
	Inrichting uitgebreid of veranderd zonder vergunning		€ 500,-	week	€ 3.000,-	1-3 maanden
Gebruiksvergunning	Inrichting zonder vergunning		€ 2.500,-	week	€ 15.000,-	1-3 maanden
	Inrichting uitgebreid of veranderen zonder vergunning		€ 2.500,-	week	€ 15.000,-	1-3 maanden
VOORSCHRIFTEN						
Toestellen en installaties	Een voorziening voor elektriciteit voldoet aan de regels van het Bouwbesluit 2012 om het gevaar op het ontstaan van brand te voorkomen (afdeling 6.2, Bouwbesluit 2012). Opslag van brandbare goederen in een ruimte waarin een of meer verbrandingstoestellen met een totale nominale belasting van meer dan 130 kW aanwezig zijn of is.		€ 500,-	constatering	€ 3.000,-	2 maanden
		Brandschakelaar	€ 300,-	week	€ 1.800,-	2 maanden
			€ 200,-	constatering	€ 1.200,-	1 maand
Verbod op roken en open vuur	Het is verboden te roken of open vuur te hebben: a. in een ruimte die is bestemd voor de opslag van een brandgevaarlijke stof; b. bij het verrichten van een handeling die het uitstromen van een brandgevaarlijke stof kan veroorzaken; c. bij het vullen van een brandstofreservoir met een brandgevaarlijke stof.		€ 500,-	constatering	€ 3.000,-	2 maanden

	Het verbod, bedoeld in het eerste lid, wordt duidelijk zichtbaar aangegeven door het aanbrengen van een gestandaardiseerd symbool overeenkomstig NEN 3011: 2004.	Per locatie	€ 250,-	constatering	€ 1.500,-	2 maanden
Aankleding in een besloten ruimte	Aankleding in een besloten ruimte mag geen brandgevaar opleveren. Dit gevaar is niet aanwezig indien: a. de aankleding een navlamduur heeft van ten hoogste 15 seconden en een nagloeduur van ten hoogste 60 seconden; b. de aankleding onbrandbaar is, of c. de aankleding een ondergeschikte bijdrage aan het brandgevaar levert.	Per aankledingssoort	€ 500,-	week	€ 3.000,-	2 maanden
	De verticale vrije ruimte tussen de vloer van een besloten ruimte voor het verblijven of het vluchten van meer dan 50 personen en niet op de vloer aangebrachte aankleding is ten minste 2,5 m, tenzij: a. de aankleding onbrandbaar is; b. de aankleding een ondergeschikte bijdrage aan het brandgevaar levert, of c. de aankleding zich bevindt boven een gedeelte van een vloer waar zich geen personen behoren te bevinden.		€ 500,-	Week	€ 3.000,-	2 maanden
	De aankleding in een besloten ruimte mag bij brand geen druppelvorming geven boven een gedeelte van een vloer bestemd voor gebruik door personen.		€ 500,-	Week	€ 3.000,-	2 maanden
Brandveiligheid stands, kramen, schappen, podia en andere inrichtingselementen	In een voor publiek toegankelijke ruimte opgestelde stands, kramen, schappen, podia en andere inrichtingselementen zijn brandveilig. Aan het in het eerste lid gestelde is voldaan indien een naar de lucht toegekeerd onderdeel van het inrichtingselement: a. onbrandbaar is, bepaald volgens NEN 6064: 1991, inclusief wijzigingsblad A2: 2001; b. een dikte heeft van ten minste 3,5 mm, en voldoet aan klasse 4 als bedoeld in NEN 6065: 1991, inclusief wijzigingsblad A1: 1997, of c. een dikte heeft van minder dan 3,5 mm en over de volle oppervlakte is verlijmd met een onderdeel als bedoeld onder b.		€ 250,-	week	€ 1.500,-	2 maanden

Deuren, ramen en luiken met brandwerende functie	Een zelfsluitend constructieonderdeel als bedoeld in de artikelen 2.103, 2.104, 2.107 en 6.26 van het Bouwbesluit 2012 mag niet in geopende stand zijn vastgezet, tenzij het constructieonderdeel bij brand automatisch wordt losgelaten (artikel 7.3, Bouwbesluit 2012).		€ 100,-	Week	€ 600,-	2 maanden
Branddoorslag en brand-overslag bij doorvoeren	Na het aanbrengen of wijzigen van een kabel-, leiding- of andere doorvoer in of door een scheidingsconstructie waarvoor op grond van de afdelingen 2.10, 2.11 en 2.12 van het Bouwbesluit 2012 een eis met betrekking tot de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag geldt, wordt de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van de scheidingsconstructie op adequate wijze gecontroleerd (artikel 1.16, Bouwbesluit 2012).	Per doorvoer	€ 500,-	Week	€ 3000,-	2 maanden
Aanvullende behandeling constructieonderdelen	Onderdelen van de bouwconstructie als bedoeld in het Bouwbesluit 2012 die uitsluitend met een aanvullende behandeling kunnen voldoen aan de in het Bouwbesluit 2012 gestelde eisen met betrekking tot brandveiligheid zijn voorzien van een geldig door burgemeester en wethouders aanvaard document waaruit blijkt dat deze aanvullende behandeling adequaat is toegepast.		€ 250,-	week	€ 1.500,-	2 maanden
Brandmeld-installatie	Een gebruiksfunctie heeft een brandmeld-installatie met een omvang van de bewaking en een doormelding zoals aangegeven in bijlage I bij dit besluit, indien: a. de gebruiksooppervlakte van de gebruiksfunctie groter is dan de in bijlage I bij dit besluit aangegeven grenswaarde; b. de hoogste vloer van een verblijfsruimte van de gebruiksfunctie gemeten boven het meetniveau hoger is dan de in bijlage I bij dit besluit aangegeven grenswaarde; c. het aantal bouwlagen van de gebruiksfunctie groter is dan de in bijlage I bij dit besluit aangegeven grenswaarde of d. bijlage I dit aanwijst zonder dat sprake is van een grenswaarde als hierboven bedoeld.	Kleine BMI	€ 2000,-	Week	€ 12.000,-	2 maanden
		Middel BMI	€ 3000,-	Week	€ 18.000,-	2 maanden
		Grote BMI	€ 5.000,-	Week	€ 30.000,-	2 maanden
	Een installatie als bedoeld in het eerste lid voldoet aan NEN 2535: 1996, inclusief wijzigingsblad A1: 2002, en aan een door burgemeester en wethouders goedgekeurd programma van eisen als bedoeld in deze norm.		€ 500,-	week	€ 3.000,-	2 maanden
	Een installatie als bedoeld in het eerste lid functioneert overeenkomstig de op de installatie van toepassing zijnde voorschriften.		€ -,-	week	€ -,-	maanden

Rookmelders woonfunctie	Het beheer, de controle en het onderhoud van een installatie als bedoeld in het eerste en derde lid voldoet aan NEN 2654-1: 2002.	€ 2.000,-	week	€ 12.000,-	2 maanden
	Een installatie als bedoeld in het eerste lid heeft, indien de installatie is voorzien van doormelding, een geldig certificaat als bedoeld in de Regeling brandmeldinstallaties 2002 van het Centraal College van Deskundigen van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid.	€ 500,-	week	€ 3.000,-	2 maanden
	Indien in een woonfunctie voor kamergewijze verhuur de vloer van een verblijfsruimte hoger ligt dan 2.1 m boven het meethoekniveau en vanaf de toegang van de wooneenheid waar die verblijfsruimte toe behoort geen tweede vluchtroute is en het aansluitende terrein niet op een andere adequate wijze kan worden bereikt zonder gebruik te maken van een sleutel, hebben alle verblijfsruimten in de woonfunctie doorgeschakelde rookmelders als bedoeld in NEN 2555: 2006.	€ -,-	week	€ -,-	2 maanden
	Bij aanwezigheid van personen in een bouwwerk is een deur in een vluchtroute uitsluitend gesloten indien die deur tijdens het vluchten, zonder gebruik te moeten maken van een sleutel, onmiddellijk over de ten minste vereiste breedte kan worden geopend.	Per deur € 500,-	week	€ 3.000,-	2 maanden
Deuren in vluchtroutes	Een automatisch werkende deur en een voorziening voor toegangs- of uitgangskontrolle in een vluchtroute mogen het vluchten niet belemmeren.	€ 500,-	week	€ 3.000,-	2 maanden
	Een deur die toegang geeft tot een overdruktrappenhuis als bedoeld in NEN 6092: 1995 is voorzien van een aanduiding waaruit blijkt dat hard duwen noodzakelijk kan zijn.	Per deur € 250,-	week	€ 1.500,-	2 weken
	Aan de tegen de vluchtrichting in gekeerde zijde van een nooddeur of nooduitgang in een uitwendige scheidsconstructie is het opschrift «nooddeur vrijhouden» of «nooduitgang» aangebracht. Dit opschrift voldoet aan de eisen voor aanvullende tekens in NEN 3011: 2004.	Per deur € 250,-	week	€ 1.500,-	2 weken
	Een gebruiksfunctie met een brandmeldinstallatie als bedoeld in artikel 2.2.1, eerste lid, heeft een ontruimingsalarminstallatie die voldoet aan NEN 2575: 2004 en aan een door burgemeester en wethouders goedgekeurd programma van eisen als bedoeld in deze norm.	€ 2.000,-	week	€ 12.000,-	2 maanden
Ontruimingsalarminstallatie en ontruimingsplan					

Vluchtroute-aanduidingen	Bij een woonfunctie voor kamergewijze verhuur is de in het eerste lid bedoelde ontruimingsalarminstallatie een luidalarminstallatie die in elke verblijfsruimte voldoende hoorbaar is. Deze installatie heeft ten minste een signaalgever in een gezamenlijke keuken en een per bouwlaag in een ruimte waardoor een gezamenlijke vluchtroute voert.				
	Een gebruiksfunctie met een brandmeldinstallatie met ruimtebewaking als bedoeld in artikel 2.2.1, vierde lid, heeft een ontruimingsalarminstallatie met automatisch ontruimingssignaal die voldoet aan NEN 2575: 2004 en aan een door burgemeester en wethouders goedgekeurd programma van eisen als bedoeld in deze norm.				
	Het beheer, de controle en het onderhoud van een ontruimingsalarminstallatie als bedoeld in het eerste tot en met derde lid voldoet aan NEN 2654-2: 2004.				
	Een gebruiksfunctie met een brandmeldinstallatie als bedoeld in artikel 2.2.1 heeft een ontruimingsplan.	€ 250,-	week	€ 1.500,-	2 maanden
Noodverlichtingsinstallaties	Een ruimte waardoor een verkeersroute voert en een ruimte voor meer dan 50 personen hebben een vluchtrouteaanduiding die voldoet aan NEN 6088: 2002 en aan de zichtbaarheidseisen, bedoeld in de artikelen 5.2 tot en met 5.6 van NEN-EN 1838: 1999.	Per verlichting € 100,-	constatering	€ 2.500,-	2 maanden
	Een vluchtrouteaanduiding als bedoeld in het eerste lid is aangebracht op een duidelijk waarneembare plaats.				
	Een vluchtrouteaanduiding als bedoeld in het eerste lid voldoet binnen 15 seconden na het uitvallen van de voorziening voor elektriciteit gedurende een periode van ten minste 60 minuten aan de zichtbaarheidseisen, bedoeld in de artikelen 5.2 tot en met 5.6 van NEN-EN 1838: 1999.				
	Op een vluchtrouteaanduiding als bedoeld in het eerste lid, op een vluchtroute vanuit een ruimte met een verlichtingsinstallatie die niet is aangesloten op een voorziening voor noodstroom als bedoeld in de artikel 6.3 van het Bouwbesluit 2012, zijn bij het uitvallen van de voorziening voor elektriciteit de in het eerste lid bedoelde zichtbaarheidseisen niet van toepassing.				
Noodverlichtingsinstallaties	De controle en het onderhoud van een vluchtrouteaanduiding vindt ten minste eenmaal per jaar op adequate wijze plaats.	€ 250,-	constatering	€ 1.500,-	2 maanden
	Een noodverlichtingsinstallatie als bedoeld in de artikel 6.3 van het Bouwbesluit 2012 functioneert overeenkomstig de in die artikelen genoemde voorschriften.	€ 500,-	week	€ 3.000,-	2 maanden

	De controle en het onderhoud van de in het eerste lid bedoelde noodverlichtingsinstallatie vindt ten minste eenmaal per jaar op adequate wijze plaats.				
Valgevaarlijke aankleding van een ruimte	Ter voorkoming van letsel bij loslaten is: a. tegen of onder het plafond aangebracht glas veiligheidsglas of voorzien van een ingegoten kruiswapening met een maximale maaswijdte van 0,016 m; b. textiel, folie of papier in horizontale toepassing onderspannen met metaaldraad op een onderlinge afstand van ten hoogste 0,35 m, of metaaldraad in twee richtingen met een maximale maaswijdte van 0,7 m.	€ 250,-	week	€ 1.500,- ¹	2 maanden
Brandslanghaspel en pompinstallatie	Een bij of krachtens de wet voorgeschreven brandslanghaspel is aangesloten en wordt in stand gehouden. De controle en het onderhoud van een brandslanghaspel als bedoeld in het eerste lid vindt ten minste eenmaal per jaar op adequate wijze plaats. Ten minste eenmaal per twee jaar wordt overeenkomstig NEN 2559: 2001, inclusief wijzigingsblad A2: 2004, op adequate wijze het nodige onderhoud aan een bij of krachtens wettelijk voorschrift aanwezig draagbaar of verrijdbaar blustoestel verricht, en de goede werking van dat blustoestel gecontroleerd.	Per brandhaspels € 250,- Per brandblussers € 250,-	week week	€ € 3.000,- ¹ € 1.500,- ¹	 2 maanden 2 maanden
Aanduiding blusmiddelen	Een bij of krachtens de wet voorgeschreven blusmiddel is niet duidelijk zichtbaar opgehangen of gemarkeerd met een pictogram als bedoeld in NEN 3011: 2004.	Per blusmiddel € 100,-	week	€ 6.000,-	2 maanden
Bereikbaarheid bouw- werk voor brandweer	Een bij of krachtens de wet of de Wet ruimtelijke ordening voorgeschreven verbindingsweg tussen de toegang van een bouwwerk en het openbaar wegennet is over de voorgeschreven hoogte en breedte vrijgehouden voor brandweervoertuigen. Een bij of krachtens de wet of de Wet ruimtelijke ordening voorgeschreven opstelplaats voor brandweervoertuigen is over de voorgeschreven hoogte en breedte vrijgehouden voor brandweervoertuigen. Hekwerken die een verbindingsweg als bedoeld in het eerste lid of een opstelplaats als bedoeld in het tweede lid afsluiten, kunnen snel en gemakkelijk worden geopend. De controle van een bij een blusleiding als bedoeld in het eerste lid behorende pompinstallatie vindt ten minste eenmaal per maand op adequate wijze plaats.	€ 1.000,-	constatering	€ 6.000,-	2 maanden

Handreiking bestuurlijke sanctiemiddelen
Versie november 2012

Samen handhaven voor een duurzaam en veilig Brabant

26

	In aanvulling op het eerste, tweede en derde lid worden een blusleiding en een pompinstallatie bij oplevering en daarna eenmaal in de vijf jaar getest volgens NEN 1594: 2006.				
Brandkraan en bluswater-winplaats	Een bij of krachtens de wet of de Wet ruimtelijke ordening voorgeschreven brandkraan of bluswaterwinplaats is onbeperkt toegankelijk voor bluswerkzaamheden. Een brandkraan en een bluswaterwinplaats als bedoeld in het eerste lid worden op adequate wijze onderhouden.	Per bluswaterwinplaats /brandkraan € 500,- Per bluswaterwinplaats /brandkraan € 250,-	week week	€ 3.000,- € 1.500,-	2 maanden 2 maanden
Voorkomen van belemmeringen en hinder	Onverminderd het bij of krachtens dit besluit bepaalde is het verboden in, op, aan of nabij een bouwwerk voorwerpen of stoffen te plaatsen, te werpen of te hebben, handelingen te verrichten of na te laten, werktuigen, middelen of voorzieningen te gebruiken of niet te gebruiken of anderszins belemmeringen op te werpen of hinder te veroorzaken waardoor: a. brandgevaar wordt veroorzaakt; b. melding van, alarmering bij of bestrijding van brand wordt belemmerd; c. het gebruik van vluchtmogelijkheden bij brand wordt belemmerd, of	€ 500,- € 100,- € 500,- € 250,-	constatering constatering constatering week	€ 3.000,- € 600,- € 3.000,- € 1.500,-	1 maand 1 maand 1 maand 2 maanden
Logboek	In een bouwwerk waarop voorschriften uit dit hoofdstuk van toepassing zijn, is een logboek aanwezig. Dit logboek ligt evenals een afschrift van de gebruiksvergunning en een afschrift van de omgevingsvergunning ter inzage van degenen die belast zijn met het toezicht op de naleving van de voorschriften van deze vergunning. Een logboek als bedoeld in het eerste lid bevat een volledig en chronologisch overzicht van buitengebruikstellingen en van op grond van dit besluit uitgevoerde onderhouds- en controleactiviteiten en storings- en alarmmeldingen van installaties als bedoeld in dit besluit alsmede van andere werkzaamheden aan deze installaties. Een logboek als bedoeld in het eerste lid bevat voorts: a. het document, bedoeld in de artikelen 2.1.7, 2.2.1, negende lid, 2.3.9 en 2.5.1; b. het ontruimingsplan, bedoeld in artikel 2.3.6, vijfde lid, en c. het verslag van ontruimingsoefeningen.				

Handreiking bestuurlijke sanctiemiddelen
Versie november 2012

Samen handhaven voor een duurzaam en veilig Brabant

27

5.2 Agrarische overtredingen

Onderwerp	Overtreding	Cat.	Hoogte dwangsom (€)	Dwangsom per	Maximum (€)	Begünstiging termijn
Algemeen						
Vergunnings situatie	Niet voldoen aan de vergunningsvoorwaarden, gesteld in Wabo-vergunning, Besluit landbouw milieubeheer, Natuurbeschermingswetvergunning of de Verordening Stikstof en Natura 2000	1/2	Aard/omvang is bepalend voor dwangsom			
	Vergunning eerder geweigerd, bedrijf toch in werking	1	1.000	week	6.000	1 maand
	Nimmer vergunning aangevraagd, wel vergunningplichtig (tenzij voor wat betreft de Natuurbeschermingswet vallende onder de werkingssfeer van de Verordening Stikstof en Natura 2000, dan maatwerk*)	1	1.000	maand	6.000	2 maanden
	Ander stalsysteem dan vergunning (indien emissie minder of gelijk aan vergunde situatie**)	2****	1.000	maand	6.000	2 maanden
	Afwijking in de uitvoering of het gebruik van het emissiearm stalsysteem (indien emissie minder of gelijk aan vergunde situatie***)	2****	1.000	maand	6.000	2 maanden
	Bedrijf wijkt af van vergunde situatie (bv stal anders gebouwd) of maar lagere of gelijke emissie	2****	1.000	maand	6.000	2 maanden
Erfbeplanting	Erfbeplanting niet aanwezig	2	1.000	week	6.000	afhankelijk van jaargetijde
Ontsmettingsplaats	Ontbreken vloeistofdichte reinigings- en ontsmettingsplaats veewagens met juiste afvoer afvalwater	2	5.000	maand	30.000	1 maand
Kadaverplaats	Ontbreken vloeistofdichte kadaverplaats met juiste afvoer afvalwater	2	1.000	week	6.000	1 maand
Brijvoer						
	Bodemverontreiniging door brijvoer	2	2.500	constatering	15.000	1 maand
Mest						
	Opslag vaste mest zonder voorzieningen	2	2.500	constatering	15.000	1 maand
	Bodemverontreiniging door drijfmest	1	5.000	constatering	30.000	1 maand

Handreiking bestuurlijke sanctiemiddelen
Versie november 2012

Samen handhaven voor een duurzaam en veilig Brabant

28

Onderwerp	Overtreding	CAT.	Hoogte dwangsom (€)	Dwangsom per	Maximum (€)	Begünstiging termijn
Besluit mestbassins/ bouwtechnische richtlijnen mestbassins						
Art. 1.3 (besluit)/ 1.1.3 (richtlijn)	Mestbassins niet overeenkomstig bouwtechnische richtlijnen	1	10.000	week	60.000	1 maand
Art. 1.4 (besluit)	Niet afgedekte silo	2	1.000	week	6.000	afhankelijk v/h jaargetijde
	Ontbreken Kiwa-certificaat	2	1.000	week	6.000	1 maand
	Foliebassin niet gekeurd	2	500	week	3.000	afhankelijk v/h jaargetijde
Emissiearme stalsystemen						
	Emissiearm stalsysteem niet geplaatst, onder gedimensioneerd en/of niet onderhouden en in werking gebracht	1	Zie rekenmodel (hoofdstuk 6)			2 maanden (evt. leverancier bellen)
	Emissiearm stalsysteem geplaatst, goed gedimensioneerd en/of onderhouden en in werking gebracht maar werking niet correct	2	1.000	week	6.000	1 maand
	Niet naleven van middelvoorschrift dat de werking van emissiearm systeem niet rechtstreeks beïnvloedt (bijvoorbeeld niet ingevuld logboek maar voor wat betreft overige voorschriften in orde)	2	500	week	3.000	1 maand
	Overschrijding van meer dan 5% van de vergunde emissie (berekend op basis van bijvoorbeeld Rav-code)	1	1.000	week	6.000	1 maand
	Overschrijding van minder dan 5% van de vergunde emissie (berekend op basis van bijvoorbeeld Rav-code)	2	500	week	3.000	1 maand
	Geen analyse waswater	2	1.000	week	6.000	1 maand
	Niet reinigen filterpakket	2	1.000	week	6.000	1 maand
	Ontbreken rendementsmeting (oplevering)	2	2.000	week	6.000	1 maand
	Ontbreken rendementsmeting (periodiek)	2	1.000	week	6.000	afhankelijk v/h jaargetijde

Handreiking bestuurlijke sanctiemiddelen
Versie november 2012

Samen handhaven voor een duurzaam en veilig Brabant

29

	Rendement van de luchtwasser, gecorrigeerd met de meetonzekerheid, wijkt af van het vergunde percentage (gemeten door gecertificeerd bureau zoals Bureau Milieumetingen van de provincie na afwijkingen in indicatieve meting toezichthouder)	2	1.000	week	6.000	1 maand
	Geen onderhoud	2	1.000	week	6.000	1 maand

* De zinsnede tussen haakjes is opgenomen om te voorkomen dat de bedrijven die tussen 7 december 2004 en 25 mei 2010 zijn uitgebreid zonder vergunning aan te vragen nu worden aangepakt. Op deze bedrijven zijn de artikelen 35 en 36 van de verordening van toepassing.
 ** Bijvoorbeeld een andere code uit de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav-code) met gelijke reductie.
 *** Bijvoorbeeld ander merk luchtwasser dan aangevraagd met gelijke reductie.
 **** Op grond van de Nb-wet is geen sprake van een overtreding wanneer ammoniakemissie lager is dan vergund. Bij controle op grond van Nb-wet wel Wabo-beveegd gezag in kennis stellen van de overtreding.

5.3 Overtredingen Rode Kleurspoor

Onderwerp	Overtreding	Hoogte dwangsom	Dwangsom Per	Maximum	Begünstiging termijn
Illegale bouw					
	Zonder vergunning: omvangrijk	Stilleggen: ja	Preventief: 100% bouw-kosten	--	Geen
	Zonder vergunning: geringere omvang	Stilleggen: ja	Preventief: 50% bouw-kosten	--	Geen
	Zonder vergunning: volledig gerealiseerd	Stilleggen: Nee	100% bouwkt	--	Maximaal 6 weken

Handreiking bestuurlijke sanctiemiddelen
 Versie november 2012

Samen handhaven voor een duurzaam en veilig Brabant

30

Afwijking van vergunning					
	Constructief van aard m.b.t. gehele bouwwerk	Stilleggen: ja	100% bouw-kosten	--	Maximaal 6 weken
	Constructief van aard: onderdeel van de bouw	Stilleggen: ja	5% bouw-kosten van het onderdeel per dag	100% bouw-kosten van het onderdeel per dag	Maximaal 6 weken
	Niet-constructief van aard	Stilleggen: Ja: deel waar handhaving betrekking op heeft	5% bouwkt van het onderdeel per dag	100% bouw-kosten van het onderdeel	Maximaal 6 weken
Bestaande bouw					
	Niet voldoen aan Bouwbesluit bestaande bouw (artikel 14 – 18 Woningwet): opmerking beschikking richten aan gebruiker EN eigenaar	Stilleggen: Nee	Eenmalig: kosten herstel met minimum van € 5.000,-	Idem als hoogte dwangsom	
Tijdelijke vergunning (17 WRO)					
	Illegaal gebruik: Beschikking richten op beëindiging en beëindigd houden	Stilleggen: nee	Berekening per situatie: a.d.h.v. omzet/tijdseenheden	10 keer dwangs-omhoogte	Maximaal 6 weken

Handreiking bestuurlijke sanctiemiddelen
 Versie november 2012

Samen handhaven voor een duurzaam en veilig Brabant

31

Tijdelijke bouwvergunning						
		Termijn overschreden: niet legaliseerbaar dan behandelen als situatie zonder vergunning				
Strijdig gebruik pand						
		"vliegende winkel" (eenmalige acties detailhandel)	Stilleggen: nee	Preventief eenmalig € 50.000,-	Eenmalig	Half uur
Strijdig gebruik						
		divers	Stilleggen: nee	Dwangsom relateren aan economisch gewin met € 15.000,-	Eenmalig	Maximaal 6 weken
		Spoedeisend of acuut gevaar 1. afwijkend gebruik 2. bouwen zonder vergunning Bij niet opvolgen: dwangsombesluit nemen of bestuursdwang toepassen	Stilleggen: ja Staken afwijkend gebruik			1. direct 2. direct
Illegaal gebruik van bebouwing en percelen o.b.v. oppervlakte in m ²	Tot 10 m ²			€ 1.000,- week	€ 6.000,-	2 maanden
	Van 11 tot en met 50 m ²			€ 1.500,- week	€ 9.000,-	2 maanden
	Van 51 tot en met 100 m ²			€ 2.500,- week	€ 15.000,-	2 maanden
	Van 101 tot en met 500 m ²			€ 5.000,- week	€ 30.000,-	2 maanden
	Van 501 tot en met 1.000 m ²			€ 8.000,- week	€ 48.000,-	2 maanden
	Boven 1.000 m ²			€ 10.000,- week	€ 60.000,-	2 maanden

6 REKENMODEL BEPALING DWANGSOMHOOGTE NIET PLAATSEN LUCHTWASSERS

6.1 Economisch voordeel niet plaatsen luchtwasser

Bij het opleggen van een dwangsom voor het niet plaatsen van een luchtwasser moet het economisch voordeel hiervan meegenomen worden bij de bepaling van de hoogte van de dwangsom. Dit economisch voordeel bestaat in ieder geval uit:

- de installatiekosten
- de kosten van de bedrijfsvoering (zuurverbruik, energieverbruik e.d.).

Met bijgevoegd rekenmodel (excel-bestand) kan de dwangsomhoogte op basis van deze twee componenten bepaald worden.

Er zijn een aantal gemeenten die ook het economisch voordeel van het aantal te veel gehouden dieren meeneemt in de berekening die ten grondslag ligt aan de hoogte van de dwangsom.

Reden om dit in het bestuursrecht niet te doen zijn:

1. De gemeente heeft als taak de overtredingen van voorschriften te beeindigen en niet als taak de ondernemer te straffen. Het straffen van de ondernemer is een taak van de politie. Bij de berekening van het economisch voordeel t.b.v. een strafrechtelijke veroordeling moet het economisch voordeel van het houden van te veel dieren wel meegenomen worden.
2. De berekening van het economisch voordeel van het houden van te veel dieren kan veel discussie opleveren met de inrichthouder (wat is het voordeel per dier, dit is erg afhankelijk van onder andere de markt). Hierdoor is ook het risico dat een dwangsom door de Raad van State vernietigd wordt groter. Bij vernietiging van de dwangsom kun je weer opnieuw beginnen. Je kunt er beter voor kiezen de dwangsom iets lager te stellen maar wel met een grotere kans om overleefd te blijven bij de Raad van State.

[illegible]

[illegible]

Bijlage 4: Werkprogramma Omgevingsdienst Brabant Noord 2022

1 Inleiding

Gemeentelijk werkprogramma 2022 ODBN

Werk 2.3, augustus 2021

1 Inleiding

1.1 Doel

Dit document het 'ODBN werkprogramma gemeenten 2022' (hierna: werkprogramma) heeft als doel een zo goed mogelijk beeld te geven van de taken die voor 2022 aan de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) worden opgedragen. Met dit werkprogramma wordt, voor wat betreft de taken die bij de ODBN zijn belegd, invulling gegeven aan artikel 7.3 van het BOR.

1.2 Afbakening

Het werkprogramma geldt voor geheel 2022 en betreft de VTH basis- en verzoektaken en de overige verzoektaken. Voor het budget Collectieve taken (onderdeel van het Ontwikkelingsprogramma 2022), 558, Bodemkloet, calamiteitenregeling (omgevingsover) en klachtenregeling zijn alleen de financiële gegevens opgenomen.

1.3 Uitgangspunten

Iedere deelnemer is zelf verantwoordelijk voor het onderbrengen van het basistakenpakket bij de ODBN.

Omgevingswet

Op 1 juli 2022 treedt de Omgevingswet in werking en wordt het takenpakket voor het eerst onder de vlag van de Omgevingswet uitgevoerd. Zowel voor provincie, gemeenten, ketenpartners als ODBN wordt dit een startjaar om te gaan werken vanuit andere wetgeving, andere instrumenten, sturen op het gesprek aan de voorkant, (nog) meer integrale (digitale) samenwerking en in dit geheel ontdekken wat er wel en niet kan. Ondanks de lange aanloopperiode, krijgen de eerste jaren een hoog gehalte 'learning by doing'. Dat is niet erg, zolang met elkaar het goede gesprek gevoerd blijft worden: 'Werk! Het zoals we het hadden bedacht!' en 'Waar hebben we samen bij te staan?'.

Omdat de Omgevingswet medio 2022 in werking treedt, ontstond een keuze over de vorm waarin dit werkprogramma opgesteld wordt. Er is gekozen om in dit werkprogramma uit te gaan van de huidige vorm (Wabo regime) en nog niet te anticiperen op de Omgevingswet. Dit geldt zowel voor het tekstuele deel als voor de bijlagen, waaronder bijlage 2 budgetten per gemeente.

Reden hiervoor is dat de genoemde invoeringsdatum nog niet geheel zeker is. Daarnaast is de terminologie, die voor dit werkprogramma gehanteerd zal gaan worden, nog niet vastgesteld.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 ODBN

1.4 Voorbereiding, vaststelling, coördinatie uitvoering en monitoring

Het ODBN werkprogramma gemeenten 2022 is door de ODBN opgesteld. Begin maart 2021 is aan alle gemeenten het concept van bijlage 2 (budgetten per gemeente) van dit werkprogramma toegestuurd zodat gemeente hierop konden anticiperen in hun eigen begroting. De in bijlage 2 opgenomen definitieve budgetten zijn in samenwerking met de betreffende gemeenten bepaald. Het werkprogramma wordt door alle gemeenten individueel vastgesteld.

De ODBN coördineert de uitvoering van het werkprogramma.

De ODBN rapporteert periodiek over de uitvoering van het werkprogramma. De individuele gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de monitoring van de budgetten en eventuele budgetoverschrijdingen.

1.5 Financieel kader (in uren)

Dit werkprogramma is opgesplitst in de volgende hoofdstukken:

- Vergunningverlening (basis- en VTH-verzoektaken);
- Toezicht en handhaving (basis- en VTH-verzoektaken);
- Juridische ondersteuning (basis- en VTH-verzoektaken);
- Overige verzoektaken.

Werk 2.3, augustus 2021

Bij het opstellen van dit werkprogramma zijn onderstaande financiële uitgangspunten gehanteerd:

- 1 **Algemene werkzaamheden ten behoeve van het werkprogramma:** Per gemeente 65 uur + 1% van het totaal aantal uren van het werkprogramma van de betreffende gemeente (excl. uren intake en verzending).
- 2 **Intake en verzending:** 15% van het totaal aantal uren van het werkprogramma van de betreffende gemeente (excl. uren Algemene werkzaamheden).
- 3 **Vergunningverlening lichte gebonden werkzaamheden:** Basis gemiddelde aanbesteding 2018, 2019 en 2020 aangevuld met een trendanalyse (stijgende of dalende lijn) op hoofdlijnen. De uren worden indien nodig bijgesteld om een realistischer beeld te geven.
- 4 **Besluit bodenkwaliteit en Mobiel breken:** De notitie Overdracht reguliere basistaken Besluit bodenkwaliteit en grote infrastructurele werken plus uren mobiel breken (voor mobiel breken is een reële inschatting gemaakt op basis van een risicogerichte aanpak). Daarnaast zijn aanvullend uren opgenomen voor het toezicht op gesloten bodemenergiesystemen in de aanlegfase (1.004 uur regio breed).
- 5 **Afbestaken:** Basis gemiddelde aanbesteding 2018, 2019 en 2020 aangevuld met een trendanalyse (stijgende of dalende lijn) op hoofdlijnen. De uren worden indien nodig bijgesteld om een realistischer beeld te geven.
- 6 **Geprogrammeerd toezicht:** Zie paragraaf 3.3.
- 7 **Niet geprogrammeerd toezicht:** Basis gemiddelde aanbesteding 2018, 2019 en 2020 aangevuld met een trendanalyse (stijgende of dalende lijn) op hoofdlijnen. De uren worden indien nodig bijgesteld om een realistischer beeld te geven. Daarnaast zijn aanvullend uren opgenomen voor de uitvoering van het grijze straalrecht (2.700 uur regio breed).

- 8 **Juridische ondersteuning basistaken:** Basis gemiddelde aanbesteding 2018, 2019 en 2020 aangevuld met een trendanalyse (stijgende of dalende lijn) op hoofdlijnen. De uren worden indien nodig bijgesteld om een realistischer beeld te geven.
- 9 **Overige verzamelkosten:** Basis gemiddelde aanbesteding 2018, 2019 en 2020 aangevuld met een trendanalyse (stijgende of dalende lijn) op hoofdlijnen. De uren worden indien nodig bijgesteld om een realistischer beeld te geven. Aanvullend zijn voor externe veiligheid en het bijhouden van Web-IVB dezelfde hoeveelheid uren opgenomen als in WP2021.

LET OP: bovenstaande uitgangspunten worden gehanteerd voor het berekenen van de budgetturen. Afbreking vindt plaats op basis van daadwerkelijk gerealiseerde uren waardoor de percentages bij algemene werkzaamheden en intake en verzending kunnen afwijken.

1.6 Algemene werkzaamheden

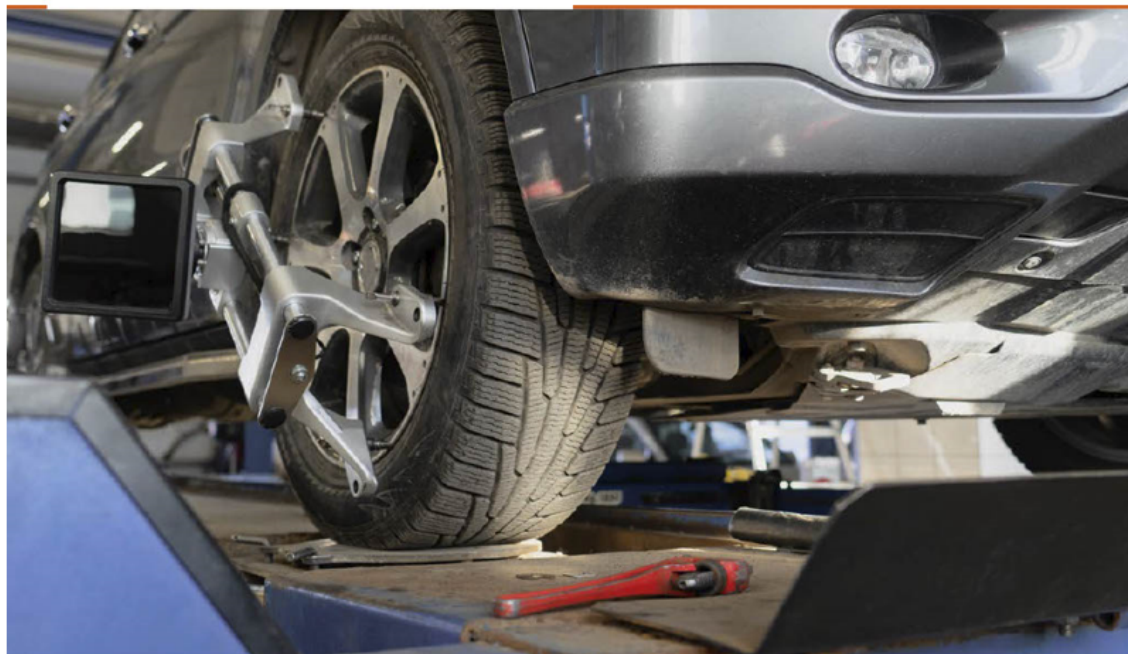
Ten behoeve van het werkprogramma worden een aantal algemene werkzaamheden uitgevoerd zoals het opstellen werkprogramma (incl. selectie bedrijven), monitoring, capaciteitsplanning en uitvoeren van analyses. Hiervoor wordt per gemeente 65 uur + 1% van het totaal aantal uren (excl. uren intake en verzending) van het werkprogramma van de betreffende gemeente gereserveerd.

In de bijlage 2 zijn de budgetturen per gemeente voor de algemene werkzaamheden opgenomen.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 OOR

Versie 2.1, augustus 2021

2 Vergunningverlening

Gemeentelijk werkprogramma 2022 OOR

Versie 2.1, augustus 2021

2.1 Inleiding

We bevinden ons in een periode van omvangrijke ontwikkelingen met invloed op vergunningverlening. De OCBN werkt intensief samen met haar deelnemers aan deze ontwikkelingen, zoals de invoering van de Omgevingswet, de transitie van de veehouderij en de doorontwikkeling van de VTH-taken van de OCBN. Deze ontwikkelingen staan niet op zichzelf maar komen voort uit maatschappelijke ontwikkelingen: een andere blik op de leefomgeving, de veranderingen binnen de agrarische sector en een andere houding in de gesprekken met bedrijven, inwoners en maatschappelijke organisaties.

Deze ontwikkelingen zijn concreet gemaakt in het Regionaal Operationeel Kader Vergunningverlening (ROK-VV), het implementeren van de acht maatregelen uit het rapport 'Meer dan de som der delen' van de Taskforce Transitie Veehouderij en het aanpassen van de werkwijze ter voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet. Al deze ontwikkelingen hebben grote impact op zowel de agrarische als de industriële vergunningverlening. Vooral de andere manier van werken springt hierbij in het oog. Dat is niet alleen de inhoud en het proces van het werk, maar dit gaat ook over houding en gedrag van medewerkers. In 2021 is hard gewerkt aan een vertaling in de werkprocessen en -programma's, die voor de afspraken in het ROK-VV tot een kostenneutraal ingezette aanpassing van het vergunningverleningsproces in 2022 hebben geleid.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 OCBN

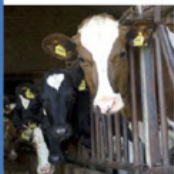
Versie 2.1 augustus 2021

2.1.1 Regionaal operationeel kader (ROK)

In 2021 is het Regionaal Operationeel Kader voor vergunningverlening (ROK-VV), dat de basis voor vergunningverlening op het Wabo-milieudiel beschrijft, door het Algemeen Bestuur vastgesteld. In 2021 is gestart met de implementatie van het ROK-VV.

Het ROK-VV beschrijft effectievere milieuvergunningverlening voor het bereiken en in stand houden van een schone, veilige en duurzame fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. In 2022 wordt de implementatie van het ROK-VV voortgezet. De belangrijkste veranderingen die in de uitvoering van vergunningverlening doorgevoerd worden:

- Er wordt geanticipeerd op de komst van de Omgevingswet met meer participatie van initiatiefnemers voor het behalen van milieudoelen;
- Meldingen worden risicogericht afgehandeld wat over het geheel genomen minder arbeidsintensief is;
- Bestaande vergunningen worden geactualiseerd via een structureel spoor (toetsing op actuele voorschriften voor eerder vergunde activiteiten bij nieuwe aanvragen/meldingen en bij toezicht) en een planmatig spoor (bij wijziging van wetgeving). Voor het planmatige spoor worden te toetsen vergunningen geselecteerd vanuit de landelijke prioriteitsladder (IPO-rapport), waarnaast een risicogericht vangnet ingezet wordt. Dit laatste voor vergunningen die lange tijd ongewijzigd zijn;
- Er wordt getoetst op noodzaak tot intrekken van vergunningen op basis van toezichtsignalen en signalen bij lopende vergunningaanvragen en meldingen (sluimerende vergunningen na wijzigingen). Na toetsing en afstemming, wordt de beschikking tot intrekking voorbereid. Er kunnen landelijke, provinciale of regionale ontwikkelingen spelen (zoals de stopzetting), die om een projectmatige aanpak vragen. In dat geval bereidt de OCBN een projectvoorstel voor om regionale vergunningen in te trekken;
- In lijn met het ROK-Toezicht en Handhaving (ROK-TH) wordt risicogericht gewerkt binnen vergunningverlening door de toetsingsprocedure aan te passen op de omvang van het potentiële milieurisico: het uniform minimaal uitvoeringsniveau wordt daarop eventueel aangevuld met een intensievere toetsingsprocedure (bijv. met een opleveringscontrole) en aangevuld met maatwerk op regionale of lokale prioriteiten (denk aan speerpunten als energiebesparing en potentieel Zeer Zorgwekkende Stoffen).

Gemeentelijk werkprogramma 2022 OCBN

Versie 2.1 augustus 2021

2.2 Inrichting gebonden werkzaamheden

De werkzaamheden voor vergunningverlening voor inrichtingen omvatten:

- Behandelen aanvragen omgevingswetvergunning Wabo milieu
- Behandelen milieuneutrale wijziging omgevingswetvergunning Wabo milieu
- Beoordelen meldingen Activiteitenbesluit
- Beoordelen omgevingswetvergunning beperkte milieutoets (OBM)
- Actualiseren voorschriften Wabo milieu
- Intrekken vergunningen Wabo milieu/ intrekken OBM
- Opstellen maatwerkvoorschriften/ beoordelen gelijkwaardigheid
- Overige adviezen m.b.t. vergunningen Wabo milieu (b.v. beoordelen aanmeldnotitie, beoordelen MER voorafgaande aan vergunningprocedure, toetsen rapportage PRTI)

Het betreft het behandelen van een aanvraag/ melding inclusief het beoordelen van onderzoeken die deel uitmaken van de aanvraag/ melding en eventuele juridische inzet inclusief zierwijze maar exclusief bezwaar- en beroepsprocedures. Bezwaar- en beroepsprocedures zijn opgenomen in hoofdstuk 4 Juridische ondersteuning.

Ook is in 2021 gestart met het opstellen van een integraal Regionaal Operationeel Kader. Dat betekent een verdere verbreding van het ROK-VV in samenhang met een herijkt ROK-TH (Toezicht & Handhaving). De regionale beleidsdoelen (die eerder ontbraken) worden in de herijking meegenomen. In 2022 wordt het nieuwe integrale ROK-VTH opgeleverd.

2.2.2 Agrarische vergunningverlening

Om de hoeveelheid agrarisch werk door de Brabantse omgevingsdiensten te kunnen uitvoeren zijn in 2019 door de Taskforce VTH en transitie veehouderij (lees Taskforce 1.0) 8 maatregelen voorgesteld. De gevolgen van het (voorged) provinciale coalitieakkoord leidde namelijk tot een verwachte piek in de werkzaamheden rondom de agrarische vergunningverlening in de periode 2020 - 2022. In 2020 is gestart met het implementeren van de 8 maatregelen en overige aanbevelingen uit het adviesrapport 'Meer dan de som der delen' bij de drie Brabantse omgevingsdiensten. Elke dienst (en dus ook de OCBN) heeft haar eigen verantwoordelijkheid in de implementatie van de maatregelen waarbij met behulp van de Taskforce 2.0 de gezamenlijkheid en uniformiteit tussen de diensten wordt bewaakt en bevordert. De Taskforce 2.0 en de implementatie van de maatregelen zijn eind 2021 afgerond.

Herijking

De Taskforce 1.0 gaf aan dat het voor omgevingsdiensten noodzakelijk is de komende periode bij belangrijke ontwikkelingen jaarlijks, dan wel periodiek de ontwikkelingen te monitoren. Tijdens de looptijd van de Taskforce 2.0 is twee keer een 'herijkingdocument' opgesteld, waarbij de mogelijke consequenties van nieuwe ontwikkelingen op de VTH-uitvoering in beeld zijn gebracht.

De Taskforce concludeert dat deze herijking, door de vier belangrijkste agrarische ontwikkelingen voor de drie Brabantse omgevingsdiensten, niet alleen veranderingen betekenen in de hoeveelheid werk, maar ook dat de veranderingen plaatsvinden in andere jaren dan geschiedt in het adviesrapport van de Taskforce 1.0.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 OOB

2.2.5 Risicorelevante bedrijven

Eind 2018 is het meerjarenperspectief risicorelevante bedrijven 2019-2022 opgesteld. Deze bedrijven worden in het kader van toezicht de komende jaren bezocht. De OOB actualiseert de vergunningen op basis van toezichtsignalen.

2.3 Beoordelen meldingen Besluit bodemkwaliteit en Besluit mobiel breken

Het Beoordelen van meldingen Besluit bodemkwaliteit wordt volgens de notitie Overdracht reguliere taken Besluit bodemkwaliteit uitgevoerd.

Het beoordelen van meldingen op grond van het Besluit mobiel breken wordt volgens een risicogerichte werkwijze uitgevoerd.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 OOB

De totale hoeveelheid van het gemeentelijk- en provinciaal werk door de vier belangrijkste ontwikkelingen ten opzichte van de prognose van de Taskforce 1.0, neemt af. Dit komt met name door het vervallen van de (provinciale) vergunningplicht van de Wet natuurbescherming bij intern salderen. Voor de gemeentelijke werkzaamheden wijzigen de verwachte werkzaamheden veel minder dan voor de provinciale werkzaamheden, omdat er nog steeds een Wabo-vergunningplicht bestaat. Daarbij is er sprake van een geleidelijke stijging van de werkzaamheden voor de drie omgevingsdiensten richting 2023. In de tweede helft van 2021 gaat de Taskforce een verdieplingslag maken om deze stijging naar de individuele gemeenten te vertalen (inzicht in intensieve veehouderijen per gemeente).

Effect

Kortom, er gebeurt veel in de agrarische vergunningverlening. Ontwikkelingen staan niet stil en er wordt steeds beter zicht gekregen op de daadwerkelijke efficiency vanuit de implementatie van de maatregelen, zoals de afhandeling van de meldingen Activiteitenbesluit en het proces van de m.e.r.-beoordeling.

In het najaar van 2021 worden de eerste concrete resultaten van de implementatie van de maatregelen verwacht en daarnaast de resultaten van de verdieplingslag per gemeente (stijging werkzaamheden richting 2023). Daarmee wordt het totale effect op het werkprogramma inzichtelijk. Omdat verwerking van een eventueel effect in het werkprogramma 2022 dan niet meer mogelijk is, gaat de OOB de resultaten en mogelijke effecten verwerken in de termijnrapportages van 2022.

2.3.3 Potentieel zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

De laatste jaren is de aanwezigheid van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) een urgent thema. De aanwezigheid van ZZS speelt breed in lucht, water en bodem. Deze stoffen zijn geclassificeerd als de gevaarlijkste stoffen voor mens en milieu en het is het streven om deze stoffen uit de leefomgeving te weren. De drie Brabantse Omgevingsdiensten zijn in opdracht van de provincie bezig met het vormen van een beeld over emissies van ZZS in Brabant. Vanwege de aanwezigheid van grote industrie in Midden-West Brabant is de OMWB hiervan trekker. Dit project kan effect hebben voor 2022 als ook gemeentelijk vergunningen geactualiseerd moeten worden of maatwerkvoorschriften moeten worden opgelegd. Het project is nog niet afgerond en de effecten van dit onderwerp op dit werkprogramma zijn nog niet in beeld.

Voor vergunningverlening kan het zijn dat er sprake is van een toename aan uren als er vergunningen geactualiseerd moeten worden of maatwerkvoorschriften moeten worden opgelegd.

2.3.4 Energiebesparing bedrijven

Het thema energiebesparing is voortdurend in ontwikkeling. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet per juli 2022 zal uiterlijk 1 januari 2023 de Verbrede energiebesparingsplicht van kracht worden. Deze gaat rechtstreeks doorwerken naar vergunningen en maakt (met uitzondering van enkele complexe vergunningen) energievoorschriften in de vergunning overbodig. Voor bestaande energievoorschriften komt overgangrecht.

Versie 2.3, augustus 2021

2.4 Toetsen asbestinventarisatierapporten

Het toetsen van asbestinventarisatierapporten. Inmiddels is de risicogerichte benadering van de asbesttaken nader uitgewerkt in de geactualiseerde Notitie Asbesttaken, die in de tweede helft van 2021 met de deelnemers besproken wordt. Deze manier van werken moet in 2022 gemonitord worden, zodat een duidelijk en helder beeld verkregen wordt van het effect van deze werkwijze op de ureninschatting.

De verzoekt 'toetsen' beoordelen van een slopmelding voor particulier asbestverwijdering (sloop van minder dan 35 m² asbest) is in dit product opgenomen omdat de omvang hiervan te gering is om dit apart op te nemen.

2.5 Budgetten

In bijlage 2 zijn de budgetten per gemeente voor vergunningverlening opgenomen.

Versie 2.3, augustus 2021

Gemeentelijk werkprogramma 2022 ODBN

Versie 2.3, augustus 2021

3.1 Regionaal operationeel kader (ROK)

Op 6 juli 2016 heeft het Algemeen Bestuur van de ODBN ingestemd met het Regionaal Operationeel Kader 2017-2020 voor de milieutaken toezicht en handhaving (ROK-TH). Het ROK-TH stelt de ODBN beter in staat op een effectieve, efficiënte en innovatieve manier uitvoering te geven aan toezicht en handhaving met als resultaat een schone, gezonde en veilige leefomgeving.

Het ROK-TH geeft tevens de ontwikkeling weer die onze deelnemers van de ODBN verwachten. Belangrijkste onderdelen zijn in dat opzicht het verder eigen maken en verfijnen van de methodiek van informatiegestuurd toezicht, het beter verwerken van omgevingsfactoren en naleefgedrag bij het bepalen van de inzet van capaciteit en tot slot het inzetten van alternatieve instrumenten bovenop of in plaats van inspecties.

In 2017 is gestart met de implementatie van het ROK-TH. In 2022 zal in de uitvoering van toezicht en handhaving worden vastgehouden aan de uitgangspunten van het ROK-TH. In 2021 is, gezamenlijk met de deelnemers, een evaluatie van het ROK-TH gestart. Hierin wordt rekening gehouden met de komst van de Omgevingswet. In 2021 startte, gecombineerd met de eerste ervaringen met het ROK-VV, de herijking van het integrale ROK. In 2022 verwachten we dit nieuwe ROK op te leveren.

Van het budget voor geprogrammeerd toezicht wordt elk jaar 7% gereserveerd voor voorbereiding, monitoring en rapportage.

Het opnieuw beoordelen van de ROK7-budgetten wordt meegenomen in de evaluatie ROK-TH.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 ODBN

3.2 Doelstellingen en indicatoren

Doelstelling

Artikel 72, lid 2 van het Besluit omgevingsrecht (BOR) stelt dat de bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst zorgen voor een uniform uitvoerings- en handhavingbeleid. Daarin moet gemotiveerd worden aangegeven welke doelen de omgevingsdienst moet behalen bij de uitvoering en handhaving en welke activiteiten daartoe door de omgevingsdienst uitgevoerd worden. Middels het Regionaal operationeel beleidskader Toezicht en Handhaving (ROK-TH) wordt invulling gegeven aan dit artikel, echter in het ROK-TH zijn geen regionale doelen opgenomen.

In 2021 startte de herziening van het ROK-TH, welke in 2022 tot oplevering van het nieuwe Regionaal Operationeel Kader moet leiden. Dit kader is van de deelnemers en de ODBN ondersteunt dit proces. In dit kader wordt het huidige ROK-TH 2016 geëvalueerd, het ROK-VV 2021 geïntegreerd en stellen de deelnemers de wettelijke regionale beleidsdoelen op. Samen vormt dit een integraal ROK-VTH.

Indicatoren

Pas nadat er regionale doelen geformuleerd zijn, kunnen indicatoren benoemd worden die gemonitord kunnen worden.

Monitoring

In artikel 10.6 van de Regeling omgevingsrecht (MOR) is opgenomen dat in ieder geval de volgende gegevens gemonitord worden:

1. Uitgevoerde controles
2. Geconstateerde overtredingen
3. Opgelegde bestuurlijke sancties
4. Processen-verbaal
5. Over mogelijke overtredingen ontvangen klachten

Versie 2.3, augustus 2021

Om aan deze wettelijke verplichting te kunnen voldoen, is door de ODBN geïnventariseerd welke gegevens reeds worden vastgelegd, worden gerapporteerd aan gemeenten en waar verbeterpunten liggen.

Gebleken is dat met de inrichting van de huidige systemen niet alle bovenstaande gegevens ontsloten kunnen worden. Vanaf 1 januari 2022 gaat de ODBN Centric Leefomgeving in gebruik nemen (voor toekomstige aansluiting op het DSO). Het streven is om dit systeem zodanig in te richten dat de bedoelde gegevens in de toekomst makkelijk ontsloten en dus ook gerapporteerd en gemonitord kunnen worden.

3.3 Financieel kader geprogrammeerd toezicht (in uren)

Uitvoering van regulier inrichting gebonden toezicht vindt in 2022 plaats op basis van de budgetten die volgens het LFF noodzakelijk zijn, aangevuld met de extra uren voor de uitvoering van het Energiebod (zie paragraaf 3.4.2.2, thematisch toezicht). Dit uitgangspunt wordt gehanteerd voor basis en verzoektaakbedrijven. De volgens het LFF noodzakelijke budgetten worden bepaald op basis van de gemiddelde benodigde budgetten per jaar voor het uitvoeren van inspecties conform de kentallen en controlefrequenties van het LFF en de in het LFF opgenomen uitgangspunten voor heinspecties (m.u.v. van het kentel, dat van 4 naar 5 uur is gegaan). De berekening heeft plaatsgevonden op basis van het huidige inrichtingsbestand van de ODBN. De resultaten van de opschoning van het inrichtingsbestand (administratieve verwerking grootschalige gevelverfities) zijn hierin verwerkt. Zie hiervoor ook paragraaf 3.4.3. Voor de ex-VVGB-bedrijven is in 2022 het budget gelijk aan het in 2021 gereserveerde budget voor geprogrammeerd toezicht en handhaving.

Voor ketentoezicht zijn middelen in het budget voor Collectieve taken gereserveerd.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 ODBN

3.4.3 Toezicht per risicoklasse

Binnen het ROK-TH zijn activiteiten op basis van een risicoanalyse onderverdeeld in drie risicoklassen. Hoog risico, gemiddeld risico en laag risico. De afgelopen jaren werd tijdens de informatiesessies binnen de brancheaankamp zichtbaar dat veel activiteiten van bedrijven door de kaders van een branche en/of de kaders van een risicoklasse van het ROK-TH heen lopen. Door actiever in te spelen op thema's binnen en buiten de branche kunnen we toezicht uitvoeren daar waar het van waarde kan zijn.

In 2021 heeft de ODBN de aanpak van de risicoklassen gemiddeld en laag dan ook samengevoegd tot de risicoklasse laag risico. In 2022 wordt deze aanpak voortgezet.

Per risicoklasse is de volgende toezichtstrategie benoemd:

- **Hoog risico's:**
Activiteiten met een hoog risico worden onderworpen aan (periodiek) toezicht afgestemd op de risico's, het naleefgedrag en de veiligheidscultuur van elk bedrijf.
- **Onderliggende risico's:**
Bij activiteiten met een gemiddeld of laag risico wordt regio breed, uniform en generiek projectmatig toezicht uitgevoerd aan de hand van branches of thema's. Toezicht wordt hierbij vooral afgestemd op risico's, naleefgedrag en naleefmotieven binnen een bepaalde branche, doelgroep of thema.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 ODBN

3.4 Geprogrammeerd toezicht en handhaving

In dit onderdeel worden de toezichttaken beschreven. Onder toezicht worden hier alle handelingen verstaan tot en met repressieve handhaving. Het effectueren van de opgelegde sanctie maakt geen onderdeel uit van toezicht.

3.4.1 Voorbereidingsfase toezicht/bedrijvenlijst

Bij het geprogrammeerd toezicht wordt gekozen op welke wijze het toezicht effectiever en efficiënter uitgevoerd kan worden door meer tijd te besteden aan de voorbereiding van toezicht. Dit wordt voornamelijk vormgegeven bij de branche- en themagerichte aanpak door voorafgaande aan het toezicht informatie te verzamelen en een informatieanalyse uit te voeren. Hierdoor kan bepaald worden wat de risico's zijn en bij welke bedrijven deze kunnen voorkomen. De ROK-7 budgetten worden hiervoor ingezet. Deze werkwijze heeft ook tot gevolg dat de selectie van bedrijven pas in de voorbereidingsfase plaatsvindt en het totaal aantal uit te voeren inspecties niet in dit werkprogramma is opgenomen. Het streven is om de bedrijven in ieder geval voor 1 januari, voorafgaand aan het jaar van uitvoering, geselecteerd te hebben.

De selectie van bedrijven wordt gepresenteerd aan de gemeenten, zodat gemeenten in de gelegenheid zijn om bij hen bekende informatie over deze bedrijven te delen of om aan te haken bij de controle (bijv. in het kader van ruimtelijke ordening).

Versie 2.3, augustus 2021

3.4.3.3 Toezicht risicoklasse hoog

Voor de bedrijven die ingedeeld zijn in de risicoklasse hoog geldt voor de controlefrequentie in 2022 het LFF. Uitzondering hierop zijn onderstaande categorieën.

Veehouderijen

In 2022 wordt middels risicoprioritering bepaald bij welke veehouderijen toezicht wordt gehouden. De belangrijkste milieurisico's verbonden aan het houden van vee, de regionale en lokale bestuurlijke prioriteiten en doelen en het naleefgedrag worden bij deze prioritering betrokken en vervolgens vertaald naar risico indicatoren.

De risicoprioritering zal nog in 2021 worden uitgevoerd. Zo kan er per 1 januari 2022 direct gestart worden met de uitvoering. Bij het toezicht worden vervolgens de belangrijkste risico's met de grootste diepgang gecontroleerd. Dus niet alleen de keuze om een bedrijf met een bepaalde frequentie te controleren vindt risicogericht plaats, ook het toezicht bij dat bedrijf zelf wordt risicogericht uitgevoerd.

Tot slot is de verwachting dat de warme sanering veehouderijen doorloopt in 2022.

Risicorelevante bedrijven

Het meerjarenperspectief dat in 2018 is vastgesteld voor risicorelevante bedrijven zal ook in 2022 zijn uitvoering krijgen. Hierbij wordt nog steeds vastgehouden aan het jaarlijks bezoeken van de bedrijven en waar mogelijk, specifiek op het bedrijf gericht toezicht toe te passen. Door de regionale en landelijke successen van het project zal eind 2022 de aanpak en afkadering van risicorelevante bedrijven worden ingebed in de organisatie, door:

1. te gaan werken volgens specifiek op het bedrijf gericht toezicht, bij een geselecteerde doelgroep risicorelevante bedrijven in samenwerking met de Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN);
2. het onderhouden en opzetten van een bedrijvennetwerk tussen risicorelevante bedrijven;
3. het verbeteren van de samenwerking met de VRBN rondom risicorelevante bedrijven.

Bedrijven met een aangepaste bezoekfrequentie

Een bepaalde groep bedrijven wordt 2x per jaar, jaarlijks of eenmaal per 2 jaar bezocht. Deze bedrijven worden geselecteerd aan de hand van de onderstaande criteria en de meeste recente informatie van toezichthouders, coördinatoren TH, deelnemers en monitoringsgegevens.

Versie 2.3, augustus 2021

De gehanteerde selectiecriteria zijn:

- Bestuurlijke gevoeligheid
- Groot/complex bedrijf (waardoor een jaarlijkse deelcontrole efficiënter is dan integrale controle met lagere frequentie)
- Naleefgedrag/ reactie (C en D volgens Landelijke Handhavingstrategie)
- Veel (gegronde) klachten
- Gevoelig voor onderneming
- Ontbreken gecertificeerd milieuzorgsysteem bij IPPC-installaties (m.u.v. veehouderijen)

Deze werkwijze heeft vooral tot doel om de selectie van deze bedrijven dynamischer te maken en om op grond van actuele informatie de beschikbare budgetten zo effectief mogelijk in te zetten.

Bodem

Geprogrammeerde inspecties waarbij bodem een groot controleaspect betreft, worden gezamenlijk met een toezichthouder bodem uitgevoerd. Indien een inspectie overwegend gaat over bodem en bouwstoffen, dan wordt de inspectie in het geheel en alleen door de toezichthouder bodem uitgevoerd.

Focus op veiligheid en volksgezondheid

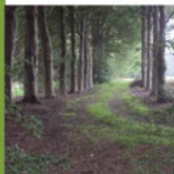
Met behulp van informatiegestuurd werken lukt het steeds vaker en beter om in het toezicht de focus op veiligheid en volksgezondheid te richten. Voorbeelden hiervan zijn de branche-aanpak en de werkwijze voor de risicorelevante bedrijven. Een verdere verbetering en verfijning van het informatiegestuurd werken (de OCBN heeft een kwartiermaker op dit thema sinds juni 2021) zorgt voor nog betere inzet bij een (verhoogd) risico voor veiligheid en volksgezondheid.

Regionale prioriteiten ROK

Waar relevant wordt bij de uitvoering van het toezicht bij deze groep bedrijven ook gekeken of een bijdrage kan worden geleverd aan één van de regionale prioriteiten:

- Veehouderij en volksgezondheid
- Transitie zorgvuldige veehouderij
- Terugdringen van milieuklachten
- Energiebesparing bij bedrijven (energieakkoord 2023)

De prioriteiten zouden in 2021, bij de bestuurlijke conferentie, opnieu en tezamen met de deelnemers bepaald worden. Nu de bestuurlijke conferentie niet doorging is de bepaling van nieuwe prioriteiten bij de evaluatie van het ROKTH opgenomen.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 OCBN

Eenmalige uitvoering volgens brancheaanpak (doorlooptijd 1 of 2 jaar):

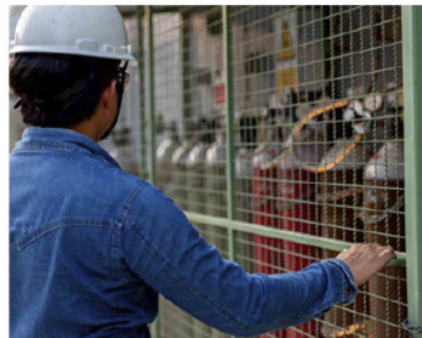
- **Bijeenkomst functie:** Beurzen, evenementencomplexen en diverse bijeenkomst locaties
- **Gezondheidsfunctie:** Verzorgingshuizen en ziekenhuizen (doorgeschoven van 2021 naar 2022 vanwege COVID)
- **Industrie:** Rubber en kunststofbedrijven
- **Wiskelfunctie:** Benzinstations zonder LPG
- **Industrie:** natte en chemische wasserijen
- **Wiskelfunctie:** Supermarkten

In bijlage 3 is een tabel met de planning opgenomen.

Thematisch toezicht

Naast de uitvoering van branchetoezicht vindt er binnen het projectmatig toezicht ook themagericht toezicht plaats. Vaak is een thema gekoppeld aan een bepaalde activiteit, of valt het samen met een bepaalde branche of interventietechniek. De volgende thema's staan voor 2022 centraal:

Gemeentelijk werkprogramma 2022 OCBN

3.4.2.3 Toezicht risicoklasse overige risico's

Binnen de risicoklasse overige risico's wordt het toezicht projectmatig uitgevoerd. Dit gebeurt aan de hand van de meerjaren-branchepanning en actuele thema's.

Meerjaren Branchepanning

In 2022 wordt de aanpak van branchetoezicht doorgezet aan de hand van de meerjarenpanning. Dit betekent dat in 2022 de volgende branches aandacht krijgen:

Vaste branches, jaarlijkse uitvoering volgens branchepanning:

- **Bijeenkomstfunctie:** Horeca - restaurants en overig (zacht)
- **Industrie:** Bouwnijverheid en installatietechniek
- **Industrie:** Garages en autoherstelbedrijven
- **Industrie:** Metaalbedrijven
- **Wiskelfunctie:** Benzinstation met LPG
- **Industrie:** Autodemontagebedrijven

Verste 2.1 augustus 2021

Energie

(activiteit: toezicht op energiebesparing)

De Regionale Energiestrategie (RES) stelt zich als doel 11% energie te besparen in 2030 ten opzichte van 2017. In het voorstel Energiebod OCBN 2021 heeft de OCBN bevestigd dat een maximale inzet van toezicht bij bedrijven leidt tot 20% realisatie van het RES-energiebesparingsdoel. Hierbij wordt uitgegaan van deelname van iedere deelnemer aan de Energiebod. Ter invulling van dat doel bezoekt de OCBN in de periode 2022 t/m 2030 alle energie-relevante bedrijven, waar de gemeente een wettelijke toezichttaak heeft, gemiddeld één keer. Het gaat dan om zowel basistaakbedrijven (20-30%) als verzoekttaakbedrijven. Een jaarlijks op te stellen themaplan energie maakt de inzet voor het daaropvolgende jaar concreet. Het speelt daarbij in op de snel veranderende regelgeving rond energiebesparing en maakt waar mogelijk gebruik van subsidiegelden zoals de regeling Versterkte Uitvoering Energietoelicht (VUE) die mogelijk een vervolg krijgt in 2022. Het themaplan energie wordt in het laatste kwartaal aan de gemeenten voorgelegd.

Mestfraude

(interventietechniek ketentoezicht)

Mestfraude is een actueel thema als het gaat om milieutoezicht. Vanuit verschillende partijen is er een nadrukkelijke vraag om meer inzet te realiseren op mestfraude. Ook de OCBN heeft een rol in de uitvoering van toezicht rondom mestproblematiek. Binnen het ketennetwerk hebben we als omgevingsdienst een signalerende functie en een vergunningverlenende functie. De afgelopen jaren hebben we hier vorm aan gegeven door inspecties uit te voeren in het kader van het Brabant brede project Gebiedsgerichte handhaving mestfraude. Deze werkwijze wordt in 2022 voortgezet.

Afval

(interventietechniek ketentoezicht)

Omgang met afval blijft een belangrijk onderdeel voor een schone en gezonde leefomgeving. In 2022 geven we hier structureel uitvoering aan door de inspanningen van de OCBN te combineren met de andere twee Brabantse omgevingsdiensten en andere partners op dit thema zoals het LMA en I&M.

In 2022 blijven we inzetten op E-waste.

Verste 2.1 augustus 2021

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

[gekoppeld aan brancheaankoop metaalbewerking, autopoetsbedrijven en natte en chemische wasserijen]

De problematiek van ZZS is binnen het gebied van de OCBN nog onvoldoende in beeld. Waar speelt dit en waar zitten de risico's? Hier wil de OCBN meer zicht op krijgen. In 2021 zijn de eerste stappen gezet om dit onderwerp mee te nemen bij inspecties van de branches metaalbewerking en autopoetsbedrijven. In 2022 wordt dit uitgebreid met de branche natte en chemische wasserijen. Door binnen deze branches bij specifieke bedrijven toezicht uit te voeren, inventariseert de OCBN waar een emissie van ZZS naar water, lucht of bodem kan plaatsvinden. Actualiseren van vergunningen of maatwerkvoorschriften opleggen bij deze bedrijven is een juiste vervolgstap.

3.4.2.3 Particuliere verkooppunten vuurwerk

De particuliere verkooppunten voor vuurwerk worden jaarlijks gecontroleerd. Jaarlijks wordt de aankoop op de actuele ontwikkelingen afgestemd en wordt de werkwijze voor het komende jaar bepaald.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 OCBN

Versie 2.3, augustus 2021

3.4.4 Inrichtingenbestand

Tussen 2019 en 2021 is voor vrijwel alle gemeenten binnen het OCBN-gebied het inrichtingenbestand geactualiseerd. Dit betekent dat de kwaliteit van het inrichtingenbestand voor de gemeenten fors is verbeterd en dat er goede basis ligt voor de omzetting naar milieubelastende activiteit onder de Omgevingswet. Het inrichtingenbestand is eigendom van de deelnemers, maar is een belangrijke database om het werk van de OCBN te kunnen uitvoeren. Voor 2022 en verder onderscheiden we twee sporen:

1. Het actief beheer van het inrichtingenbestand

Na de actualisatie van het inrichtingenbestand is het van belang om het inrichtingenbestand actueel te houden. Het actief beheer van het inrichtingenbestand is – buiten het doorvoeren van mutaties door VTH-wijzigingen – een nieuwe taak voor de OCBN. Alle mutaties verwerken is te kostbaar bleek uit een onderzoek, daarom richt de OCBN zich op die mutaties die milieurelevant zijn en waar mogelijk geautomatiseerd verwerkt kunnen worden.

Naar aanleiding van een pilot in 2021 worden deelnemers hierover geïnformeerd en waar er sprake is van meerkosten door deze nieuwe taken komt er een voorstel richting deelnemers. De verwachting is om dit voorstel in het vierde kwartaal van 2021 aan de deelnemers voor te leggen. Ondertussen worden de mutaties die voortvloeien uit de VTH-uitvoering gewoon verwerkt waardoor het inrichtingenbestand zoveel als mogelijk actueel blijft.

2. De omzetting van het inrichtingenbestand naar een activiteitenbestand (MBAs)

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het begrip inrichting uit de Wet milieubeheer losgelaten en vervangen door het begrip milieubelastende activiteit (MBA). Concreet effect is dat het inrichtingenbestand in de komende jaren omgezet moet worden naar een activiteitenbestand. Hierin moeten alle MBAs opgenomen worden. De omzetting van de circa 15.000 inrichtingen naar MBAs is zeer omvangrijk. Daarom kiest de OCBN, in lijn met het advies van ODNL, voor een gecombineerde aanpak: het geautomatiseerd omzetten via een digitale tool en een handmatige omzetting van de meest milieurelevante bedrijven. In de tweede helft van 2021 wordt een pilot uitgevoerd om de tool, waarmee de geautomatiseerde omzetting plaats moet vinden, te toetsen op zorgvuldigheid en de mate waarin de omzetting bruikbaar is in de praktijk. Hiervoor wordt ook samengewerkt met andere Omgevingsdiensten. Op basis van de uitkomsten van deze pilot worden de kosten voor de omzetting inzichtelijk en zal de OCBN aan de deelnemers, als eigenaren van het inrichtingenbestand, een voorstel doen voor de kosten van de omzetting in de komende jaren.

3.4.5 Aanpak illegaliteit

Aanpak van illegaliteit vindt op verschillende momenten bij verschillende onderdelen van de uitvoering plaats.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 OCBN

Versie 2.3, augustus 2021

3.4.3 Schone Lucht Akkoord

Het Schone Lucht Akkoord is door de regio ondertekend. Op dit moment wordt de vertaling van het SLA naar de inzet/bijdrage van VTH uitgevoerd. De OCBN is met de ondertekenaars in gesprek hoe haar primaire taken bij kunnen dragen aan de doelen van het SLA.

Vooruitlopend hierop krijgt het SLA binnen toezicht en handhaving reeds aandacht door de gevolgen van het niet naleven van emissie-eisen mee te nemen bij het opstellen van branchepunten. Verder wordt bij het nog in ontwikkeling zijnde risicomodul voor agrarisch toezicht de uitstoot van fijnstof en geur geïmpliceerd.

Aanpak illegaliteit bij hoog risico bedrijven

Bij de bedrijven waar een controle wordt uitgevoerd wordt ook gekeken naar niet vergunde of gemelde activiteiten. Verder wordt er geen bijzondere aandacht gegeven aan de aanpak van illegaliteit binnen deze groep bedrijven.

Aanpak illegaliteit bij risicoklasse overig (gemiddeld en laag)

Bij de brancheaankoop wordt begonnen met het in beeld brengen van mogelijke illegaliteit binnen de branche. Hierbij wordt het inrichtingenbestand vergeleken met andere informatiebronnen zoals het handelsregister. Aan de hand van de uitkomsten van dit onderzoek worden onbekende bedrijven geselecteerd die binnen de brancheaankoop meegenomen worden voor activiteiten controle.

Aanpak illegaliteit bij niet bekende activiteiten

Traditioneel richt de aandacht van de overheid zich op bekende activiteiten. Illegale activiteiten blijven vaak nog uit het zicht. De OCBN gaat bij de taakuitvoering actief aan de slag om zicht te krijgen op illegale activiteiten. Dit betekent onder andere dat dit wordt meegenomen in de brancheaankoop en dat binnen de ketenaankoop de aanpak van illegaliteit verder wordt doorontwikkeld. Voor de niet-inrichting gebonden taak Besluit bodemkwaliteit is reeds capaciteit beschikbaar gesteld voor het vrije veld toezicht.

3.4.5.1 Ondernijning

Vanuit het speerpunt Ondernijning kunnen verzoeken komen om inspecties milieu uit te voeren bij door dit speerpunt geselecteerde locaties/branches. Vaak is er voor deze inspecties aanvullend budget beschikbaar binnen de gemeenten, vanuit de portefeuille Openbare orde en Veiligheid.

36

3.5 Niet geprogrammeerd toezicht en handhaving

3.5.1 Niet geprogrammeerd inrichting gebonden toezicht

Gedurende het jaar doen zich omstandigheden voor waardoor het noodzakelijk of gewenst is toezicht of andere taken uit te voeren bij een inrichting die niet voorzien was in dit programma.

3.5.1.1 Wabo controles milieus (losse opdrachten)

Hiermee worden controles Wabo milieus bij inrichtingen bedoeld, die niet onder het geprogrammeerde toezicht vallen maar gedurende het lopende jaar voor controle worden aangedragen. Deze controles kunnen op initiatief van zowel de deelnemer als de OOBN zijn.

3.5.1.2 Beoordelen voorgeschreven onderzoeken

Het beoordelen van onderzoeksrapportages, waarvan het opstellen en aanleveren aan de inrichtinghouder is voorgeschreven vanuit het Activiteitenbesluit of de Wabo-vergunning onderdeel milieu.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 OOBN

38

3.6 Toezicht Besluit bodemkwaliteit en Mobiel breken

Voor de uitvoering van het toezicht op het Besluit bodemkwaliteit wordt de vastgestelde notitie Overzicht reguliere taken Besluit bodemkwaliteit gehanteerd.

In overleg met betreffende gemeenten worden tijdens de voorbereiding van het werkprogramma de grote (infrastructuur) projecten geïnventariseerd. Dit kunnen zowel projecten zijn binnen de eigen gemeentegrenzen als projecten die de gemeentegrenzen overschrijden.

Het toezicht op het Besluit mobiel breken wordt volgens een risicogerichte werkwijze uitgevoerd.

Gesloten bodemenergiesystemen (GBES)

Het beoordelen van meldingen GBES is als verzoektaak opgenomen. In 2021 is ervaring opgedaan met het toezicht op de aanleg van GBES. De hoeveelheid meldingen ziet de OOBN door de grotere focus op de energietransitie en klimaat, fors toenemen. Ook heeft de OOBN geconcludeerd dat de uitvoering niet altijd naar wens plaatsvindt. Gebaseerd op het aantal ingediende meldingen en een risicogerichte aanpak, wordt op deze basis ook regio breed 1.004 uur aan inzet verwacht, welke in het werkprogramma 2022 zijn opgenomen. Hierbij wordt uitgegaan van toezicht op 50% van de systemen. Op basis van nieuwe ervaringen en inzichten zal de wijze van de risicogerichte aanpak verfijnd worden.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 OOBN

37

3.5.2 Repressieve bestuursrechtelijke handhaving

De werkzaamheden die betrekking hebben op het ten uitvoer brengen van bestuursdwang en last onder dwangsom zoals het effectueeren van bestuursdwang. Dit zijn dus de werkzaamheden die volgen na het besluit tot een definitieve beschikking.

3.5.3 Advies verzoek om handhaving / advies gedoogbeschikkingen

Het bij een verzoek om handhaving, opstellen van een voornemen en beschikking voor afwijzing dan wel opleggen last onder dwangsom/ bestuursdwang.

En het in overleg met de gemeente opstellen van gedoogbeschikkingen bij illegale situaties die volgens het landelijk gedoogbeleid in aanmerking komen voor tijdelijk gedoog.

3.5.4 Repressieve strafrechtelijke handhaving

In 2021 is met de komst van het Team Handhaving gestart met het sterker inbedden van strafrechtelijke handhaving binnen de OOBN. Daarmee wordt een betere koppeling gemaakt tussen het bestuurs- en strafrecht, in lijn met de uitgangspunten van de Landelijke Handhavingstrategie.

Binnen het Team Handhaving is capaciteit vrijgemaakt voor een aantal 'grijze boel' die structureel strafrechtelijke zaken op gaan pakken en afhandelen. Daarmee voldoet de OOBN aan de kwaliteitscriteria. Zaken die strafrechtelijk opgepakt moeten worden, worden opgevolgd met een proces-verbaal (verkort of uitgebreid) of een bestuurlijke-strafbeschikking milieu. De boel treden ook in overleg en zoeken afstemming met het Openbaar Ministerie.

Het ligt in de lijn der verwachting dat de hiervoor genoemde inspanningen in 2022 resulteren in meer strafrechtelijk opgevolgde zaken. Er is ingeschat dat er regio breed 2.700 uur benodigd is voor deze ontwikkeling, welke zijn opgenomen in het werkprogramma 2022.

3.5.5 Behandelen klachten- en incidentmeldingen

Behandeling van klachten en incidenten, meldingen ongewone voorvallen en meldingen voorgenomen activiteit. Het betreffen meldingen over inrichtingen, zoals geluids- of geurverlast, maar ook meldingen over niet-inrichtingen (drugafval dumpingen, asbestbranden e.d.). Naar aanleiding van een evaluatie van de huidige werkwijze is in 2021 het afhandelingproces voor de klachten- en incidentmeldingen herzien. Het resultaat hiervan is dat klachten en meldingen in 2022 op een effectievere en efficiëntere wijze afgehandeld worden. Het vernieuwde proces moet daarnaast ook leiden tot een verbeterde informatiepositie.

Versie 2.1, augustus 2021

3.7 Toezicht asbestsloop

Vanaf mei 2019 is gestart met meer risico gericht (informatie gestuurd) toezicht. Locaties waar lage risico's aanwezig zijn worden minder diepgaand gecontroleerd. Locaties waar meer risico bestaat worden nauwkeurig geïnspecteerd. Deze werkwijze is vastgelegd in de geactualiseerde notitie Uitvoering asbestsloop, die in het tweede deel van 2021 met de deelnemers besproken wordt. Daarnaast worden projectmatig zaken opgepakt die vanuit het reguliere toezicht aandacht vragen.

3.8 Ketenaanpak en milieucriminaliteit (gefinancierd uit budget collectieve taken)

In 2022 blijft de OOBN ketenaanpak uitvoeren voor de thema's asbest, bodem, mest en afvalstromen. Dit doet de OOBN door (gezamenlijke) ketenprojecten op te starten en binnen onze ketennetwerken signalen te blijven delen.

Naast deze uitvoering wil de OOBN blijven ontwikkelen op het gebied van ketenaanpak. Zo wil de OOBN in 2022 gezamenlijk met de OMM's en OZO's een ketenprogramma ontwikkelen. Een Brabant breed ketenprogramma past bij de aanpak van ketenproblematiek en zal de omgevingsdiensten slagvaardiger maken binnen de verschillende ketens.

3.9 Budgetten

In de bijlage 2 zijn de budgetten per gemeente voor toezicht en handhaving opgenomen.

Versie 2.1, augustus 2021

40

4 Juridische ondersteuning

5 Overige verzoektaken

6 Regionale dienstverlening

41

Gemeentelijk werkprogramma 2022 ODBN

Versie 2.3, augustus 2021

42

4 Juridische ondersteuning

Onder juridische ondersteuning worden onderstaande taken verstaan (maken geen onderdeel uit van het budget voor vergunningverlening en Toezicht en handhaving):

- Bezwaar en beroep behandelen (ondersteuning juridische)
- Ondersteunen bij uitvoeren van bezwaarschriftprocedures
- (hoger) beroepsprocedures en verzoeken voorlopige voorziening (h.v. vergunning- en handhavingprocedures)
- Inzettingprocedures

Het gaat uitsluitend om werkzaamheden die tot een zelfstandig product leiden. Deze werkzaamheden zijn vaak moeilijk vooraf te ramen.

4.1 Budgetten

In de bijlage 2 zijn de budgetten per gemeente voor juridische ondersteuning opgenomen.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 ODBN

43

5 Overige verzoektaken

5.1 Algemeen

Onder overige verzoektaken vallen alle door de ODBN op verzoek van de gemeenten uitgevoerde taken die:

- Niet onder het basistakenpakket vallen of;
- Geen betrekking hebben op zaken Wabo milieu bij een inrichting.

5.2 Uitvoering

Onder de overige verzoektaken zijn zeer verschillende taken opgenomen. Werkzaamheden worden in overleg met de deelnemer uitgevoerd. In de tabel opgenomen in bijlage 1 is per gemeente aangegeven welke werkzaamheden uitgevoerd worden.

5.3 Budgetten

In de bijlage 2 zijn de budgetten per gemeente voor de overige verzoektaken opgenomen.

Versie 2.3, augustus 2021

6. Regionale dienstverlening

De COBN voert een aantal taken uit voor alle gemeenten waarvoor speciale afspraken zijn gemaakt voor wat betreft de uitvoering en financiering. Het betreft:

- Het budget Collectieve taken
- Samen sterk in Brabant
- Regeling Omgevingszorg/Machtenregeling buiten kantoor tijd
- Uitvoering taken Bodemtoelicht

De budgetten voor deze taken zijn in bijlage 2 opgenomen zodat er per gemeente één financieel overzicht beschikbaar is. De inhoudelijke uitvoering van deze taken is niet in dit werkprogramma opgenomen.

Gemeentelijk werkprogramma 2022 COBN

Versie 2.0 augustus 2021

Bijlagen

Gemeentelijk werkprogramma 2022 COBN

Versie 2.0 augustus 2021

Overzicht uit te voeren verzoektaken per gemeente

TAAK/GEMEENTE	Bemheer	Bosch	Bosch	Land van Cuijk	Meerkerk	Meerkerk	Oss	Utrechtse Heerlen	Utrechtse Heerlen	Vught
01* Advies bouwen en wonen (behandelen meldingen geluid bodemenergiesystemen > GEBES)										
02 Advies RO	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
01a BZV-toets	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
60a Toesicht BZV	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
36 Behandelen sloopmeldingen (zonder asbest)						X	X			
59 Toesicht bouwen en slooppervormingen/ sloopmeldingen (zonder asbest)						X	X			
26* Advies en onderzoek overig (o.a. advies duurzaamheid, afval, energie, veiligheids- en gezondheidsplan (VSG-plan))										
46 Specifieke opdracht groen (losse opdrachten (niet gekoppeld aan ruimtelijke of vergunningprocedures) m.b.t. advisering en toesicht groene taken (WMO), zowel soorten als gebieden)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
04 Advies m.b.t. gemeentelijk milieubeleid (o.a. geur, bodem, evenementen, APV, Omgevingswet, hogere grenswaarde, industrie)	X				X	X	X			
05* Opstellen milieuplan of -jaanvastag (incl. werkprogramma)										
15 Advies/beoordelen bodem (niet inrichting gebonden)	X	X	X	X	X	X	X		X	X
18 Advies/beoordelen geluid (niet inrichting gebonden en geen APV/vermerken, o.a. geluidmetingen, beoordelen akoestisch onderzoek, advies, n.v.v. geluidmetingen)	X	X		X	X	X	X	X		
99* APV en evenementen (leefomgeving evenementenoverleg, geluidmetingen evenementen, advisering en beoordelen geluidsonderzoek evenementen, opstellen geluidvoorschriften evenementen)										
19* Sanering verkeersdruis										
20 Zonebeheer Industriebeleid						X	X			
21 Advies/beoordelen luchtkwaliteit en geur (niet inrichting gebonden)		X		X	X	X	X			
22 Advies/beoordelen externe veiligheid (niet inrichting gebonden, o.a. risicoaant, kernopbouw en ontwikkeling EV)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

* nieuw toegevoegd voor 2022

Gemeentelijk werkprogramma 2022 OOR

Versie 2.3 augustus 2021

Overzicht uit te voeren verzoektaken per gemeente

TAAK/GEMEENTE	Bemheer	Bosch	Bosch	Land van Cuijk	Meerkerk	Meerkerk	Oss	Utrechtse Heerlen	Utrechtse Heerlen	Vught
23* Advies gemeente asbest (werkzaamheden m.b.t. asbestinventarisatie en asbestsanering bij objecten als vertegenwoordiger van de gemeente als opdrachtgever; communicatie over asbest wet- en regelgeving (informatie gemeentelijke website n.d.))										
24 Advies Juridisch (algemeen juridische ondersteuning (vraagbaak) of opstellen juridisch advies, niet inrichting gebonden)	X					X				
35 Gegevensbeheer en milieuantering: Atlas leefomgeving (niet: koeltoeren)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Gegevensbeheer en milieuantering: RS/FRGS	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Gegevensbeheer en milieuantering: Verkeersmilieukaart										
Gegevensbeheer en milieuantering: Luchtkwaliteitskaart (NL)		X		X	X	X				
Gegevensbeheer inrichtingenbestand (S40)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Gegevensbeheer Web-IVM	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Gegevensbeheer invoeren BZV vergunningen in webapplicatie	X	X	X		X	X	X	X	X	
33 Ambtelijke ondersteuning (o.a. detachering, behandelen vragen gemeenten, ondersteuning opstellen voortgangrapportage)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
24* Informatieverstrekking (o.a. WOB-verzoeken, verstrekken van bodeminformatie aan derden (makelaars n.d.))										

* nieuw toegevoegd voor 2022

Overzicht budgetten per gemeente
Budgeturen per gemeente per onderdeel

ONDERDEEL		Totaal	Gemeente Berkhem	Gemeente Berkel	Gemeente Berkel	Gemeente Land van Cuijk	Gemeente Maasbracht	Gemeente Meerijp	Gemeente Ols	Gemeente 1-Meerpolder	Gemeente Stik-Meerpolder	Gemeente Vught
Algemeen Werkprogramma (hoofdstuk 1)	Algemene werkzaamheden (paragraaf 1.6)											
	Intake en verzending (15% van totaal)											
TOTAAL ALGEMENE WERKZAAMHEDEN 2022 (INRICHTING GEBOUDEN)												
Vergunningverlening (hoofdstuk 2)	Inrichting gebonden werkzaamheden (paragraaf 2.3)											
	Beoordelen meldingen Besluit bodemkwaliteit en Besluit mobiliteit breken (paragraaf 2.3)											
	Tertien subsidieaanvragen (paragraaf 2.4)											
	TOTAAL VERGUNNINGVERLENING 2022											
Toezicht en handhaving (hoofdstuk 3)	Geprogrammeerd toezicht en handhaving (paragraaf 3.4)											
	Niet-geprogrammeerd toezicht en handhaving (paragraaf 3.5)											
	Toezicht Besluit bodemkwaliteit en Besluit mobiliteit breken (paragraaf 3.6)											
	Toezicht asbestloos (paragraaf 3.7)											
Juridische ondersteuning (hoofdstuk 4)	TOTAAL TOEZICHT EN HANDHAVING 2022											
	Juridische ondersteuning (hoofdstuk 4)											
Overige verzoeken (hoofdstuk 5)	TOTAAL JURIDISCHE ONDERSTEUNING 2022											
	Overige verzoeken (hoofdstuk 5)											
TOTAAL BASIS EN VTH-VERZOERTAKEN 2022												
TOTAAL BASIS EN VTH-VERZOERTAKEN EN OVERIGE VERZOERTAKEN 2022 INCLUSIEF ALGEMENE WERKZAAMHEDEN + INTAKE EN VERZENDING												

Overzicht budgetten per gemeente
Budgetten per gemeente per onderdeel in EURO'S (€)

ONDERDEEL		Totaal	Gemeente Berkhem	Gemeente Berkel	Gemeente Berkel	Gemeente Land van Cuijk	Gemeente Maasbracht	Gemeente Meerijp	Gemeente Ols	Gemeente 1-Meerpolder	Gemeente Stik-Meerpolder	Gemeente Vught
Regionale dienstverlening	Collectieve taken	489.700	24.700	8.400	26.700	72.000	46.300	65.000	73.800	124.300	23.300	25.200
	Samen sterk in Brabant (SSB)	152.125	12.816	8.040	10.389	35.802	16.474	20.161	18.657	12.406	9.952	7.428
	Klachtenregeling buiten kantoor	84.900	4.300	1.500	4.600	12.400	8.000	11.300	12.800	21.500	4.100	4.400
	Bodemkwaliteit	34.426	2.359	822	2.473	6.764	4.358	6.124	6.929	-	2.212	2.375
TOTAAL PROGRAMMA'S EN UITVOERINGS-TAKEN MET ALGEMENE FINANCIERINGS-SPRAKEN		761.151	44.175	18.762	44.162	126.966	75.132	102.585	112.196	158.206	39.564	39.403

Meerjaren brancheplanning

ACTIVITEITEN / BRANCHE	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bijeenkomstfunctie: Beuven en evenementencomplexen						
Bijeenkomstfunctie: diversen (bouw, leker, verenigingsgeb.)						
Gezondheidsfunctie: Verzorgingshuis						
Agrarische sector: Dienstverlening landbouw (incl. hoveniers)						
Bijeenkomstfunctie: Horeca - restaurants en overig (zacht)						
Bijeenkomstfunctie: Horeca - speciale doelgroep (buffetshop, etc.)						
Gezondheidsfunctie: Ziekenhuis						
Industrie: Autodemontagebedrijven						
Industrie: Bouwmaterialenproducenten						
Industrie: Bouwverhuur en installatietechniek						
Industrie: Energie en waterbedrijven						
Industrie: Garages en autoherstelbedrijven						
Industrie: Meubelindustrie						
Industrie: Metaalconstructies						
Industrie: Nieuw en chemische wasserijen						
Industrie: Rubber- en kunststofbedrijven						
Industrie: Scheepswerken						

(vervolg)

ACTIVITEITEN / BRANCHE	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Overige gebruiksfunctie: Jachthavens						
Sport: Autocircuits en motorcrosssterren						
Sport: Sportgebouwen (o.a. kantinen)						
Sport: Sportvelden						
Sport: Zwembaden						
Winkelfunctie: Benzinestation met LPG						
Winkelfunctie: Benzinestation zonder LPG						
Winkelfunctie: Supermarkten						

Bestuurlijke Samenvatting

Samen zicht op Brandveiligheid Risicogerichte Toezichtstrategie Brandveiligheid 2022 – 2025

Sinds 2017 werken de Veiligheidsregio Brabant-Noord en de gemeenten met een Risicogerichte Toezichtstrategie Brandveiligheid voor gebouwen. Eén van de bestuurlijke kaders die gemeenten hebben meegegeven aan Veiligheidsregio Brabant-Noord is "het voorkomen van slachtoffers bij brand". De toezichtstrategie is dan ook vormgegeven rond dit doel. Binnen de strategie heeft de brandweer, door middel van toezicht en handhaving op de naleving van brandveiligheidsvoorschriften, een belangrijk instrument in handen om minder branden, slachtoffers en schade te realiseren. Maar zijn toezicht en handhaving in alle gevallen wel voldoende om dit te bereiken?

Toezichtstrategie succesvol, actualisatie noodzakelijk

In 2017 startte we met een vier jaar durende Risicogerichte Toezichtstrategie Brandveiligheid (RGT). Hiervoor was het toezicht op brandveiligheid per gemeente verschillend en gebaseerd op historische afspraken. Ook had de provincie in haar rol als Interbestuurlijk Toezichthouder aanbevelingen gedaan over brandveiligheidstoezicht bij zorginstellingen. Met de Risicogerichte Toezichtstrategie Brandveiligheid kwam er eenheid in het toezicht op brandveiligheid binnen de regio, werden de gemeenten ontzorgd en werd er tegemoetgekomen aan de aanbevelingen van het Interbestuurlijk Toezicht.

Kern van de toezichtstrategie is het voorkomen van slachtoffers bij brand. Daarvoor is in samenwerking tussen gemeenten, brandweer en TNO/Efectis een risicomodel ontwikkeld. Dit model zorgt ervoor dat de brandweer capaciteit daar in kan zetten waar de risico's op slachtoffers bij brand het grootst zijn. Daar waar de meeste risico's liggen, wordt ook het meest intensief gecontroleerd.

Volgens het Besluit Omgevingsrecht wordt een toezichtprogramma elke vier jaar geactualiseerd op basis van een evaluatie (Big-8 cyclus). Brandweer Brabant-Noord heeft samen met de gemeentelijke organisaties en door middel van een analyse van data de toezichtstrategie 2017-2020 geëvalueerd. Daarmee is er inzicht verkregen in de succes- en verbeterpunten.

Over de toezichtstrategie van de periode 2017-2020 waren de gemeentelijke organisaties tevreden. Gemiddeld werd de toezichtstrategie met een 7,7 beoordeeld. Hier bouwen we met de toezichtstrategie 2022-2025 op voort, door de succes- en verbeterpunten mee te nemen. Bij de totstandkoming van de toezichtstrategie hebben uw VTH-afdelingen via meerdere bijeenkomsten inbreng geleverd in de geactualiseerde toezichtstrategie.

Inzetten op gedragsverandering en veiligheidscultuur

Ons doel is het voorkomen van slachtoffers bij brand. We hebben de afgelopen jaren ervaren en geanalyseerd dat veel risico's bij panden ontstaan door gebruik en gedrag. We weten nu dat gedrag en cultuur belangrijke oorzaken zijn van onveilige situaties. Daarom willen we naast toezicht en handhaving meer gaan inzetten op de bewustwording en beïnvloeding van gedrag en cultuur. Met ons programma 'Maatschappelijke aandacht voor veiligheid' maken we mensen bewust van onveilig gedrag en stimuleren we gedragsverandering. Daarom gaan we de traditionele interventies rondom toezicht, aanspreken en waarschuwen, combineren met de ervaringen vanuit ons programma voor brandveilig leven. Zo houden we samen zicht op brandveiligheid.

4 Samenwerken aan veiligheid.

Toezicht én extra interventies

We streven altijd naar een (brand)veilig gebouw. Maar is een gebouw dat voldoet aan de wet- en regelgeving dan ook automatisch veilig? Niet altijd! Wij denken dat het gedrag van de mens, in dit geval eigenaar of gebruiker van het gebouw die belast is met veiligheid, ook een grote rol speelt bij brandveiligheid. Toezicht en handhaving blijft de kern van de toezichtstrategie. Maar om ook gedrag en cultuur te beïnvloeden, worden enkele interventies die bewustwording en doelgericht veiligheid stimuleren, toegevoegd aan de nieuwe toezichtstrategie. Het betreft een digitale zelfscan brandveiligheid, kennissessies en trainingen. Door fysieke controles af te wisselen met zelfscans, kennissessies en trainingen, ontstaat een gevarieerde vierjarige cyclus waarin we zowel toezichthoudende als gedrag beïnvloedende instrumenten inzetten.

Toezicht en handhaving

Toezicht en handhaving blijft de kern van de toezichtstrategie. Door middel van een fysieke controle wordt getoetst of voldaan wordt aan wet- en regelgeving. Toezicht en handhaving vindt plaats conform de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) en de inspectieonderwerpen zijn gebaseerd op het Bouwbesluit 2012 en de Omgevingswet (het Besluit Bouwwerken Leefomgeving).

Meer inzicht met de zelfscan

Met de digitale zelfscan brandveiligheid worden eigenaren of gebruikers van een gebouw gevraagd zelf een aantal controlepunten met betrekking tot brandveiligheid in hun gebouw na te lopen. Hierdoor worden zij op een laagdrempelige manier gestimuleerd om zelf na te denken over de brandveiligheid en wordt bewustwording vergroot. Bovendien geven de uitkomsten van de zelfscan op een snelle manier inzicht of voldaan wordt aan wet- en regelgeving.

Kennissessies en trainingen

Op vaste momenten in het jaar worden door de brandweer kennissessies en trainingen georganiseerd. Tijdens de kennissessies delen we kennis, informatie en tips over brandveiligheid met de deelnemers. Tijdens de trainingen gaan de deelnemers ook actief ermee aan de slag. Vanuit ons programma Maatschappij Maatschappelijke aandacht voor veiligheid is de afgelopen jaren al veel ervaring opgedaan met het geven van diverse kennissessies en trainingen. Deze leveren een grote bijdrage aan het vergroten van het bewustzijn rondom brandveiligheid.

Afspraken voor uitvoeringsfase

Zodra alle colleges binnen de Veiligheidsregio Brabant-Noord akkoord geven op de Toezichtstrategie Brandveiligheid voor de periode 2022-2025, maken we met de VTH-afdelingen werkafspraken over o.a. inhoud en kwaliteit van rapporteren, aanleveren van dossiers en het rapporteren van het toezicht. Hiervoor worden de huidige werkafspraken geactualiseerd naar de nieuwe strategie.

5 Samenwerken aan veiligheid.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Besluit omgevingsrecht (Bor) stellen dwingend regels ten aanzien van de opzet en kwaliteit van het gemeentelijke toezichts- en handhavingsbeleid op het gebied van omgevingsrecht. Brandveiligheid maakt hier onlosmakelijk onderdeel van uit. Daarnaast heeft het Interbestuurlijk Toezicht van de provincie in 2014 aanbevolen aan gemeenten om de veiligheidsregio te betrekken bij het opstellen van een risicogerichte probleemanalyse en prioritering om de brandveiligheid te verbeteren. Dit heeft in 2017 geleid tot een uniforme toezichtstrategie brandveiligheid tussen Brandweer Brabant-Noord en de gemeenten in de regio Brabant-Noord.

In deze toezichtstrategie staan de risico's aan de basis van de in te zetten capaciteit. Dat wil zeggen dat de prioritering het hoogst ligt daar waar de risico's het hoogst zijn, en daar waar de risico's het hoogst zijn, wordt de meeste capaciteit ingezet. Deze risicogerichte aanpak verhoogt de kwaliteit van toezicht op brandveiligheid en leidt tot een betere balans tussen beschikbare capaciteit en maatschappelijke resultaat.

1.1.1 Totstandkoming

Bestuurlijk is afgesproken dat de focus binnen het programma Risicobeheersing primair ligt op het voorkomen of beperken van slachtoffers bij brand. Secundair gaat de aandacht uit naar het voorkomen van onherstelbare schade bij brand en het voorkomen van grootse maatschappelijke ontwrichting. Deze bestuurlijke doelen vormen het uitgangspunt bij de prioritering van het toezicht binnen de toezichtstrategie.

In 2016 heeft de brandweer aan Efectis Nederland BV gevraagd om te ondersteunen bij het opzetten van een uniforme toezichtstrategie door gezamenlijk met vertegenwoordiging van de gemeenten en de brandweer in geleide groepssessies prioriteiten op te stellen tussen gebouwfuncties en binnen de gebouwfuncties. De prioriteiten worden bepaald op basis van de risico-reductie die met het toezicht verwacht mag worden. Deze prioritering is voor elke gebruiksfunctie uitgedrukt in een pakket brandveiligheidsonderwerpen die deels jaarlijks en deels cyclisch meerjarig te inspecteren zijn. Deze prioritering vormde de basis voor de risicogerichte toezichtstrategie 2017-2020. In 2020 is in samenspraak met de gemeenten besloten om vanwege de COVID-pandemie de toezichtstrategie met één jaar uit te verlgangen.

De toezichtstrategie 2017-2020 is geëvalueerd en de data voortkomend uit het toezicht is geanalyseerd. Hiermee hebben we een beeld gekregen van de succes- en verbeterpunten van de strategie. Door Efectis is de gebruikte methode voor het prioriteren van gebouwfuncties in risicocategorieën, en de daarbij behorende inspectieonderwerpen, opnieuw gevalideerd en aangepast aan het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl). Het Bbl vervangt het Bouwbesluit op het moment dat de Omgevingswet ingaat. De inzichten van de evaluatie en de herziene validering hebben geleid tot een nieuwe vierjarige toezichtstrategie 2022-2025, die naast toezichthoudende instrumenten ook gedrag beïnvloedende instrumenten bevat. De toezichtstrategie is gebaseerd op de actuele gebouwenvoorraad, de beschikbare middelen en de beleidsdoelstellingen. Bij de totstandkoming van de nieuwe toezichtstrategie zijn de VTH-afdelingen van gemeenten betrokken geweest.

7 Samenwerken aan veiligheid.

1.1.2 Helder opdrachtgeverschap door gemeenten en opdrachtnemerschap door brandweer

Met de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in oktober 2010 is de rol van de gemeente als procesregisseur voor vergunningverlening, toezicht en handhaving wettelijk verankerd. Bij ontvlechting van de brandweer uit de gemeenten als gevolg van de regionalisering per januari 2011 is rekening gehouden met dit uitgangspunt. Gemeente is bevoegd gezag, de brandweer is adviseur. De voorgaande toezichtstrategie 2017-2020 heeft laten zien dat het zorgt voor een eenduidige opdrachtgever – opdrachtnemer relatie tussen gemeente en brandweer.

1.1.3 Gemeentelijke kaders artikel 3a Wet Veiligheidsregio's

In opdracht van de coördinerend burgemeester gemeenschappelijke regeling heeft een werkgroep onder voorzitterschap van de coördinerend gemeentesecretaris verlengd lokaal bestuur uit de veiligheidsdirectie een set kaders ontwikkeld die door de gemeenteraden kunnen worden vastgesteld. De raden geven hiermee kaders aan de beleidsuitvoering door de veiligheidsregio. Tevens stellen de gemeenteraden hiermee doelen voor brandweezorg vast, conform het bepaalde in artikel 3a Wet Veiligheidsregio's (Wvr). De kaders zijn omarmd en vastgesteld en geven eveneens richting aan de evolutie van het toezichtbeleid op het gebied van brandveiligheid. De volgende kaders zijn daarbij van toepassing:

- Brandweezorg is vooraleer gericht op het voorkomen van slachtoffers.
- Mede daartoe participeert de brandweer actief (uitvoerend) in de gemeentelijke handavingsprogramma's en levert hiervoor beleidsmatig input over risico's.
- Over toezicht vindt afstemming plaats met gemeenten.
- Toezicht vindt plaats waar noodzaak en risico het hoogst is.
- De veiligheidsregio is er zonder onderscheid voor alle gemeenten en is gebaseerd op solidariteit tussen die gemeenten.

1.2 Doelstelling

De Risicogerichte Toezichtstrategie Brandveiligheid geeft richting aan de activiteiten van de brandweer in het kader van toezicht op brandveiligheid. De risicogerichte aanpak leidt tot een transparante, effectieve en efficiënte inzet van de voor dit taakveld beschikbare middelen.

1.3 Afbakening

Deze toezichtstrategie heeft betrekking op het toezicht brandveiligheid in het kader van de Wabo. Na de invoering van de Omgevingswet wordt toezicht houden conform het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

Volgens artikel 10b van de Wvr, is Veiligheidsregio Brabant-Noord verantwoordelijk voor het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden. De brandweer kan daarom ook risicogericht adviseren over onveilige situaties naar aanleiding van toezicht. Dit gebeurt naast een advies over het voldoen aan de Wabo of het Bbl.

1.4 Leeswijzer

Dit document is opgebouwd uit 3 hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk zijn de aanleiding, totstandkoming, doelstelling, afbakening beschreven. In hoofdstuk 2 wordt de vertaling gemaakt naar de toezichtstrategie brandveiligheid voor een periode van 2022 tot 2025. Tot slot wordt in hoofdstuk 3 ingegaan op de uitvoering van de toezichtstrategie en de monitoring en evaluatie daarvan.

8 Samenwerken aan veiligheid.

2. Toezichtstrategie

Brandweer Brabant-Noord heeft als doel om te komen tot minder branden, minder slachtoffers en minder schade. De brandweer heeft door middel van toezicht en handhaving op de naleving van brandveiligheidsvoorschriften een belangrijk instrument in handen om dit te kunnen bewerkstelligen. Maar is toezicht en handhaving in alle gevallen wel het juiste instrument om te kunnen komen tot minder branden, minder slachtoffers en minder schade?

De maatschappij om ons heen is voortdurend in beweging. Maatschappelijke trends maken het noodzakelijk om andere keuzes te maken, nieuwe wegen in te slaan en meer te kijken naar de risico's die er echt toe doen. In 2010 heeft Brandweer Nederland in haar visiedocument "Brandweer over morgen" hierin een eerste aanzet gedaan. Er moet meer aandacht worden gecreëerd voor brandveiligheid en het oppakken van eigen verantwoordelijkheid speelt in de visie een belangrijke rol. Dit wordt niet bereikt door méér in te zetten op de naleving van regels. Het verschil moet worden gemaakt door bewustwording over daadwerkelijk aanwezige risico's.

Inzichten vanuit de gedragswetenschap laten zien dat gedrag en cultuur, naast technologie en systemen, grote impact hebben op het ontstaan van een incident. Het menselijk falen, de macht van de gewoonte, onwetendheid of onverschilligheid zijn vaak (mede) oorzaak van het ontstaan van het incident. Het direct of indirect beïnvloeden van gedrag kan dus een grote bijdrage leveren aan het voorkomen van incidenten.

Beïnvloeding van gedrag en cultuur

Toezicht is in de eerste plaats bedoeld om na te gaan of er volgens de regels wordt gehandeld. Om ervoor te zorgen dat de regels worden nageleefd, staan verschillende instrumenten ter beschikking. Daarbij gaat het niet alleen om instrumenten waarmee daadwerkelijk handhavend kan worden opgetreden, maar ook om instrumenten en manieren die tot het gewenste resultaat leiden zonder dat feitelijk handhavend optreden hoeft te worden aangewend. Dit gewenste resultaat gaat verder dan het voldoen aan wet- en regelgeving. We streven immers naar een (brand)veilig bouwwerk. Hierin speelt het gedrag van de mens een belangrijke rol. Dat vele factoren bepalend zijn voor de brandveiligheid wordt door middel van het denkraam voor brandveiligheid¹ duidelijk (zie Figuur 2a). Het denkraam voor brandpreventie is een modelmatige aanpak die kan dienen voor brandbeveiliging van gebouwen. Het zogenaamde kenmerkenschema (zie Figuur 2b) speelt een centrale rol in het denkraam. Bij het kenmerkenschema gaat het om de benadering van de brandveiligheid vanuit brand-, gebouw-, mens-, interventie- en omgevingskenmerken. Het schema duidt de onderlinge samenhang en beïnvloeding van de kenmerken en daarmee ook van de gebeurtenissen die tijdens een brand plaatsvinden. In het kenmerkenschema, wordt brandveiligheid beoordeeld op:

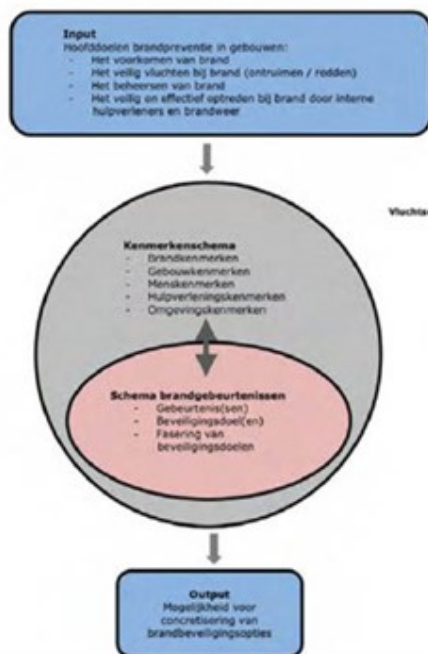
- Fysische brandveiligheidskunde – brandkenmerken: het ontstaan, de ontwikkeling en effecten van brand.
- Bouwtechnische brandveiligheidskunde – gebouwkenmerken: het architectonische, bouwkundige en installatietechnische gebouwontwerp in relatie tot het ontstaan, de ontwikkeling en de effecten van brand en het vluchten bij brand.
- Psychonomische brandveiligheidskunde – menskenmerken: de interactie tussen de omgeving en het gedrag van mensen in deze omgeving.

¹ IFV Basis voor Brandveiligheid "De onderbouwing van brandbeveiliging in gebouwen"

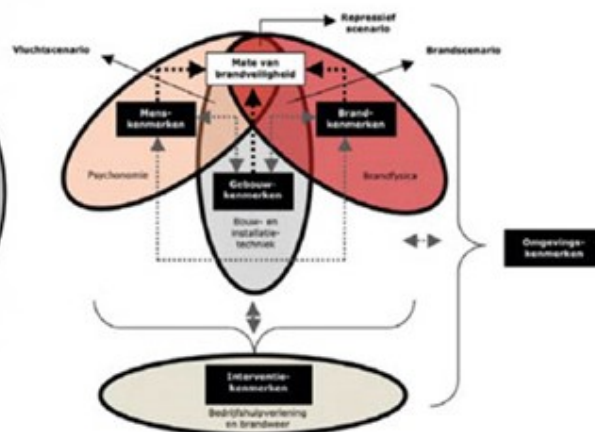
10 Samenwerken aan veiligheid.

- Brandinterventiekunde – interventiekenmerken: de interventie bij brand door de respons van de brandweer en van de BHV-organisatie.
- De invloed van de omgeving op de brandveiligheid – omgevingskenmerken: de ligging van het gebouw in relatie met de brandveiligheid in het gebouw.

Uit het kenmerkenschema blijkt dat de verschillende aspecten elkaar beïnvloeden. De mens staat echter centraal in het samenstel van gebouw en brandveiligheid. De mens is hierin zowel de veroorzaker als de drager van risico's. Als veroorzaker spelen zij een rol bij het ontstaan van brand. Zoals bijvoorbeeld door brandstichting, maar ook het nalaten van onderhoud van installaties kan ertoe leiden dat er brand ontstaat.

Figuur 2a: Denkraam voor brandveiligheid

Figuur 2b: Kenmerkenschema

Het Bouwbesluit 2012 en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) zijn deterministische documenten. Het gaat uit van een scherpe scheidslijn tussen goed en fout, en dus veilig en onveilig. Het is veilig als aan de regels wordt voldaan. De deterministische benadering kijkt niet naar de grootte van het brandrisico of de kans op een brand. De eisen uit het Bouwbesluit en Bbl zijn voor het belangrijkste deel gericht op het beperken en het beheersen van een ontstane brand. De eisen zijn, met uitzondering van een zeer beperkt aantal, niet gericht op het voorkomen van brand.

Op grond van het Bouwbesluit en Bbl worden brandveiligheidsvoorzieningen voorgeschreven. Als deze brandveiligheidsvoorzieningen volgens de geldende wet- en regelgeving worden aangebracht en onderhouden mag worden verwacht dat deze voorzieningen hun bedoelde aandeel in brandveiligheid leveren. Met het functioneren van deze voorzieningen in een werkelijke brandsituatie wordt geen

11 Samenwerken aan veiligheid.

rekening gehouden. Uit onderzoek² naar branden in Nederland blijkt dat bij een groot deel van de onderzochte branden de aangebrachte brandveiligheidsvoorzieningen niet goed hebben gewerkt. De oorzaken hiervan zijn te wijten aan menselijk handelen of juist het gebrek aan handelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het in geopende stand vastzetten van (brand)deuren, waardoor een brandcompartiment niet meer als zodanig werkt. Hoe een brandrisico door een individu wordt beleefd is afhankelijk van hoe deze de kans dat een brand ontstaat inschat en wat de (nadelige) gevolgen kunnen zijn van een brand. Het is daarom van belang dat de mensenmerken meer aandacht krijgen in het voorkomen en beheersen van risico's, door in te zetten op bewustwording van de aanwezige risico's.

2.1 Interventies

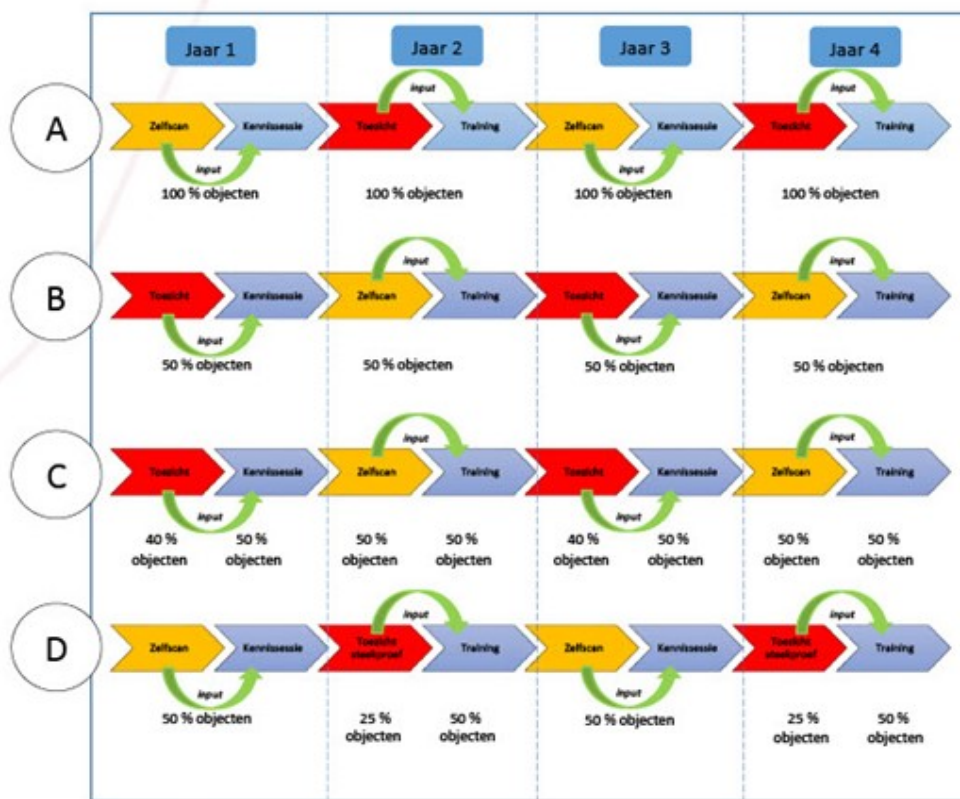
Toezicht en handhaving zijn goede instrumenten om te toetsen of voldaan wordt aan wet- en regelgeving (Bouwbesluit 2012 / Bbl). Wanneer niet wordt voldaan, kan er door middel van sancties worden afgedwongen dat toch aan de regelgeving wordt voldaan. Men kan zich echter afvragen wanneer een bouwwerk voldoet aan wet- en regelgeving of deze dan ook automatisch veilig is.

Cultuur, gedrag, risicoperceptie en –acceptatie zijn factoren die erg bepalend zijn voor de brandrisico's in een bouwwerk. Deze factoren zijn moeilijker te vangen in regelgeving en zitten meer in de mores en cultuur van mensen en bedrijven en instellingen. Door middel van bewustwording en doelgericht veiligheid stimuleren kan hier verandering in worden gebracht. Het RGT-toezicht uit de periode 2017-2020 heeft data opgeleverd over o.a. de geconstateerde gebreken. De vier meest geconstateerde gebreken zijn weergegeven in Bijlage 1. Uit een analyse van deze gebreken kan worden geconcludeerd dat een groot deel van de gebreken te wijten is aan gedrag en cultuur. Zo wordt er regelmatig geconstateerd dat vluchtmogelijkheden worden belemmerd of dat deuren open worden gehouden door middel van een deurstopper.

Het inzetten van alleen de instrumenten toezicht en handhaving is hierin niet toereikend. Daarom worden enkele interventies die bewustwording en doelgericht veiligheid stimuleren toegevoegd aan de toezichtstrategie. Het betreft een zelfscan, kennissessies en trainingen (zie paragraaf 2.1.2 en 2.1.3). Hiermee ontstaat een palet aan instrumenten waarmee niet alleen kan worden getoetst of voldaan wordt aan wet- en regelgeving, maar waarmee ook gedrag wordt beïnvloed en de bewustwording wordt vergroot. Met het toepassen van instrumenten, naast toezicht en handhaving, die gericht zijn op bewustwording en doelgericht veiligheid stimuleren is door de brandweer middels het programma Risicorelevante Bedrijven al ervaring opgedaan. De ervaring is dat bedrijven bewuster worden van de risico's en ook zelf aan de slag gaan met het herkennen en beheersen van risico's. Door toezicht te variëren met zelfscans, kennissessies en trainingen, ontstaat een gevarieerde vierjarige cyclus waarin zowel toezichthoudende instrumenten als gedrag beïnvloedende instrumenten worden ingezet. In Figuur 3 is per risicocategorie (A t/m D) weergegeven hoe de vierjarige cyclus eruit gaat zien. De uitkomsten van een fysieke controle of zelfscan zullen worden gebruikt als input voor de kennissessie en trainingen.

² Rapport Miljoenenbranden in Nederland, Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding (Nibra) in opdracht van het Verbond van Verzekeraars en het Nationaal Centrum voor Preventie (NCP)

12 Samenwerken aan veiligheid.

Figuur 3: Vierjarige cyclus van toe te passen instrumenten per risicocategorie

2.1.1 Toetskader en referentieniveau

Door het uitstel van de invoering van het Besluit bouwwerken en leefomgeving (Bbl) moet voldaan worden aan het gestelde in het Bouwbesluit 2012. Vanaf de datum van invoering van het Bbl moet voldaan worden aan deze regelgeving.

Voor het niveau van eisen wordt het rechte verkregen niveau gehanteerd. Het rechte verkregen niveau is het actuele kwaliteitsniveau van een bouwwerk in zoverre dat legaal is verkregen en heeft als ondergrens het niveau bestaande bouw en als bovengrens het nieuwbouwniveau zoals gesteld in het Bouwbesluit en het Bbl.

2.1.2 Zelfscan brandveiligheid

Met de zelfscan brandveiligheid wordt de eigenaar of gebruiker van een object gevraagd om zelf een aantal controlepunten met betrekking tot brandveiligheid in hun object na te lopen. Door het invullen van een digitale vragenlijst worden eigenaars en gebruikers van een object op een laagdrempelige manier gestimuleerd om zelf na te denken over de brandveiligheid in hun bouwwerk. Hiermee wordt de bewustwording vergroot. Bovendien geven de uitkomsten van de zelfscan op een snelle manier inzicht in of er voldaan wordt aan wet- en regelgeving. De resultaten van de zelfscan worden gebruikt als input voor de kennisessies en trainingen. De vragen uit de zelfscan brandveiligheid zijn

13 Samenwerken aan veiligheid.

gebaseerd op onderstaande inspectieonderwerpen³:

- Actualiteit dossier;
- Interne organisatie;
- (Brand)compartimentering;
- Vluchtroutes;
- Melden en alarmeren;
- Brandveilig gebruik;
- Veilig vluchten;
- Vangnet en zorgplicht.

Indien een zelfscan niet wordt ingevuld wordt er éénmalig een herinnering verstuurd. Als na deze herinnering nog geen respons heeft plaatsgevonden wordt een fysieke controle ingepland. Ook als na analyse van de zelfscan blijkt dat deze (bewust) onjuist is ingevuld, zal een fysieke controle worden ingepland. Ook kan het zijn dat de antwoorden op de vragen van de zelfscan aanleiding geven voor het nemen van vervolgstappen. Hierom zijn de antwoorden op de digitale zelfscan in drie categorieën verdeeld. De onderverdeling in categorieën is in onderstaande Tabel 1 weergegeven.

Tabel 1: Categorie indeling antwoorden zelfscan brandveiligheid

Antwoordcategorie	Inhoud van categorie	Vervolgstappen	
Groen (alles groen)	De situatie in het bouwwerk is niet veranderd en de situatie in het bouwwerk voldoet	Geen	AKKOORD
Oranje	De situatie in het bouwwerk voldoet niet, maar er is geen direct gevaar	Bij ≤ 5 oranje antwoordcategorie telefonisch contact en stuur brief verbeterpunten	
		Bij ≤ 1 rode antwoordcategorie telefonisch contact en stuur brief verbeterpunten	
Rood	De situatie in het bouwwerk voldoet niet, er is geen direct gevaar maar bij combinatie van meerdere factoren kan er een gevaar vormen	Bij > 5 oranje antwoordcategorie fysieke controle of (telefonisch) gesprek (maatwerk)	NIET AKKOORD
	De situatie in het bouwwerk voldoet niet, er is direct actie nodig	Bij > 1 rode antwoordcategorie fysieke controle nodig	

De antwoorden die binnen de groene categorie vallen, geven aan dat de situatie in het bouwwerk niet is veranderd en/of dat de situatie in het bouwwerk voldoet. Hierdoor zijn er geen vervolgstappen nodig en is de digitale zelfscan afgerond.

De antwoorden die in de oranje categorie vallen, geven aan dat de situatie in het bouwwerk niet voldoet, echter levert dit geen direct gevaar op. Een combinatie van meerdere antwoorden uit de oranje categorie kan duiden op een zorgelijke situatie in het bouwwerk. Als er binnen de zelfscan maximaal 5 antwoorden kunnen worden toegewezen aan de oranje categorie wordt met de

³ Zie paragraaf 2.3 voor de totstandkoming van deze inspectieonderwerpen

14 Samenwerken aan veiligheid.

eigenaar/gebruiker telefonisch contact opgenomen en wordt informatie verstuurd met hierin meer uitleg en achtergrond over de betreffende onderwerpen. Hierdoor wordt de eigenaar of gebruiker bewuster van de onjuistheden in het bouwwerk en kunnen deze op eigen initiatief worden aangepast. Bij meer dan 5 antwoorden (> 20% van de antwoorden) binnen de oranje categorie zal telefonisch contact worden opgenomen met de respondent of zal een fysieke controle worden ingepland. De keuze voor een telefonisch contact of een fysieke controle is afhankelijk van het onderwerp waarop het antwoord is gegeven en blijft dus maatwerk.

De antwoorden binnen de rode categorie, hebben dusdanig invloed op de situatie in het bouwwerk en op de brandveiligheid in het bouwwerk dat een fysieke controle als vervolgstap wordt ingezet.

2.1.3 Kennissessies en trainingen

Eigenaren en gebruikers van een objecten die onderdeel uitmaken van het object waar een zelfscan of controle heeft plaatsgevonden worden uitgenodigd voor een kennissessie of training. Op vaste momenten in het jaar worden door de brandweer kennissessies en trainingen georganiseerd. In kennissessies en trainingen zullen thema's worden behandeld die zijn voortgekomen uit tekortkomingen en/of vragen die zijn geconstateerd tijdens een fysieke controle of zelfscan brandveiligheid.

Vanuit ons programma Maatschappij is de afgelopen jaren al veel ervaring opgedaan met het geven van diverse kennissessies en trainingen. Hierbij is geconstateerd dat deze kennissessies en trainingen een grote bijdrage leveren aan het vergroten van het brandveiligheidsbewustzijn.

2.1.4 Toezicht en handhaving

Toezicht en handhaving blijft de kern van de toezichtstrategie. Door middel van een fysieke controle wordt getoetst of voldaan wordt aan de geldende wet- en regelgeving. Door het uitstel van de invoering van het Besluit bouwwerken en leefomgeving (Bbl) moet voldaan worden aan het gestelde in het Bouwbesluit 2012. Vanaf de datum van invoering van het Bbl moet voldaan worden aan het Bbl. De controle vindt plaats aan de hand van onderstaande inspectieonderwerpen:

- Actualiteit dossier;
- Interne organisatie;
- Draagconstructie;
- Materialen;
- Compartimentering;
- Vluchtroutes;
- Hulpverlening;
- Melden en alarmeren;
- Brandveilig gebruik;
- Veilig vluchten;
- Vangnet en zorgplicht.

De inspectieonderwerpen zijn afgeleid van de geldende wet- en regelgeving. De onderbouwing van de keuze van de inspectieonderwerpen is beschreven in paragraaf 2.3.

Naast bovenstaande wettelijke inspectieonderwerpen zijn ook enkele 'niet-wettelijke' inspectieonderwerpen toegevoegd. Deze hebben vooral te maken met de interne organisatie binnen een object in relatie tot brandveiligheid.

15 Samenwerken aan veiligheid.

Landelijke Handhavingstrategie

De brandweer houdt toezicht conform de zogenaamde Landelijke Handhavingstrategie (LHS). Hierbij bepaalt de controleur van de brandweer in welk segment van de interventiematrix (zie Figuur 4) hij de gedane tekortkoming(en) positioneert. De positionering van de bevinding in de interventiematrix is afhankelijk van de gevolgen van de bevinding voor milieu, natuur, water, veiligheid, gezondheid en/of maatschappelijke relevantie en het "gedrag" van de overtreder.

DE (MOGELIJKE) GEVOLGEN ZIJN:	Aanzienlijk, dreigend en/of onontkoerbaar 4	A4	B4	C4	D4
	Van belang 3	A3	B3	C3	D3
	Bepoort 2	A2	B2	C2	D2
	Vrijwel nihil 1	A1	B1	C1	D1
		A	B	C	D
		Goedwillend: x Onbevoegd x Proactief	Moet kunnen: x Onverschillig	Calculerend: x Bewust belam- mend en/of risico nemend	Bewust en structureel: x Comoot x Fraude x Opleiding x Vrijwassen

Figuur 4: Interventiematrix Landelijke Handhavingstrategie

2.2 Prioritering van (sub)gebruiksfuncties

Om de beschikbare middelen en toezichtcapaciteit van de brandweer zo effectief en efficiënt mogelijk in te zetten moet toezicht plaatsvinden bij bouwwerken waar de noodzaak en het risico het hoogst is. Om dit te kunnen bereiken is een prioritering binnen de verschillende gebouwfuncties noodzakelijk. Deze gebouwfuncties kunnen op veel manieren worden ingedeeld. In de brandveiligheid wordt hiervoor meestal de indeling van de technische bouwregelgeving (Bouwbesluit 2012 / Bbl) gebruikt waarin een aantal gebruiksfuncties en sub-gebruiksfuncties zijn opgenomen. In 2016 is onder leiding van Efectis en in samenspraak met de deelnemende gemeenten een prioritering in gebruiksfuncties vastgesteld. De brandweer heeft in 2020 Efectis gevraagd om deze methode van prioriteren opnieuw te valideren⁴. Deze prioritering is nu ook gebruikt als basis voor de nieuwe strategie.

De prioritering van de gebruiksfuncties is uitgevoerd op basis van een aantal aspecten die mogelijk de omvang van de gevolgen van een brand beïnvloeden. Het betreft de volgende aspecten:

- Gevaarsaspecten
- Sociaal/maatschappelijke effecten
- Imago schade voor bevoegd gezag
- Rendement van het toezicht

De volledige tabel van te onderscheiden niveaus en de toegekende scores voor de indicatoren die de mogelijke omvang van de gevolgen van een brand beïnvloeden is weergegeven in Bijlage 2.

⁴ Rapportnummer 2016-Efectis-R000244 (Rev.1) juni 2020

16 Samenwerken aan veiligheid.

2.2.1 Rendement van het toezicht

Aanvullend op de huidige strategie 2017-2020 is naast de indicatoren voor de omvang van de gevolgen van een brand, nu ook het rendement van het toezicht meegewogen. Analyse van de data uit het toezicht van de periode 2017-2020 geeft per (sub)gebruiksfunctie een goed beeld van het naleefgedrag. Een compleet overzicht van de analyse van het naleefgedrag is terug te vinden in Bijlage 3. Door het ontbreken van consistente data met betrekking tot de impact van het toezicht is dit aspect niet meegewogen. De impact van het toezicht wordt meegenomen in de monitoring van de toezichtstrategie.

Door het naleefgedrag mee te wegen in de prioritering van de gebruiksfuncties vindt er voor een aantal (sub)gebruiksfuncties een verschuiving plaats naar een hogere of lagere risicocategorie. Een compleet overzicht van de resultaten van de prioritering zijn in Bijlage 4 weergegeven.

2.3 Prioritering van eisen binnen gebruiksfuncties

Gebouwen moeten voldoen aan een groot aantal eisen op het gebied van brandveiligheid. Dit zijn bouwkundige eisen, installatietechnische eisen en eisen aan de interne organisatie en het gebruik van het gebouw.

In 2016 is onder leiding van Efectis en in samenspraak met de deelnemende gemeenten een prioritering van eisen voor de verschillende (sub)gebruiksfuncties vastgesteld. In 2020 heeft de brandweer aan Efectis⁵ gevraagd om de gebruikte methode van prioritering in inspectieonderwerpen opnieuw te valideren en om te zetten naar het Bbl. De gebruikte methode voor het prioriteren van inspectieonderwerpen is ook nu gebruikt als basis voor de strategie.

Voor de prioritering van de eisen is uitgegaan van de indeling volgens het Bouwbesluit 2012 / Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). De prioritering binnen gebruiksfuncties is voor alle (sub)gebruiksfuncties opgesteld op basis van een doelenhiërarchie. Voor de belangrijkste daarvan, d.w.z. de gebruiksfuncties die in paragraaf 2.2 een categorie A, B of C toegekend hebben gekregen, is deze weging volledig uitgevoerd. Voor de gebruiksfuncties in categorie D of E alleen op hoofdlijnen. De indeling in onderwerpen is afgeleid van de eisen zoals gesteld in het Bouwbesluit / Bbl en zijn aangevuld met enkele niet-wettelijke eisen. Een overzicht van de te onderscheiden Bouwbesluit / Bbl artikelen en niet-wettelijke eisen is weergegeven in Bijlage 5.

2.4 Gebouwvoorraad

Om tot een strategie te komen zijn naast de prioritering ook gegevens nodig omtrent de actuele gebouwvoorraad binnen de regio, de beschikbare capaciteit voor het toezicht en kengetallen voor de capaciteit die het houden van toezicht kost.

Om de gebouwvoorraad in kaart te brengen maken we gebruik van de Kernregistratie Objecten (KRO), welke wordt beheerd door het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV). De KRO combineert objecten uit diverse landelijke registraties zoals:

- Basisregistraties Adressen en Gebouwen
- Waardering Onroerende Zaken
- Basisregistratie Topografie
- Nationaal Handelsregister
- Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzaal
- Register Risicovolle Gevaarlijke Stoffen

⁵ Rapportnummer 2016-Efectis-R000244 (Rev.1) mei 2020

17 Samenwerken aan veiligheid.

De KRO is géén open data en wordt door het IFV alleen beschikbaar gesteld voor gebruikers in de veiligheidsregio's.

Door gebruik te maken van diverse databronnen ontstaat er een overzicht van de te controleren objecten binnen onze regio. Uit ervaring blijkt echter dat dit overzicht niet volledig dekkend is. Het in de periode 2017-2020 gebruikte objectenbestand had naar schatting een dekking van 60% tot 65%. Met het raadplegen van de KRO wordt de dekking naar verwachting verhoogd tot 80%.

De digitale gebouwvoorraad is gekoppeld aan het risicomodel van Efectis. Samen leiden deze tot een gecombineerde object-risico-database. Op basis van deze database wordt per gemeenten het aantal objecten in de verschillende risicocategorieën bepaald. Dit objectenbestand vormt het uitgangspunt voor de uitvoeringsprogramma's welke jaarlijks in samenwerking met de gemeenten worden vastgesteld. Het aantal gegeven objecten en daarmee uit te voeren controles moeten gezien worden als inspanningsverplichting.

2.5 Prioritering toezicht

Op basis van de categorie-indeling en het aantal objecten wordt de volgende prioritering en frequentie van interventies aangehouden:

Risicocategorie A

In de vierjarige cyclus worden alle objecten twee keer fysiek gecontroleerd, twee keer via een zelfscan gecontroleerd en wordt er vier keer een gedrag beïnvloedende interventie aangeboden.

Risicocategorie B

In de vierjarige cyclus worden alle objecten één keer fysiek gecontroleerd, één keer via een zelfscan gecontroleerd en wordt er twee keer een gedrag beïnvloedende interventie aangeboden.

Risicocategorie C

In de vierjarige cyclus wordt 80% van de objecten één keer fysiek gecontroleerd, alle objecten worden één keer gecontroleerd via een zelfscan en er wordt aan alle objecten twee keer een gedrag beïnvloedende interventie aangeboden.

Risicocategorie D

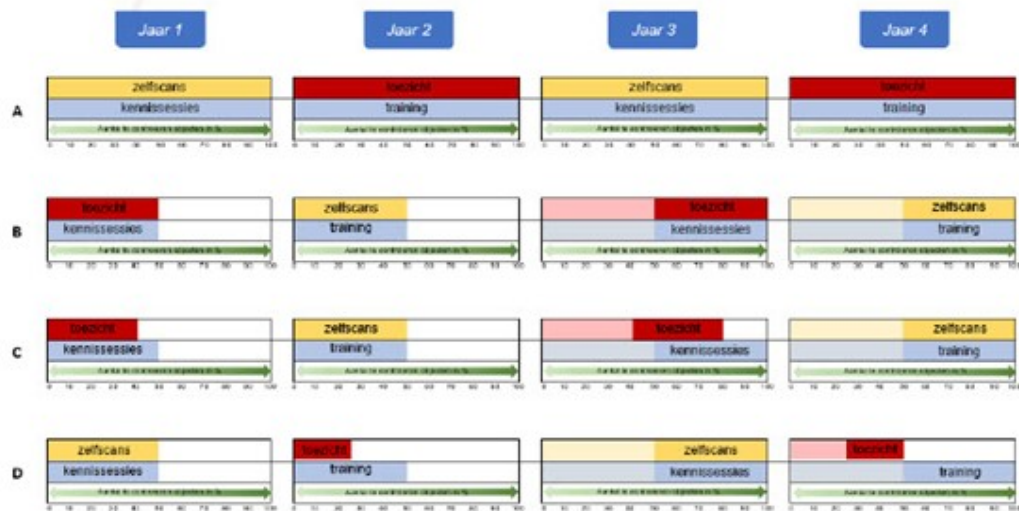
In de vierjarige cyclus wordt 50% van de objecten één keer fysiek gecontroleerd, alle objecten worden één keer gecontroleerd via een zelfscan en er wordt aan alle objecten twee keer een gedrag beïnvloedende interventie aangeboden.

Risicocategorie E

Voor de objecten die vallen binnen risicocategorie E vallen geldt dat deze alleen op verzoek van het bevoegd gezag worden gecontroleerd, mits een controle veiligheidswinst oplevert en er voldoende capaciteit beschikbaar is.

De frequentie van de toe te passen instrumenten is in Figuur 5 weergegeven.

18 Samenwerken aan veiligheid.

Figuur 5: Frequentie toezicht en interventies

2.6 Overige uitgangspunten

Naast de prioritering op basis van risico's geldt dat de gemeente ook op basis van onvoorziene omstandigheden een verzoek om toezicht moet kunnen doen, mits het veiligheidswinst oplevert (zie paragraaf 3.1).

Buiten de scope van de toezichtstrategie vallen:

- Het toezicht op evenementen
- Het toezicht op vuurwerkopslag
- BRZO-toezicht (programma BRZO)
- Toezicht op risicorelevante bedrijven (programma Risicorelevante Bedrijven)

Vanwege een convenant met Stichting Dichterbij, wordt bij panden van deze zorginstelling toezicht gehouden conform de bepalingen in het convenant.

19 Samenwerken aan veiligheid.

3. Uitvoering en monitoring

3.1 Uitvoeringsprogramma

Per jaar zal een uitvoeringsprogramma met de bevoegde gezagen worden vastgesteld. In deze programma's wordt per jaar geconcretiseerd waar en wanneer welke interventie bij een object wordt toegepast. Zoals eerder gesteld is er ruimte gereserveerd voor onvoorziene zaken. Wanneer zich een onvoorziene zaak voordoet, vindt er overleg plaats tussen de brandweer (accountmanager) en gemeente om te beoordelen of een interventie middels toezicht het meest passend is. Uitgangspunt is daarmee het risico op slachtoffers. Bestuurlijke risico's worden in dit kader ook meegenomen als afwegingscriteria.

3.2 Uniforme werkafspraken

Uitgaande van positieve besluitvorming door alle colleges binnen de veiligheidsregio Brabant-Noord over deze toezichtstrategie, ontstaat er binnen Brabant-Noord voor de periode 2022-2025 één uitvoeringsbeleid voor toezicht op brandveiligheid. Sluitstuk hiervan is om met de gemeenten werkafspraken te maken over inhoud en kwaliteit van rapporteren, aanleveren van dossiers, etc. Hiervoor worden de huidige werkafspraken geactualiseerd naar de nieuwe strategie.

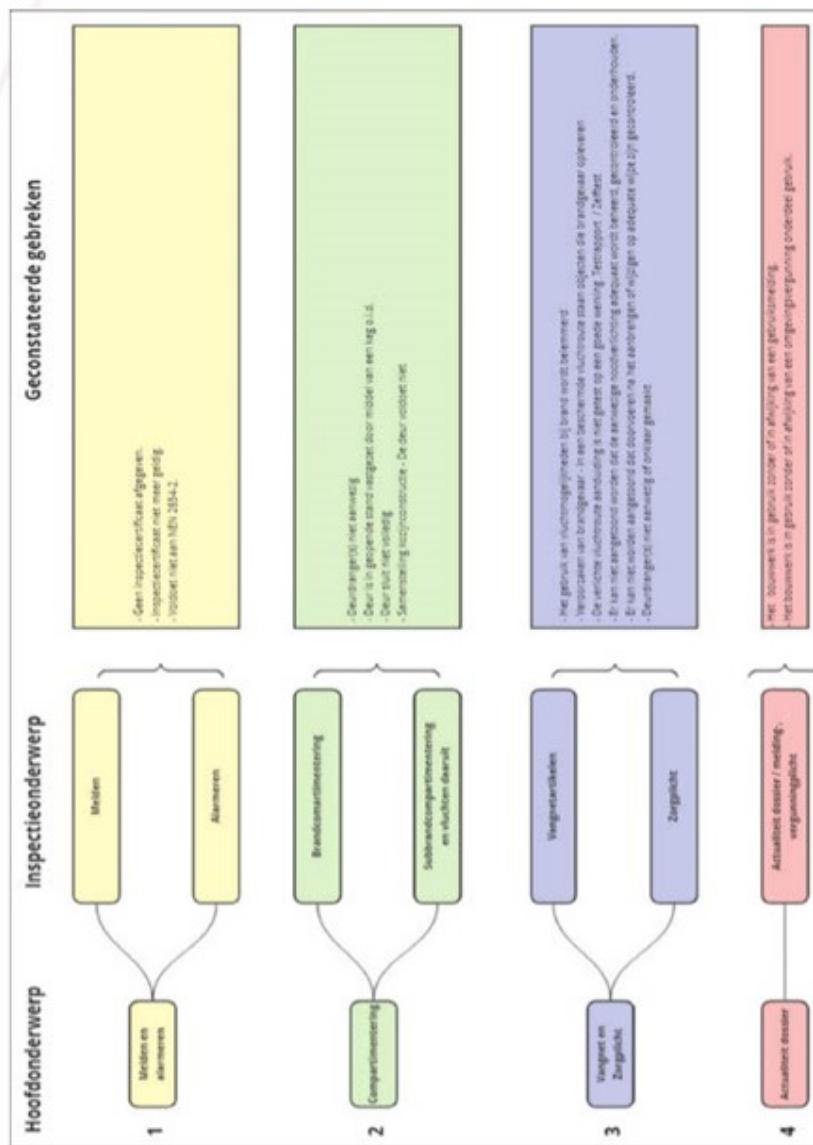
3.3 Monitoring

Brandweer Brabant-Noord zal eenmaal per jaar in samenspraak met de gemeenten het jaarlijkse uitvoeringsprogramma vaststellen. De voortgang en resultaten van het uitvoeringsprogramma worden driemaandelijks aan de gemeenten gepresenteerd en jaarlijks geëvalueerd. Ook zal driemaandelijks de stand van zaken met betrekking tot de opvolging van verzoeken tot handhaving met het bevoegd gezag worden besproken.

21 Samenwerken aan veiligheid.

Bijlage 1

Top 4 geconstateerde gebreken RGT 2017-2020

Figuur 6: Top 4 geconstateerde gebreken

23 Samenwerken aan veiligheid.

Bijlage 2

Indicatoren voor omvang en gevolgen van brand

Gevaarsaspecten	Mate van zelfredzaamheid	Zelfredzaam	1
		Beperkt zelfredzaam	4
		Niet zelfredzaam	16
	Mate van alertheid	Wakend	1
		Enigszins wakend	4
		Slapend	8
	Aantal personen	B4/B5 (>12 m ² p.p.)	1
		B3 (5-12m ² p.p.)	2
		B2 (2-5m ² p.p.)	4
		B1 (0,8-2m ² p.p.)	8
		B0 (>0,8m ² p.p.)	16
	Mate van bekendheid	Bekend	1
		Enigszins bekend	2
		Niet bekend	4
Overige asp.	Sociaal/maatschappelijk	Laag	1
		Gemiddeld	2
		Hoog	16
Rendement	Imagoschade	Klein	1
		Gemiddeld	2
		Groot	8
	Naleving	Goed	1
		Gemiddeld	2
		Slecht	4
	Impact handhaving	Klein	1
		Gemiddeld	2
		Groot	4

Figuur 7: Indicatoren voor omvang en gevolgen van brand (Rapport Effectis 2016-Effectis-R000244 (Rev.1 mei 2020) (p. 5)

24 Samenwerken aan veiligheid.

Bijlage 3

Analyse naleefgedrag RGT 2017-2020

Het naleefgedrag van objecten zegt iets over de mate waarin gebruikers van objecten zich aan de brandveiligheidseisen en –regels houden. Door controles uit te voeren kan worden nagegaan of objecten zich ook daadwerkelijk aan deze eisen en regels houden. Bij deze controles kunnen vier acties ondernomen worden:

- **Akkoord:** Er zijn tijdens de controle geen overtredingen geconstateerd. Het object voldoet aan de gecontroleerde brandveiligheidsvoorschriften.
- **Aanwijzing:** Er zijn lichte overtredingen geconstateerd. De brandweer maakt mondeling een afspraak met de overtreder en gaat ervan uit dat de overtreding(en) worden opgelost. Er wordt geen hercontrole uitgevoerd.
- **Waarschuwing:** Er zijn "zwaardere" overtredingen geconstateerd. De brandweer stuurt een brief met waarschuwing naar de overtreder en er wordt een hercontrole ingepland.
- **Handhaven:** Bij ernstige overtredingen of wanneer blijkt dat er na een hercontrole de gebreken nog niet zijn opgelost wordt het bevoegd gezag verzocht om handhavend op te treden.

Het naleefgedrag is onderverdeeld in goed, gemiddeld en slecht naleefgedrag. Om deze verdeling te maken zijn de volgende aannames gedaan:

- Er is sprake van **goed naleefgedrag** wanneer er bij controles binnen de objectcategorie in 2/3 (66,67%) of meer gevallen een akkoord of aanwijzing is gegeven.
- Er is sprake van **slecht naleefgedrag** wanneer er bij controles binnen de objectcategorie in 2/3 (66,67%) of meer gevallen een waarschuwing is gegeven of er overgegaan is tot handhaving.
- Er is sprake van **gemiddeld naleefgedrag** wanneer er geen 2/3 meerderheid is voor akkoord of aanwijzing en waarschuwing of handhaven.

Naleefgedrag algemeen

In 2018 en 2019⁶ zijn er 1523 controles uitgevoerd in het kader van de Risicogerichte Toezichtstrategie (zie Tabel 3). Van deze 1523 controles is 69,4% goedgekeurd. Een object wordt goedgekeurd als er een akkoord of aanwijzing is gegeven. In 483 gevallen is er een akkoord gegeven en in 574 gevallen is er een aanwijzing gegeven. Bij 30,6% van de controles is er geen directe goedkeuring gegeven, dat wil zeggen dat er of een waarschuwing is gegeven of er een handhavingproces in gang is gezet. In 383 gevallen is er een waarschuwing gegeven en in 83 gevallen is er overgegaan tot handhaving.

⁶ In deze analyse wordt alleen data uit de jaartallen 2018 en 2019 gebruikt, aangezien alleen van die twee jaren volledige en betrouwbare data beschikbaar is.

25 Samenwerken aan veiligheid.

Tabel 2: Aantal en percentage van ondernomen acties

Actie	Aantal	Percentage	Percentage goedgekeurd / niet goedgekeurd:
Akkoord	483	31,71%	Goedgekeurd:
Aanwijzing	574	37,69%	69,4%
Waarschuwing	383	25,15%	Niet goedgekeurd:
Handhaven	83	5,45%	30,6%
Totaal	1523	100%	100%

Naleefgedrag per objectcategorie en risicoklasse

Om meer inzicht te krijgen in het naleefgedrag van de verschillende gebruiksfuncties en typen objecten, is het naleefgedrag uitgesplitst naar objectcategorieën en de risicoklassen. Het naleefgedrag is per objectcategorie geanalyseerd. Daaruit blijkt dat er van de 38 objectencategorieën bij 24 (63%) objectcategorieën sprake is van goed naleefgedrag, bij 6 objectcategorieën van gemiddeld naleefgedrag (16%) en bij 8 objectcategorieën van slecht naleefgedrag (21%).

Uit de analyse blijkt er bij 1523 uitgevoerde controles er van de 38 objectcategorieën er bij 22% van deze objectcategorieën er sprake is van een gemiddeld naleefgedrag en bij 6% van de object categorieën sprake is van slecht naleefgedrag.

Bij onderstaande objectcategorieën is sprake van gemiddeld (Tabel 4) en slecht (Tabel 5) naleefgedrag.

Tabel 3: Objectcategorieën met een gemiddeld naleefgedrag

Objectcategorie	Risico-categorie	Aantal controles
Intramurale woonfunctie voor zorg	A	94
Penitentiaire inrichting	A	10
Woongebouw met zorgvraag	C	71
Basisschool	D	150
Groepsaccommodatie	D	4
Kantoorfunctie ⁷	E	8
Totaal		337

Tabel 4: Objectcategorieën met een slecht naleefgedrag

Objectcategorie	Risico-categorie	Aantal controles
Zorghotel	A	1
Begeleid wonen overig	C	16
Pension/conferentieoord	C	27
Stadion / sport kijken	C	5
Kamergewijze verhuur (arbeidsmigranten)	D	20
Kamergewijze verhuur (studenten)	D	13

⁷ Uit de analyse blijkt dat er bij de gebruiksfunctie kantoorfunctie sprake is van gemiddeld naleefgedrag. Het betreft hier ADHOC-controles. De gebruiksfunctie kantoorfunctie behoort niet tot de toezichtstrategie.

26 Samenwerken aan veiligheid.

Kampeerterein ⁸	E	3
Losse winkel ⁹	E	2
Totaal		87

Tabel 6 geeft inzicht in het naleefgedrag per risicoklasse. Objecten in de risicoklassen A, B en C krijgen relatief gezien de meeste akkoorden en aanwijzingen en hebben daarmee een goed naleefgedrag. Objecten in de risicoklassen D en E hebben een gemiddeld naleefgedrag.

Tabel 5: Naleefgedrag per risicoklasse

Risico-categorie	Aantal controles	Akkoord + Aanwijzing	Waarschuwing + Handhaven	Goed/gemiddeld/slecht naleefgedrag
A	175	66,85%	33,14%	Goed
B	540	74,26%	25,74%	Goed
C	423	69,74%	30,26%	Goed
D	370	64,33%	35,68%	Gemiddeld
E	15	40,00%	60,00%	Gemiddeld

⁸ Uit de analyse blijkt dat bij de gebruiksfuncties kampeerterreinen (E) en losse winkel (E) sprake is van slecht naleefgedrag. Kampeerterreinen behoren niet meer tot de toezichtstrategie (n.a.v. tussentijdse evaluatie in 2018).

⁹ De objectcategorie losse winkel betreft 2 ADHOC-controles van dezelfde winkel. Dit geeft geen representatief beeld van het naleefgedrag van de objectcategorie losse winkel en geeft dan ook geen reden om de wegingsfactoren voor deze categorie aan te passen

27 Samenwerken aan veiligheid.

Bijlage 4

Prioritering gebruiksfuncties incl. weging naleefgedrag

Gebruiksfunctie	Subgebruiksfunctie	Objectcategorie	Drempelwaarde	Naleefgedrag 2017-2020	Naleefgedrag 2021-2025	Naleefgedrag 2026-2030
Celfunctie	Celfunctie	Pententruine instelling		A	A	A
Celfunctie	Celfunctie	Opbouwoord		A	A	A
Gezondheidszorgfunctie	Bedgebonden gezondheidszorg	Zorghotel		A	A	A
Gezondheidszorgfunctie	Bedgebonden gezondheidszorg	Beschermde wonen / psychiatrische noodopvang		A	A	A
Gezondheidszorgfunctie	Bedgebonden gezondheidszorg	Hospice		A	A	A
Gezondheidszorgfunctie	Bedgebonden gezondheidszorg	Psychiatrisch ziekenhuis		A	A	A
Gezondheidszorgfunctie	Bedgebonden gezondheidszorg	Ziekenhuis	Geen polikliniek zonder overnachting	A	A	A
Logiesfunctie	Opvangcentrum (korte termijn)	Opvangcentrum (korte termijn)		A	A	A
Woonfunctie	Woonfunctie voor zorg (extramuur)	Intramuraal woonfunctie voor zorg		A	A	A
Woonfunctie	Opvangcentrum (lange termijn)	Opvangcentrum (lange termijn)		A	A	A
Bijeenkomstfunctie	Kinderdagverblijf / peuterspeelzaal	Kinderdagverblijf / peuterspeelzaal	geen gastouder	A	80	8
Bijeenkomstfunctie	Uitgaansgelegenheden	Café / bar	>100m2	B	B	B
Bijeenkomstfunctie	Uitgaansgelegenheden	Discotheek / Dancings		B	B	B
Bijeenkomstfunctie	Uitgaansgelegenheden	Zalen / Partycentrum		B	B	B
Logiesfunctie	Logiesgebouw	Pantheon / Conventieoord	>1000m2	C	C	80
Bijeenkomstfunctie	Bijeenkomstfunctie groot	Stadion / sportvelden	>4500 zitplaatsen	C	C	C
Bijeenkomstfunctie	Bijeenkomstfunctie groot	Expositieruimte / evenemententerrein / kunstgalerie	>1000m2	C	C	C
Industriefunctie	8570 beroepen	8570 beroepen		C	C	C
Logiesfunctie	Logiesgebouw	Hotel / Motel		C	C	C
Onderwijsfunctie	Basisonderwijs (inclusief BSOP)	Basisonderwijs (incl. BSOP)		D	D	80
Overige gebruiksfunctie	Stations (openbaar vervoer)	Stations		C	C	C
Woonfunctie	Woonfunctie voor zorg (extramuur)	Begeleid wonen overig		C	C	C
Woonfunctie	Woongebouw met zorgvraag	Woongebouw met zorgvraag	>2 bouwlagen; >2 wooneenheden; doelgroepenvan voorbejanden	C	C	C
Woonfunctie	Woonfunctie voor zorg (extramuur)	Begeleid wonen verstandelijk gehandicapten		C	C	C
Woonfunctie	Kamerverhuur (algemeen)	Kamerverhuur arbeidsmigranten		C	80	80
Woonfunctie	Kamerverhuur (algemeen)	Kamerverhuur studenten	> 8 kamers	C	80	80
Bijeenkomstfunctie	Bijeenkomstfunctie groot	ABN-ethiek	>1000m2	C	C	80
Bijeenkomstfunctie	Bijeenkomstfunctie groot	Bancroft	>1000m2	C	C	80
Bijeenkomstfunctie	Bijeenkomstfunctie groot	Museum	>1000m2	C	C	80
Bijeenkomstfunctie	Bijeenkomstfunctie groot	Scheepvaart / Theatra / Congresgebouw	>1000m2	C	C	80
Bijeenkomstfunctie	Bijeenkomstfunctie klein	Crematorium	>1000m2	C	C	80
Bijeenkomstfunctie	Bijeenkomstfunctie klein	Buurtthuizen	>500m2	D	D	D
Bijeenkomstfunctie	Bijeenkomstfunctie klein	Gedrukt	>1000m2	C	C	80
Bijeenkomstfunctie	Bijeenkomstfunctie klein	Horeca bij sportaccommodatie		D	D	D
Bijeenkomstfunctie	Bijeenkomstfunctie klein	Restaurants	>250m2	D	D	D
Gezondheidszorgfunctie	Niet bedgebonden gezondheidszorg	Dagverblijf verstandelijk gehandicapten		D	D	D
Industriefunctie	Aankomstgebouwen / stallen	Prisongebouwen (incl. BSOP)		D	D	D
Logiesfunctie	Losse logiesfunctie	Groepsaccommodatie	>10 personen	D	D	D
Logiesfunctie	Losse logiesfunctie	MS		D	D	D
Winkel functie	Winkelcentrum (bevolken passagie)	Winkelcentrum (bevolken passagie)		D	D	D
Winkel functie	Zeep grote winkel	Grotes complex winkelend		D	D	D
Industriefunctie	Industrie algemeen	Industrie algemeen		E	E	E
Kantoorfunctie	Kantoorfunctie	Kantoorfunctie		E	E	E
Onderwijsfunctie	Niet basisonderwijs	Niet basisonderwijs		E	E	E
Overige gebruiksfunctie	Parking garage	Parking garage		E	E	E
Overige gebruiksfunctie	Kampeerterrein	Kampeerterrein		D	80	E
Sportfunctie	Sportfunctie	Sportfunctie		D	E	E
Winkel functie	Losse winkel	Losse winkel		E	E	E
Winkel functie	Brandstoffenstation	Brandstoffenstation		D	80	E
Woonfunctie	Woongebouw	Woongebouw		E	E	E
Woonfunctie	Grondgebouwen woning	Grondgebouwen woning		E	E	E

Figuur 8: Prioritering gebruiksfuncties incl. weging naleefgedrag

28 Samenwerken aan veiligheid.

Besluit bouwwerken leefomgeving (van 3 juli 2019)			
§4.2.2+4.2.14	art4.17-1; art4.17-4; art4.95	Bezwaren bouwvoorstudie bij brand	Bezwaren bouwvoorstudie VLR. Bezwaren hoofdmaatregelenstudie (incl. officieel brandwettende behandeling)
§4.2.3+4.2.4	art4.20+ 21+ 22+ 23; art4.25+ 26+ 27	Onderhouding hoogveengebieden + Trap + Afsluiting	Hoogte en openingen in afsluitingen en leuningen. Aanwezigheid en afsluiting trap, leunen en boorden (t.b.v. betrouwbareheid)
§4.2.6+4.2.7A	art4.30+4.39; art4.40+6.4; art4.47+4.93	Ontbreken van brand	Ontbreken van brand
+4.2.14+6.1.1	art4.30+4.39; art4.40+6.4; art4.47+4.93	Ontbreken van brand	Ontbreken van brand
§4.2.7B+4.2.1	art4.43A+4.45; art4.44+4.45+4.52; art4.43B+4.45	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§4.2.7B+4.2.1	art4.43A+4.45; art4.44+4.45+4.52; art4.43B+4.45	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
+4.2.1A+4.2.1	art4.50+4.51+4.52+4.53+4.54+4.91; art4.21B+1+6.13	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§4.2.9+4.2.10	art4.57+4.59+4.60+4.61+4.62+4.66+1.2.3.4; art4.21B+1+6.13	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§4.2.10B+4.2.1	art4.66-7; art4.21B-2A	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§4.2.10B+4.2.1	art4.66-7; art4.21B-2A	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
11A+4.2.14	art4.66-7; art4.21B-2A	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
A42.1+4.2.1	art4.66-7; art4.21B-2A	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
1B+4.7.9C	art2.11+2.12; art4.74+4.75; art4.75A; art4.75-1+4.21B-2B+4.80+4.81	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§4.7.8A+4.2.1	art4.22B; art4.85; art4.79B	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§4.7.1	art4.195; art4.197	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§4.7.5+6.5.1A	art4.20B-1.3; art4.20B-1.3+4.210+4.65.32.2.3	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§4.7.6D+6.5.1	art4.213-1A; art4.213-1B+4.65.32.2.3+art4.2.14	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§4.7.6E+6.2.2	art5.20.3; art4.215; art4.217-2.4.5.6	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§4.7.7A+6.5.1	art4.220+6.35-2; art4.223+6.35-1	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§4.7.7B+6.5.1	art4.221+6.34	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§4.7.8B	art4.226+4.227; art4.229+4.230	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§6.2.1C+6.1.1	art5.14-1.2+5.18; art5.15; art5.4+6.5; art5.16; art5.17	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§6.2.1D	art5.12; art5.14-3; art5.4+6.5	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§6.2.2B	art.6.20+1.2.4; art6.21; art6.22; art6.23; art6.24	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
§6.1.1	art5.4+6.5	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
A46.2.1+6.1.1	art2.5; art2.6; art6.4+6.5	Brand voorkomende kleding	Brand voorkomende kleding
Niet-overeenkomstig (niet van toepassing)			
PA		BNO-BNV-organisatie	Erta BNV's: Soort sturing en plaatsing van BNV's. Oudere ontwerpen
PB		Interne organisatie / documentatie	Ontwerporganisatie: Beheer organisatie: Communicatiepakket
PC		Brandveiligheid	Handelingsinstructies: Alleen deuren en d's. Bewaken werkzaamheden. Structuur budget
PD		Brandveiligheid	Maatregelen: Het werkzaamheden. Verbod op open vuur en rook. Geen opslag op vluchtroutes.
PE		Brandveiligheid	Verlichting: Vluchtroutes. Noodtoestanden. Lokale brandmiddelen
PF		Brandveiligheid	Onderhoud: Lokale elektrische apparatuur. Brandveiligheid: Aanbod van stroom. Brandveiligheid: Gebruiksvoorwaarden. Varnieuwende apparaten
PG		Brandveiligheid	Echte (niet) toekomstige eisen

Figuur 10: Onderscheiden artikelen / onderwerpen conform Besluit bouwwerken leefomgeving

30 Samenwerken aan veiligheid.